

Regeringens proposition

2000/01:8

Ny socialavgiftslag

Prop.
2000/01:8

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 7 september 2000

Lena Hjelm-Wallén

Bosse Ringholm
(Finansdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås en ny socialavgiftslag som är självständig i förhållande till lagen (1962:381) om allmän försäkring. Den nya lagen innebär främst en lagteknisk och språklig bearbetning av nuvarande bestämmelser om socialavgifter. Skyldigheten att betala socialavgifter anpassas i den nya lagen till socialförsäkringslagen (1999:799) så att avgifter skall betalas på arbetsinkomster för personer som omfattas av den arbetsbase-
rade socialförsäkringen.

Nuvarande bestämmelser om fördelning av socialavgifterna samlas i en ny lag, lagen om fördelning av socialavgifter.

I propositionen föreslås vissa mindre förändringar i skyldigheten att betala socialavgifter. För arbetsgivare som sysselsätter sjömän föreslås att sjömanspensionsavgiften slopas och att nedsättningen av sjukförsäkringsavgiften och arbetsmarknadsavgiften upphör. Det innebär sammantaget en mindre höjning av arbetsgivaravgifterna för arbetsgivare som sysselsätter sjömän.

Det föreslås också att det undantag som gäller för lönetillägg vid utlandsarbete vid beräkning av pensionsgrundande inkomst och underlaget för arbetsgivaravgifter avskaffas. Dessa ersättningar skall fortsättningsvis vara förmånsgrundande och avgiftspliktiga.

Den nya socialavgiftslagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2001.

1	Beslut	5
2	Lagtext	6
2.1	Förslag till socialavgiftslag	6
2.2	Förslag till lag om fördelning av socialavgifter	18
2.3	Förslag till lag om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring.....	22
2.4	Förslag till lag om ändring i lagen (1999:1366) om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring.....	23
2.5	Förslag till lag om ändring i lagen (1976:380) om arbetskadeförsäkring	25
2.6	Förslag till lag om ändring i skattebetalningslagen (1997:483)	26
2.7	Förslag till lag om ändring i lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension	29
2.8	Förslag till lag om ändring i lagen (1990:325) om självdokumentation och kontrollavgifter	31
2.9	Förslag till lag om ändring i lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster	34
2.10	Förslag till lag om ändring i lagen (1990:912) om nedsättning av socialavgifter	37
2.11	Förslag till lag om ändring i lagen (1999:1379) om ändring i lagen (1990:912) om nedsättning av socialavgifter	39
2.12	Förslag till lag om ändring i lagen (1991:1047) om sjuklön	41
2.13	Förslag till lag om ändring i lagen (1999:1271) om ändring i lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta	42
2.14	Förslag till lag om ändring i lagen (1991:687) om särskild löneskatt på pensionskostnader.....	44
2.15	Förslag till lag om ändring i lagen (1993:16) om försäkring mot vissa semesterlönekostnader	45
2.16	Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1920) om allmän löneavgift.....	46
2.17	Förslag till lag om ändring i lagen (1995:439) om beskattning, förtullning och folkbokföring under krig eller krigsfara m.m.	48
2.18	Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)	49
2.19	Förslag till lag om ändring i lagen (2000:192) om allmänna pensionsfonder (AP-fonder)	51
2.20	Förslag till lag om ändring i lagen (2000:461) om efterlevandepension och efterlevandestöd till barn	52
3	Ärendet och dess beredning	53
4	Socialavgifterna	55
4.1	Arbetsgivaravgifterna.....	55

4.1.1	Avgiftsskyldigheten	55
4.1.2	Avgiftsunderlaget.....	56
4.1.3	Avgifterna	58
4.1.4	Särskilt avdrag från arbetsgivaravgifterna	59
4.2	Egenavgifterna.....	59
4.2.1	Avgiftsskyldigheten	59
4.2.2	Avgifterna och avgiftsunderlaget.....	61
4.2.3	Särskilt avdrag från egenavgifterna	62
4.3	Beräkning, redovisning och betalning av socialavgifter ..	63
4.3.1	Arbetsgivaravgifterna.....	63
4.3.2	Egenavgifterna	64
5	Socialavgifter i ett internationellt perspektiv.....	64
5.1	Gemenskapsrätten om social trygghet och avgifter.....	64
5.2	Avtal med andra stater om social trygghet.....	67
5.2.1	Det nordiska avtalet.....	67
5.2.2	Avtal med stater utanför Norden.....	67
5.3	Socialförsäkringslagen	68
6	En ny socialavgiftslag.....	70
6.1	Lagförslagets allmänna inriktning.....	70
6.2	Lagteknisk utformning	72
6.2.1	Disposition	72
6.2.2	Arbetsgivare och arbetstagare	73
6.2.3	Avgiftspliktigt och avgiftsfritt.....	75
6.2.4	Skattsedels betydelse.....	76
6.3	Egenavgifter	77
6.4	Betalningsperioden för arbetsgivaravgifter	78
6.5	Avgiftsskyldigheten i ett internationellt perspektiv	79
6.6	Ersättningar som ges ut av privatpersoner	83
7	Förändringar i skyldigheten att betala socialavgifter.....	85
7.1	Arbetsgivaravgifter för sjömän	85
7.2	Lönetillägg vid utlandsarbete	88
8	Ekonomiska konsekvenser.....	91
9	Författningskommentar.....	91
9.1	Förslaget till socialavgiftslag.....	91
9.2	Förslaget till lag om fördelning av socialavgifter	118
9.3	Förslaget till lag om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring.....	122
9.4	Förslaget till lag om ändring i lagen (1999:1366) om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring.....	122
9.5	Förslaget till lag om ändring i lagen (1976:380) om arbetskadeförsäkring	123
9.6	Förslaget till lag om ändring i skattebetalningslagen (1997:483)	123
9.7	Förslaget till lag om ändring i lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension	124
9.8	Förslaget till lag om ändring i lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter	124

9.9	Förslaget till lag om ändring i lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster	124
9.10	Förslaget till lag om ändring i lagen (1990:912) om nedsättning av socialavgifter	125
9.11	Förslaget till lag om ändring i lagen (1999:1379) om ändring i lagen (1990:912) om nedsättning av socialavgifter	126
9.12	Förslaget till lag om ändring i lagen (1991:1047) om sjuklön	126
9.13	Förslaget till lag om ändring i lagen (1999:1271) om ändring i lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta	126
9.14	Förslaget till lag om ändring i lagen (1991:687) om särskild löneskatt på pensionskostnader	126
9.15	Förslaget till lag om ändring i lagen (1993:16) om försäkring mot vissa semesterlönekostnader	126
9.16	Förslaget till lag om ändring i lagen (1994:1920) om allmän löneavgift	127
9.17	Förslaget till lag om ändring i lagen (1995:439) om beskattning, förtullning och folkbokföring under krig eller krigsfara m.m.	127
9.18	Förslaget till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)	127
9.19	Förslaget till lag om ändring i lagen (2000:192) om allmänna pensionsfonder (AP-fonder)	127
9.20	Förslaget till lag om ändring i lagen (2000:461) om efterlevandepension och efterlevandestöd till barn	128
Bilaga 1	Utredningens sammanfattning av betänkandet Socialavgiftslagen (SOU 1998:67)	129
Bilaga 2	Utredningens förslag till socialavgiftslag	135
Bilaga 3	Förteckning över remissinstanser som har yttrat sig över betänkandet Socialavgiftslagen (SOU 1998:67)	150
Bilaga 4	Lagrådremissens förslag till lagtext	151
Bilaga 5	Lagrådets yttrande	177
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 7 september 2000 ..	182
	Rättsdatablad	183

1 Beslut

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till

1. socialavgiftslag,
2. lag om fördelning av socialavgifter,
3. lag om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring,
4. lag om ändring i lagen (1999:1366) om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring,
5. lag om ändring i lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring,
6. lag om ändring i skattebetalningslagen (1997:483),
7. lag om ändring i lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension,
8. lag om ändring i lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter,
9. lag om ändring i lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster,
10. lag om ändring i lagen (1990:912) om nedsättning av socialavgifter,
11. lag om ändring i lagen (1999:1379) om ändring i lagen (1990:912) om nedsättning av socialavgifter,
12. lag om ändring i lagen (1991:1047) om sjuklön,
13. lag om ändring i lagen (1999:1271) om ändring i lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta,
14. lag om ändring i lagen (1991:687) om särskild löneskatt på pensionskostnader,
15. lag om ändring i lagen (1993:16) om försäkring mot vissa semesterlönekostnader,
16. lag om ändring i lagen (1994:1920) om allmän löneavgift,
17. lag om ändring i lagen (1995:439) om beskattning, förtullning och folkbokföring under krig eller krigsfara m.m.,
18. lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229),
19. lag om ändring i lagen (2000:192) om allmänna pensionsfonder (AP-fonder),
20. lag om ändring i lagen (2000:461) om efterlevandepension och efterlevandestöd till barn.

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till socialavgiftslag

Härigenom föreskrivs följande.

1 kap. Innehåll och definitioner

Innehåll

1 § I denna lag finns bestämmelser om avgifter för finansiering av systemen för social trygghet (socialavgifter).

Bestämmelser om avgifter för finansiering av ålderspensioneringen finns även i lagen (1994:1744) om allmän pensionsavgift och lagen (1998:676) om statlig ålderspensionsavgift.

Bestämmelser om fördelning av socialavgifter finns i lagen (2000:000) om fördelning av socialavgifter.

2 § Socialavgifter utgörs av arbetsgivaravgifter enligt 2 kap. eller egenavgifter enligt 3 kap.

3 § Gemenskapsrätten inom Europeiska unionen (EU) eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) eller avtal om social trygghet som ingåtts med andra stater kan medföra begränsningar i skyldigheten att betala avgifter enligt denna lag.

Definitioner

4 § Termer och uttryck som används i denna lag omfattar också motsvarande utländska företeelser, om inte annat anges.

5 § I denna lag avses med

F-skattsedel: sådan skattsedel som innebär att innehavaren skall betala F-skatt enligt skattebetalningslagen (1997:483),

näringsverksamhet: näringsverksamhet enligt inkomstskattelagen (1999:1229),

inkomst av tjänst: inkomst i inkomstslaget tjänst enligt inkomstskattelagen.

Vad som sägs i denna lag om handelsbolag och om delägare i dem gäller också i fråga om europeiska ekonomiska intressegrupperingar (EEIG) och delägare i dem.

6 § Med arbete i Sverige avses förvärvsarbete i verksamhet här i landet.

Om en fysisk person som bedriver näringsverksamhet har sådant fast driftställe i Sverige som avses i 2 kap. 29 § inkomstskattelagen (1999:1229) skall verksamhet hänförlig dit anses bedriven här i landet.

Arbete på fartyg

7 § Arbete på fartyg anses som arbete i Sverige i samma utsträckning som enligt 2 kap. 8 § socialförsäkringslagen (1999:799).

Utsändning

8 § Arbete för en arbetsgivare som utförs i ett annat land än det där arbetsgivaren bedriver sin verksamhet anses som arbete i Sverige i samma utsträckning som enligt 2 kap. 9 § socialförsäkringslagen (1999:799).

Diplomater

9 § Arbete som utförs av en person som tillhör en utländsk stats beskickning eller karriärkonsulat anses som arbete i Sverige endast om det är förenligt med bestämmelserna om immunitet och privilegier i de konventioner som anges i 2 och 3 §§ lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall. Detta gäller även en sådan persons personliga tjänare.

Ett sådant arbete som medför att en person på grund av anknytning till en internationell organisation omfattas av bestämmelserna i 4 § lagen om immunitet och privilegier i vissa fall, anses som arbete i Sverige endast i den utsträckning det är förenligt med vad som följer av tillämplig stadga eller avtal som anges i bilagan till den lagen.

Arbete i utlandet

10 § Med arbete i utlandet avses annat förvärvsarbete än arbete i Sverige.

2 kap. Arbetsgivaravgifter

Avgiftsskyldigheten

1 § Den som utger avgiftspliktig ersättning skall betala arbetsgivaravgifter enligt bestämmelserna i detta kapitel.

Bestämmelser om avgiftspliktig ersättning finns i 10 och 11 §§.

2 § Bestämmelsen i 1 § första stycket skall inte tillämpas om en avgiftspliktig ersättning utgörs av rabatt, bonus eller annan ersättning på grund av kundtrohet eller liknande. I fråga om sådana avgiftspliktiga ersättningar skall arbetsgivaravgifter i stället betalas av den som slutligt har stått för de kostnader som ligger till grund för ersättningen.

3 § Bestämmelsen i 1 § första stycket skall inte tillämpas om en avgiftspliktig ersättning utges av en fysisk person som är bosatt utomlands eller en utländsk juridisk person och ersättningen har sin grund i en anställning i Sverige hos någon annan än den som utgett ersättningen. I sådant fall skall arbetsgivaravgifter i stället betalas av den hos vilken mottagaren är anställd i Sverige.

Situationer när avgifter skall betalas

4 § Arbetsgivaravgifter skall, om inte annat följer av 5–9 §§, betalas på avgiftspliktig ersättning för

1. arbete i Sverige, och
2. arbete i utlandet till en person som när arbetet utförs omfattas av svensk socialförsäkring enligt gemenskapsrätten inom Europeiska unionen (EU) eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) eller enligt avtal med andra stater.

Undantag

Mottagaren av ersättningen har F-skattsedel

5 § Arbetsgivaravgifter skall inte betalas om den som tar emot ersättning för arbete har en F-skattsedel antingen när ersättningen bestäms eller när den betalas ut. En uppgift om innehav av en F-skattsedel får godtas om uppgiften lämnas i en anbudshandling, en faktura eller någon jämförlig handling som även innehåller utbetalarens och betalningsmottagarens namn och adress samt betalningsmottagarens personnummer, samordningsnummer eller organisationsnummer. Uppgiften om innehav av en F-skattsedel får dock inte godtas om den som betalar ut ersättningen känner till att uppgiften är oriktig.

Om betalningsmottagaren har en F-skattsedel med sådant villkor som avses i 4 kap. 9 § skattebetalningslagen (1997:483), skall arbetsgivaravgifter inte betalas om F-skattsedeln åberopas skriftligen.

Första och andra styckena gäller inte ersättning från semesterkassa.

Ersättning som utges av privatpersoner

6 § Arbetsgivaravgifter skall inte betalas av en fysisk person eller ett dödsbo, om det kan antas att den sammanlagda avgiftspliktiga ersättningen till mottagaren under året kommer att understiga 10 000 kronor och annat inte anges i 7 §.

7 § Bestämmelserna i 6 § gäller inte om den avgiftspliktiga ersättningen utgör

1. en utgift i en av utgivaren bedriven näringsverksamhet, eller
2. sådan ersättning till en förmyndare, god man eller förvaltare som avses i 12 kap. 16 § föräldrabalken.

Bestämmelserna i 6 § gäller inte heller om utgivaren och mottagaren har kommit överens om att arbetsgivaravgifter skall betalas på ersättningen. En sådan överenskommelse gäller dock inte om mottagaren har en F-skattsedel utan sådant villkor som avses i 4 kap. 9 § skattebetalningslagen (1997:483).

Avtal om betalning av socialavgifter

8 § Arbetsgivaravgifter skall inte betalas av en fysisk person som är bosatt utomlands eller en utländsk juridisk person, om utgivaren och mottagaren har kommit överens om att arbetsgivaravgifter inte skall betalas på ersättningen.

Ersättningar från handelsbolag till delägare i bolaget

9 § Ett handelsbolag skall inte betala arbetsgivaravgifter på ersättning till delägare i handelsbolaget.

Avgiftspliktig ersättning

10 § Löner, arvoden, förmåner och andra ersättningar för arbete är avgiftspliktiga. Detsamma gäller annat som utges med anledning av ett avtal om arbete, dock inte pension.

Bestämmelser om värdering av förmåner finns i 9 kap. 2 § skattebetalningslagen (1997:483).

11 § Med ersättning för arbete likställs i denna lag

1. kostnadsersättning, utom sådan som enligt 8 kap. 19 eller 20 § skattebetalningslagen (1997:483) skall undantas vid beräkning av skatteavdrag,
2. garantibelopp enligt lönegarantilagen (1992:497),
3. ersättning som utges till en allmän försäkringskassa enligt 24 § första stycket lagen (1991:1047) om sjuklön, varvid ersättningen skall anses ha betalats ut till den person som sjuklönen avser,
4. forskarstipendium från Europeiska gemenskaperna (Marie Curie-stipendium), om stipendiet utges av en fysisk person bosatt i Sverige eller av en svensk juridisk person, och
5. ersättning från semesterkassa.

Skattefria ersättningar

12 § En ersättning är avgiftsfri om den

1. är skattefri enligt inkomstskattelagen (1999:1229), eller
2. undantas från skatteplikt enligt 6 § 2 eller 3 lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta.

Ersättning till utomlands bosatta artister

13 § En ersättning, för vilken särskild inkomstskatt skall betalas enligt lagen (1991:591) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta artister m.fl. eller som enligt den lagen undantas från skatteplikt, är avgiftsfri.

Ersättning understigande visst belopp

14 § En ersättning till en person är avgiftsfri om ersättningen till den personen under året understigit 1 000 kronor.

Vissa ersättningar vid sjukdom m.m.

15 § En ersättning till en person vid sjukdom eller ledighet för vård av barn eller med anledning av barns födelse är avgiftsfri, till den del ersättningen motsvarar sjukpenning, föräldrapenning eller rehabiliteringspenning som arbetsgivare får uppbära enligt 3 kap. 16 §, 4 kap. 18 § eller 22 kap. 12 § lagen (1962:381) om allmän försäkring.

Vissa ersättningar för vilka särskild löneskatt skall betalas

16 § Ersättningar från avtalsförsäkringar m.m., som enligt 1 § första stycket 1–5 lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster utgör underlag för nämnda skatt, är avgiftsfria.

Ersättning för vilken statlig ålderspensionsavgift skall betalas

17 § En ersättning, för vilken statlig ålderspensionsavgift skall betalas enligt lagen (1998:676) om statlig ålderspensionsavgift, är avgiftsfri.

18 § En sådan ersättning från en vinstandelsstiftelse eller från någon annan juridisk person med motsvarande ändamål, som enligt 3 kap. 2 § andra stycket lagen (1962:381) om allmän försäkring inte skall beaktas vid beräkningen av sjukpenninggrundande inkomst, är avgiftsfri.

Ersättning till idrottsutövare

19 § En ersättning till en idrottsutövare från en sådan ideell förening som avses i 7 kap. 7–13 §§ inkomstskattelagen (1999:1229) och som har till huvudsakligt syfte att främja idrottslig verksamhet är avgiftsfri, om ersättningen från föreningen under året inte har uppgått till ett halvt prisbasbelopp enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring.

Ersättning för skiljemannauppdrag

20 § En ersättning för skiljemannauppdrag är avgiftsfri om parterna i skiljeförfarandet är av utländsk nationalitet.

Ersättning som motsvarar utgifter i arbetet

21 § Om en ersättning till viss del motsvarar utgifter i arbetet är ersättningen till den delen avgiftsfri, om ifrågavarande utgifter under året kan beräknas uppgå till minst 10 procent av ersättningen från utgivaren under samma år.

Detta gäller inte ersättning som beskattas enligt lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta.

Utgifterna får för bestämda yrkesgrupper beräknas enligt schablon grundad på de genomsnittliga utgifterna inom respektive grupp.

Ersättning till barn i vissa fall

22 § Ersättning för arbete till barn är avgiftsfri, om avdrag för utgiften för ersättningen inte får göras enligt 60 kap. 2 § inkomstskattelagen (1999:1229).

Vissa förmåner och ersättningar från fåmansföretag och fåmanshandelsbolag

23 § Sådan utdelning och kapitalvinst som enligt 49 kap. 16 §, 50 kap. 7 § eller 57 kap. inkomstskattelagen (1999:1229) skall tas upp i inkomstslaget tjänst är avgiftsfri.

Huvudregel

24 § Underlaget för beräkning av arbetsgivaravgifter (avgiftsunderlaget) är summan av de avgiftspliktiga ersättningar som den avgiftsskyldige har utgett under en kalendermånad.

I avgiftsunderlaget skall också ingå tidigare under året utgiven avgiftsfri ersättning som sammanräknad med en ersättning som utgetts under kalendermånaden blir avgiftspliktig.

Fåmansföretag och fåmanshandelsbolag

25 § När avgiftsunderlaget bestäms skall ersättning till företagsledare, make och barn anses ha utgetts till den som enligt bestämmelserna i 60 kap. 12–14 §§ inkomstskattelagen (1999:1229) skall beskattas för ersättningen.

Avgifterna och avgiftsberäkningen*Huvudregel*

26 § Arbetsgivaravgifterna är 30,13 procent av avgiftsunderlaget och utgörs av

1. sjukförsäkringsavgift	8,80 %
2. föräldraförsäkringsavgift	2,20 %
3. ålderspensionsavgift	10,21 %
4. efterlevandepensionsavgift	1,70 %
5. arbetsmarknadsavgift	5,84 %
6. arbetsskadeavgift	1,38 %

Avgifter för personer som har fyllt 65 år

27 § På ersättning till personer som vid årets ingång har fyllt 65 år skall bara ålderspensionsavgiften betalas.

Särskilt avdrag vid avgiftsberäkningen

28 § Vid beräkning av arbetsgivaravgifterna skall avdrag göras med 5 procent av avgiftsunderlaget, dock högst med 3 550 kronor.

29 § Om flera avgiftsskyldiga ingår tillsammans i en koncern, skall de vid bedömningen av avdragsrätten enligt 28 § anses som en avgiftsskyldig. Avdraget skall i sådant fall i första hand göras av moderföretaget. Till den del avdraget inte kan utnyttjas av moderföretaget, får det utnyttjas av dotterföretagen i den ordning moderföretaget bestämmer.

Avgiftsskyldigheten

1 § En fysisk person som har avgiftspliktig inkomst skall betala egenavgifter enligt bestämmelserna i detta kapitel.

Bestämmelser om avgiftspliktig inkomst finns i 3–8 §§.

Situationer när avgifter skall betalas

2 § Egenavgifter skall betalas på avgiftspliktig inkomst av

1. arbete i Sverige, och
2. arbete i utlandet om den avgiftsskyldige när arbetet utförs omfattas av svensk socialförsäkring enligt gemenskapsrätten inom Europeiska unionen (EU) eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) eller enligt avtal med andra stater.

Avgiftspliktig inkomst av näringsverksamhet

3 § Överskott av näringsverksamhet är avgiftspliktig, om den som har inkomsten har arbetat i verksamheten i inte oväsentlig omfattning.

Avgiftspliktig inkomst av tjänst

Inkomst av självständigt bedriven verksamhet

4 § Inkomst av tjänst från verksamhet som bedrivs självständigt men som inte räknas som näringsverksamhet är avgiftspliktig.

Ersättning som utges av privatpersoner

5 § En ersättning för arbete som utförts åt en fysisk person eller ett dödsbo är avgiftspliktig, om den skall tas upp i inkomstslaget tjänst och arbetsgivaravgifter enligt 2 kap. 6 § inte skall betalas på ersättningen.

Inkomster som omfattas av avtal om betalning av socialavgifter

6 § En ersättning för arbete som utförts åt en fysisk person som är bosatt utomlands eller en utländsk juridisk person är avgiftspliktig, om den skall tas upp i inkomstslaget tjänst och arbetsgivaravgifter enligt 2 kap. 8 § inte skall betalas på ersättningen.

7 § Forskarstipendium från Europeiska gemenskaperna (Marie Curie-stipendium) är avgiftspliktigt.

Detta gäller inte om stipendiet utges av en fysisk person bosatt i Sverige eller av en svensk juridisk person.

Inkomster för den som har F-skattsedel

8 § Löner, arvoden, förmåner och andra ersättningar för arbete är avgiftspliktiga, om den som gett ut ersättningen enligt bestämmelserna i 2 kap. 5 § inte skall betala arbetsgivaravgifter. Detsamma gäller annat som utges med anledning av ett avtal om arbete samt sådan ersättning som enligt 2 kap. 11 § 1, 2 eller 4 likställs med ersättning för arbete.

Avgiftsfri inkomst

Ersättningar under 1 000 kronor

9 § Sådana ersättningar för arbete från en utbetalare som sammanlagt under året understiger 1 000 kronor är avgiftsfria.

Detta gäller inte om ersättningen utgör inkomst av näringsverksamhet.

Sjukpenning och rehabiliteringspenning

10 § Sjukpenning och rehabiliteringspenning enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring är avgiftsfri.

Detta gäller också sjukpenning enligt lagen (1976:380) om arbetskadeförsäkring och motsvarande ersättning som utges enligt annan författning eller på grund av regeringens förordnande.

Ersättning till näringsidkare utan F-skattsedel

11 § En ersättning för arbete som utgör inkomst i inkomstslaget näringsverksamhet är avgiftsfri, om den som utger ersättningen skall betala arbetsgivaravgifter på den enligt bestämmelserna i 2 kap.

Avgiftsunderlaget

12 § Underlaget för beräkning av egenavgifter (avgiftsunderlaget) är summan av de avgiftspliktiga nettoinkomsterna vid den avgiftsskyldiges taxering till inkomstskatt.

Ett underskott i en näringsverksamhet får inte minska ett överskott i en annan näringsverksamhet.

Avgiftsunderlag skall inte fastställas, om den avgiftsskyldige avlidit under året före taxeringsåret. Prop. 2000/01:8

Avgifterna och avgiftsberäkningen

13 § Egenavgifterna är 28,32 procent av avgiftsunderlaget och utgörs av

1. sjukförsäkringsavgift	9,53 %
2. föräldraförsäkringsavgift	2,20 %
3. ålderspensionsavgift	10,21 %
4. efterlevandepensionsavgift	1,70 %
5. arbetsmarknadsavgift	3,30 %
6. arbetsskadeavgift	1,38 %

Avgiftsunderlag mindre än 1000 kronor

14 § Inga egenavgifter skall betalas om avgiftsunderlaget understiger 1 000 kronor.

Avgifter för personer som har fyllt 65 år

15 § Den som vid ingången av året före taxeringsåret har fyllt 65 år skall bara betala ålderspensionsavgiften.

Avgifter för personer som har pension

16 § Den som har haft hel ålderspension enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring hela året före taxeringsåret skall bara betala ålderspensionsavgiften. Detsamma gäller den som har haft hel förtidspension enligt den lagen någon del av året före taxeringsåret.

Sjukförsäkringsavgift vid karenstid för sjukpenning

17 § Den för vilken sjukpenningförsäkring enligt 3 kap. 11 § lagen (1962:381) om allmän försäkring gäller med karenstid skall betala sjukförsäkringsavgift efter en procentsats som beräknas med hänsyn till hur karenstiden bedöms påverka försäkringens utgifter.

Särskilt avdrag vid avgiftsberäkningen

18 § Vid beräkning av egenavgifter skall avdrag göras med 5 procent av avgiftsunderlaget, dock högst med 9 000 kronor per år.

Om den avgiftsskyldige är delägare i ett handelsbolag, får det sammanlagda avdraget från de egenavgifter som är hänförliga till inkomsten från handelsbolaget för samtliga delägare i bolaget inte överstiga 42 600

kronor per år. Avdraget skall fördelas mellan delägarna i proportion till hur den skattepliktiga inkomsten från handelsbolaget fördelas mellan dem.

19 § Om den avgiftsskyldige under året även har gjort avdrag från arbetsgivaravgifter enligt 2 kap. 28 och 29 §§, får avdraget från egenavgifterna tillsammans med avdraget från arbetsgivaravgifterna inte överstiga 42 600 kronor per år.

Om den avgiftsskyldige är delägare i ett handelsbolag och bolaget under året har gjort avdrag från arbetsgivaravgifter enligt 2 kap. 28 och 29 §§, får det sammanlagda avdraget från de egenavgifter som är hänförliga till inkomsten från handelsbolaget för samtliga delägare i bolaget tillsammans med avdraget från arbetsgivaravgifterna inte överstiga 42 600 kronor per år.

4 kap. Förfarandet

Betalning av socialavgifter

1 § Föreskrifter om bestämmande, debitering, redovisning och betalning av avgifter enligt denna lag finns i skattebetalningslagen (1997:483).

Skattebrott m.m.

2 § I fråga om avgift som avses i denna lag gäller vad som föreskrivs om skatt i

- skattebrottslagen (1971:69),
- lagen (1971:1072) om förmånsberättigade skattefordringar m.m., och
- lagen (1978:880) om betalningssäkring för skatter, tullar och avgifter.

Verkställighetsföreskrifter

3 § Närmare föreskrifter för tillämpningen av 2 kap. 21 § tredje stycket och 3 kap. 17 § meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001.
  2. Genom lagen upphävs lagen (1981:691) om socialavgifter.
  3. Äldre bestämmelser om arbetsgivaravgifter gäller fortfarande i fråga om ersättning som betalas ut före ikraftträdandet.
  4. Äldre bestämmelser om egenavgifter gäller fortfarande i fråga om inkomster som uppstår före ikraftträdandet. Om beskattningsåret omfattar tid såväl före som efter utgången av år 2000 skall, om den avgiftsskyldige inte visar annat, så stor del av beskattningsårets inkomst anses hänförlig till tiden efter utgången av år 2000 som svarar mot förhållandet

mellan den del av beskattningsåret som infaller under denna tid och hela beskattningsåret.

5. Bestämmelsen i 2 kap. 27 § gäller inte för den som är född år 1937 eller tidigare. På ersättning till en sådan person skall inga avgifter betalas om denna vid årets ingång har fyllt 65 år.

6. Bestämmelsen i 3 kap. 15 § gäller inte för den som är född år 1937 eller tidigare. På inkomster som en sådan person har skall inga avgifter betalas, om personen har fyllt 65 år vid ingången av året före taxeringsåret.

7. Arbetsgivaravgifter skall inte betalas på ersättning för arbetsskada som har inträffat före utgången av juni 1993 om ersättningen avser tid därefter eller på ersättning för arbetsskada som inträffat före utgången av år 1992 om skadan anmälts till allmän försäkringskassa efter utgången av juni 1993, allt under förutsättning att ersättningen utgår på grund av ansvarighetsförsäkring vilken meddelats enligt grunder som fastställts i kollektivavtal mellan arbetsmarknadens huvudorganisationer. Detta gäller emellertid endast ersättning som inte avser de första 180 dagarna efter skadetillfället och som för en och samma arbetstagare beräknas på lönedelar som inte överstiger sju och en halv gånger prisbasbeloppet enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring.

8. En förbindelse som avses i 2 kap. 11 eller 12 § eller 15 kap. 18 § lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension i dess lydelse före den 1 januari 2001 skall alltjämt gälla, om arbetsgivaravgifter enligt 2 kap. 4 § denna lag inte skall betalas på den ersättning som omfattas av förbindelsen.

Härigenom föreskrivs följande.

1 § Denna lag innehåller bestämmelser om fördelning av socialavgifterna enligt socialavgiftslagen (2000:000) för finansiering av systemen för social trygghet.

2 § Termer och uttryck som används i denna lag har samma betydelse som i socialavgiftslagen (2000:000).

Sjukförsäkringsavgifter

3 § Sjukförsäkringsavgifter skall finansiera kostnader för följande ersättningar som utges enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring:

1. sjukpenning och andra ersättningar enligt 3 kap.,
2. folkpension i form av förtidspension enligt 7 kap. för personer som har rätt till tilläggspension i form av förtidspension enligt 13 kap.,
3. tilläggspension i form av förtidspension enligt 13 kap., och
4. rehabiliteringspenning och andra ersättningar enligt 22 kap.

4 § Sjukförsäkringsavgifter skall också finansiera

1. Centrala studiestödsnämndens kostnader med anledning av att studielån som avser en sjukperiod inte behöver återbetalas enligt studiestödslagen (1999:1395) eller bestämmelser som har meddelats med stöd av den lagen,
2. kostnader enligt lagen (1988:1465) om ersättning och ledighet för närståendevård,
3. den allmänna försäkringens kostnader enligt lagen (1991:1047) om sjuklön,
4. vissa av de allmänna försäkringskassornas förvaltningskostnader, och
5. sådana statliga ålderspensionsavgifter enligt lagen (1998:676) om statlig ålderspensionsavgift som betalas för förmåner enligt 1 och 2 ovan samt 3 §.

Föräldraförsäkringsavgifter

5 § Föräldraförsäkringsavgifter skall finansiera

1. föräldrapenningförmåner enligt 4 kap. lagen (1962:381) om allmän försäkring,
2. kostnader för administration av föräldrapenningförmåner, och
3. sådana statliga ålderspensionsavgifter enligt lagen (1998:676) om statlig ålderspensionsavgift som betalas för föräldrapenningförmåner.

6 § Den andel av inbetalda ålderspensionsavgifter som beräknas utgöra avgifter för inkomster som överstiger 8,07 förhöjda prisbasbelopp enligt 1 kap. 6 § lagen (1962:381) om allmän försäkring skall föras till staten.

Den andel av avgifterna som beräknas motsvara pensionsrätt för premiepension för samma år skall föras till Riksgäldskontoret för tillfällig förvaltning.

Återstoden av avgifterna skall föras till Första–Fjärde AP-fonderna för förvaltning enligt lagen (2000:192) om allmänna pensionsfonder (AP-fonder).

7 § Beräknade andelar av ålderspensionsavgifter enligt 6 § skall stämmas av mot de slutliga avgifter som avser fastställda pensionsrätter och pensionspoäng samt inkomster som överstiger 8,07 förhöjda prisbasbelopp enligt 1 kap. 6 § lagen (1962:381) om allmän försäkring.

Skillnaden mellan beräknade belopp och de belopp som slutligt framräknas för det aktuella året skall regleras vid en kommande överföring.

Medel som regleras gentemot staten skall beräknas med sådan ränta som anges i 19 kap. 3 § skattebetalningslagen (1997:483). Medel som regleras gentemot Riksgäldskontoret skall beräknas med sådan ränta som anges i avtal som avses i 8 kap. 1 § första stycket lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension.

Efterlevandepensionsavgifter

8 § Efterlevandepensionsavgifter skall finansiera

1. folkpension i form av efterlevandepension enligt 8 kap. lagen (1962:381) om allmän försäkring och tilläggspension i form av efterlevandepension enligt 14 kap. samma lag,

2. änkepension enligt övergångsbestämmelserna till lagen (1988:881) om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring, och

3. kostnader för administration av efterlevandepension och änkepension.

Arbetsmarknadsavgifter

9 § Arbetsmarknadsavgifter skall finansiera

1. arbetslöshetsersättning enligt lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring och kostnader för tillsyn av utbetalning av sådan ersättning enligt lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor,

2. aktivitetsstöd till den som tar del av ett arbetsmarknadspolitiskt program, under förutsättning att han eller hon uppfyller villkoren för inkomstrelaterad ersättning enligt lagen om arbetslöshetsförsäkring,

3. kostnader enligt lönegarantilagen (1992:497), och

4. sådana statliga ålderspensionsavgifter enligt lagen (1998:676) om statlig ålderspensionsavgift som betalas på ersättningar enligt 1–3.

*Arbets-skadeavgifter***10 §** Arbets-skadeavgifter skall finansiera

1. ersättningar enligt lagen (1976:380) om arbets-skadeförsäkring,
2. kostnader för administration av ersättningar enligt 1, och
3. sådana statliga ålderspensionsavgifter enligt lagen (1998:676) om statlig ålderspensionsavgift som betalas på ersättningar enligt 1.

Fördelning av arbetsgivaravgifter

11 § Influtna arbetsgivaravgifter skall fördelas mellan avgiftsändamålen enligt beskattningsbeslut som följer av 11 kap. skattebetalningslagen (1997:483). Avdrag som görs enligt 2 kap. 28 och 29 §§ socialavgiftslagen (2000:000) skall avse arbetsmarknadsavgiften.

Bestämmelserna i första stycket skall tillämpas också på avgifts- och räntebelopp som betalas ut till arbetsgivare.

Föreskrifter om fördelningen får meddelas av regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Riksförsäkringsverket.

Omföring av egenavgifter

12 § Riksförsäkringsverket får varje år tillgodoföra sig ett visst belopp från varje inkomsttitel på statsbudgeten där egenavgifter redovisats. Beloppet motsvarar summan av de under det föregående året debiterade egenavgifterna minskad med summan av de avgifter som under samma år satts ned eller återbetalats.

Riksförsäkringsverket får under respektive period om tolv månader som preliminär skatt betalas som förskott på belopp enligt första stycket tillgodoföra sig 8,6 procent av den preliminära skatt som debiterats fysiska personer före den 1 februari under perioden. Förskottet tillgodoförs med en tolfedel varje månad. Riksskatteverket skall varje år senast den 15 februari lämna Riksförsäkringsverket uppgift om summan av den före den 1 februari samma år debiterade preliminära skatten för fysiska personer.

Om Riksförsäkringsverket under en sådan tolv månadersperiod som anges i andra stycket tillgodoförts förskott som överstiger beloppet enligt första stycket skall skillnaden regleras genom avräkning på belopp som närmast därefter skall tillgodoföras enligt första eller andra stycket.

Särskilt avdrag vid beräkning av egenavgifter

13 § Avdrag enligt 3 kap. 18 § socialavgiftslagen (2000:000) skall i angiven ordning avse arbetsmarknadsavgiften, sjukförsäkringsavgiften, arbets-skadeavgiften, efterlevandepensionsavgiften och föräldraförsäkringsavgiften.

Om bara ålderspensionsavgiften skall betalas enligt 3 kap. 15 eller 16 § socialavgiftslagen skall avdraget enligt 3 kap. 18 § den lagen anses avse skatten enligt lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster.

Verkställighetsföreskrifter

14 § Regeringen meddelar närmare föreskrifter om de regleringar som avses i 7 § andra och tredje styckena.

Regeringen fastställer för varje år de beräknade andelarna av inlutna ålderspensionsavgifter som avses i 6 § efter förslag från Riksförsäkringsverket.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001.
  2. Äldre bestämmelser om fördelningen av socialavgifter i 4 kap. lagen (1981:691) om socialavgifter gäller fortfarande i fråga om avgifter som hänför sig till tid före ikraftträdandet.
  3. Äldre bestämmelser om andelar för fördelning av ålderspensionsavgifter skall tillämpas till och med år 2001.
  4. Hänvisningen i 4 § 1 till studiestödslagen (1999:1395) skall fram till den 1 juli 2001 i stället avse studiestödslagen (1973:349). Sjukförsäkringsavgifter skall därefter även finansiera Centrala studiestödsnämndens kostnader enligt 4 § 1 i fråga om studiestöd som beviljats enligt studiestödslagen (1973:349) eller enligt övergångsbestämmelserna till studiestödslagen (1999:1395).
  5. Utöver vad som sägs i 10 § skall arbetsskadeavgifter alltjämt finansiera ersättningar på grund av obligatorisk försäkring enligt lagen (1916:235) om försäkring för olycksfall i arbete, lagen (1929:131) om försäkring för vissa yrkessjukdomar och lagen (1954:243) om yrkesskade-försäkring.

2.3 Förslag till lag om ändring i lagen (1962:381) om
allmän försäkring

Prop. 2000/01:8

Härigenom föreskrivs att 19 kap. 1 § lagen (1962:381) om allmän försäkring skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

19 kap.

1 §¹

Om avgifter för finansiering av sjukförsäkringen m.m., föräldraförsäkringen och efterlevandepensioner föreskrivs i *lagen (1981:691) om socialavgifter*.

Om avgifter för finansiering av sjukförsäkringen m.m., föräldraförsäkringen och efterlevandepensioner föreskrivs i *socialavgiftslagen (2000:000)*.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001.

---

¹ Senaste lydelse 1998:677.

2.4 Förslag till lag om ändring i lagen (1999:1366) om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring.

Prop. 2000/01:8

Härigenom föreskrivs att 3 kap. 2 § lagen (1962:381) om allmän försäkring i stället för dess lydelse enligt lagen (1999:1366) om ändring i nämnda lag skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.

2 §

Sjukpenninggrundande inkomst är den årliga inkomst i pengar som en försäkrad kan antas komma att tills vidare få för eget arbete här i landet, antingen såsom arbetstagare i allmän eller enskild tjänst (inkomst av anställning) eller på annan grund (inkomst av annat förvärvsarbete). *I fråga om arbete som utförs utomlands av den som av en statlig arbetsgivare sänts till ett annat land för arbete för arbetsgivarens räkning bortses vid beräkningen av sjukpenninggrundande inkomst från sådana lönetillägg som betingas av ökade levnadskostnader och andra särskilda förhållanden i sysselsättningslandet.* Som inkomst av anställning eller inkomst av annat förvärvsarbete räknas inte *heller* inkomst som avses i 10 kap. 3 § 1–3 inkomstskattelagen (1999:1229) eller sådan ersättning som anges i 1 § första stycket 1-5 och fjärde stycket lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster. Som inkomst av annat förvärvsarbete räknas inte sådan ersättning enligt gruppsjukförsäkring eller trygghetsförsäkring vid arbetsskada som enligt 2 § första stycket lagen om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster utgör underlag för nämnda skatt. Den sjukpenninggrundande inkomsten fastställs av försäkringskassan. Inkomst av anställning och inkomst av annat förvärvsarbete

Sjukpenninggrundande inkomst är den årliga inkomst i pengar som en försäkrad kan antas komma att tills vidare få för eget arbete här i landet, antingen såsom arbetstagare i allmän eller enskild tjänst (inkomst av anställning) eller på annan grund (inkomst av annat förvärvsarbete). Som inkomst av anställning eller inkomst av annat förvärvsarbete räknas inte inkomst som avses i 10 kap. 3 § 1–3 inkomstskattelagen (1999:1229) eller sådan ersättning som anges i 1 § första stycket 1-5 och fjärde stycket lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster. Som inkomst av annat förvärvsarbete räknas inte sådan ersättning enligt gruppsjukförsäkring eller trygghetsförsäkring vid arbetsskada som enligt 2 § första stycket lagen om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster utgör underlag för nämnda skatt. Den sjukpenninggrundande inkomsten fastställs av försäkringskassan. Inkomst av anställning och inkomst av annat förvärvsarbete skall därvid var för sig avrundas till närmast lägre hundratal kronor.

skall därvid var för sig avrundas till närmast lägre hundratal kronor.

Vid beräkning av sjukpenninggrundande inkomst bortses från sådan inkomst av anställning och annat förvärvsarbete som överstiger sju och en halv gånger prisbasbeloppet. Det belopp som sålunda skall undantas skall i första hand räknas av från inkomst av annat förvärvsarbete. Ersättning för utfört arbete i annan form än pension räknas som inkomst av anställning, såvida ersättningen under ett år uppgår till minst 1 000 kronor, även om mottagaren inte är anställd hos den som utger ersättningen. I nu angivna fall skall den som utför arbetet anses såsom arbetstagare och den som utger ersättningen såsom arbetsgivare. Kan ersättning för arbete för någon annans räkning under året inte antas uppgå till minst 1 000 kronor, skall ersättningen från denne inte tas med vid beräkningen av den sjukpenninggrundande inkomsten i annat fall än då den utgör inkomst av näringsverksamhet. Vid beräkning av sjukpenninggrundande inkomst av anställning skall bortses från ersättning som enligt 2 a § skall anses som inkomst annat förvärvsarbete samt ersättning som idrottsutövare får från sådan ideell förening som avses i 7 kap. 7 § första stycket inkomstskattelagen (1999:1229) och som har till huvudsakligt syfte att främja idrottslig verksamhet, om ersättningen från föreningen under året inte kan antas uppgå till minst ett halvt prisbasbelopp. Vid beräkning av sjukpenninggrundande inkomst av anställning bortses även från ersättning från en stiftelse som har till väsentligt ändamål att tillgodose ekonomiska intressen hos dem som är eller har varit anställda hos en arbetsgivare som lämnat bidrag till stiftelsen (vinstandelsstiftelse) eller från en annan juridisk person med motsvarande ändamål, om ersättningen avser en sådan anställd och inte utgör ersättning för arbete för den juridiska personens räkning. Detta gäller dock endast om de bidrag arbetsgivaren lämnat till den juridiska personen varit avsedda att vara bundna under minst tre kalenderår och att på likartade villkor tillkomma en betydande del av de anställda. Om arbetsgivaren är ett fåmansföretag eller ett fåmanshandelsbolag skall vid beräkningen inte bortses från ersättning som den juridiska personen lämnar till sådan företagsledare eller delägare i företaget eller en person som är närstående till någon av dem. Med fåmansföretag, fåmanshandelsbolag, företagsledare och närstående person avses detsamma som i inkomstskattelagen. Vid beräkning av sjukpenninggrundande inkomst av anställning skall alltid bortses från ersättning från en vinstandelsstiftelse som härrör från bidrag som arbetsgivaren lämnat under åren 1988–1991.

Beräkningen av den sjukpenninggrundande inkomsten skall, där förhållandena inte är kända för försäkringskassan, grundas på de upplysningar som kassan kan inhämta av den försäkrade eller dennes arbetsgivare eller som kan framgå av den uppskattning, som vid taxering gjorts av den försäkrades inkomst. Semesterlön får inte inräknas i den sjukpenninggrundande inkomsten till högre belopp än vad som skulle ha utgivits i lön för utfört arbete under motsvarande tid. En liknande begränsning skall gälla semesterersättning. Inkomst av arbete för egen räkning får ej beräknas högre än som motsvarar skälig avlöning för liknande arbete för annans räkning.

2.5 Förslag till lag om ändring i lagen (1976:380) om
arbetskadeförsäkring

Prop. 2000/01:8

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1976:380) om arbetskadeförsäkring

dels att 7 kap. 2 § skall upphöra att gälla,
dels att 7 kap. 1 § skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 kap.

1 §¹

Om avgifter för finansiering av
arbetskadeförsäkringen föreskrivs
i *lagen (1981:691) om social-*
avgifter.

Om avgifter för finansiering av
arbetskadeförsäkringen föreskrivs
i *socialavgiftslagen (2000:000).*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001. Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om avgifter som hänför sig till tid före ikraftträdandet.

---

¹ Senaste lydelse 1995:900.

2.6 Förslag till lag om ändring i skattebetalningslagen (1997:483)

Prop. 2000/01:8

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 1 §, 8 kap. 22 §, 9 kap. 1 och 3 §§ samt 11 kap. 10 och 12 §§ skattebetalningslagen (1997:483) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

1 §¹

Denna lag gäller vid bestämmande, debitering, redovisning och betalning av

1. sådan skatt eller avgift som avses i 1 kap. 1 § första stycket taxeringslagen (1990:324),

2. avgift enligt *lagen (1981:691)* om socialavgifter, 2. avgift enligt *socialavgifts-*
lagen (2000:000),

3. skatt enligt *lagen (1990:659)* om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster,

4. begravningsavgift enligt *begravningslagen (1990:1144)*,

5. skatt enligt *mervärdesskattelagen (1994:200)*,

6. avgift enligt *lagen (1994:1920)* om allmän löneavgift,

7. avgift som avses i *lagen (1999:291)* om avgift till registrerat trossamfund,

8. skattetillägg och förseningsavgift i fråga om sådan skatt eller avgift som avses i 1–7, kontrollavgift enligt 15 kap. 6 a §, förseningsavgift enligt *fastighetstaxeringslagen (1979:1152)* samt kontrollavgift enligt *lagen (1998:514)* om särskild skattekontroll av torg- och marknadshandel m.m., och

9. ränta på skatt, skattetillägg eller avgift som avses i 1–8.

Om inte annat särskilt anges gäller *lagen* inte när skatt skall tas ut enligt *mervärdesskattelagen* vid import av varor. I sådant fall gäller *tullagen (0000:000)*.

8 kap.

22 §

Andra kostnader i arbetet än de som avses i 21 § får räknas av endast om

1. arbetstagaren är en fysisk person som får dra av kostnaderna vid inkomsttaxeringen, och

2. kostnaderna kan beräknas uppgå till minst 10 % av arbetstagarens ersättning från arbetsgivaren under inkomståret.

Om en sådan schablon som fastställts enligt 2 kap. 4 § andra stycket lagen (1981:691) om socialavgifter är tillämplig på arbetstagaren, skall kostnaderna beräknas enligt schablonen. Finns det inte någon schablon skall

Av 2 kap. 21 § tredje stycket socialavgifts-
lagen (2000:000) följer att arbetstagarens utgifter i vissa fall skall beräknas enligt schablon. Finns det inte någon schablon skall skattemyndigheten på begäran av arbetsgivaren be-

¹ Lydelse enligt prop. 1999/2000:126.

skattemyndigheten på begäran av stämman hur kostnaderna skall be- Prop. 2000/01:8
arbetsgivaren bestämma hur kost- räknas.
naderna skall beräknas.

Om arbetstagarens kostnader har beräknats enligt andra stycket, skall arbetsgivaren underrätta arbetstagaren om detta.

9 kap.

1 §

Arbetsgivaravgifter skall beräknas för varje redovisningsperiod efter de procentsatser och på det underlag som anges i

1. 2 kap. 1–5 §§ lagen 1. 2 kap. *socialavgiftslagen*
(1981:691) om socialavgifter, (2000:000),

2. 1 § lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsin-
komster, och

3. 1 och 3 §§ lagen (1994:1920) om allmän löneavgift.

3 §

En arbetsgivare får vid beräkningen av arbetsgivaravgifter göra avdrag för sådana kostnader som avses i 2 kap. 4 § första stycket 6 lagen (1981:691) om socialavgifter och som arbetstagaren haft, om kostnaderna kan beräknas uppgå till minst 10 % av arbetstagarens ersättning för arbete från arbetsgivaren under beskattningsåret.

Vid beräkningen av kostnaderna gäller 8 kap. 22 § andra och tredje styckena.

Om en arbetsgivare har utgett ersättning som till viss del motsvarar utgifter i arbetet och ersättningen till den delen är avgiftsfri enligt 2 kap. 21 § socialavgiftslagen (2000:000), gäller vid beräkningen av utgifterna bestämmelserna i 8 kap. 22 § andra och tredje styckena.

11 kap.

10 §²

I slutlig skatt ingår

1. skatt som avses i 1 kap. 1 § första stycket taxeringslagen (1990:324),

2. egenavgift som avses i 3 kap. 2. egenavgift som avses i 3 kap.
lagen (1981:691) om social- socialavgiftslagen (2000:000),
avgifter,

3. skatt som avses i 2 § lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa
förvärvsinkomster,

4. begravningsavgift enligt begravningslagen (1990:1144), om den inte
ingår i avgiften enligt 7,

5. sådan mervärdesskatt som enligt 10 kap. 31 § första stycket denna
lag skall redovisas i självdeklaration,

6. avgift som avses i 2 § lagen (1994:1920) om allmän löneavgift, och

7. avgift som avses i lagen (1999:291) om avgift till registrerat tros-
samfund.

² Senaste lydelse 1999:315.

12 §³

När den slutliga skatten bestäms gäller att

1. egenavgifter enligt <i>lagen (1981:691) om socialavgifter</i> debiteras på grundval av uppgifter om försäkringsförhållanden som lämnas av den allmänna försäkringskassan, 2. begravningsavgift enligt begravningslagen (1990:1144), som inte ingår i avgift enligt 3, räknas ut med ledning av den avgiftssats som för inkomståret gäller för den skattskyldige enligt de uppgifter som lämnats för den församling eller kommun som avgiften skall betalas till, och att 3. avgift som avses i <i>lagen (1999:291) om avgift till registrerat trossamfund</i> räknas ut med ledning av den avgiftssats som för inkomståret gäller för den skattskyldige enligt de uppgifter som lämnats av trossamfundet.	1. egenavgifter enligt <i>socialavgiftslagen (2000:000)</i> debiteras på grundval av uppgifter om försäkringsförhållanden som lämnas av den allmänna försäkringskassan,

---

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001.

---

³ Senaste lydelse 1999:1300.

2.7 Förslag till lag om ändring i lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension

Prop. 2000/01:8

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 2 §, 2 kap. 16 § och 8 kap. 1 § lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

2 §

Försäkringen och kostnaderna för förvaltningen av den skall finansieras genom ålderspensionsavgifter enligt *lagen (1981:691) om socialavgifter*, allmänna pensionsavgifter enligt *lagen (1994:1744) om allmän pensionsavgift och statliga ålderspensionsavgifter* enligt *lagen (1998:676) om statlig ålderspensionsavgift samt genom avkastning på avgiftsmedel.*

Försäkringen och kostnaderna för förvaltningen av den skall finansieras genom ålderspensionsavgifter enligt *socialavgiftslagen (2000:000)*, allmänna pensionsavgifter enligt *lagen (1994:1744) om allmän pensionsavgift och statliga ålderspensionsavgifter* enligt *lagen (1998:676) om statlig ålderspensionsavgift samt genom avkastning på avgiftsmedel*

2 kap.

16 §⁴

Intäkt som avses i 10 kap. 3 § 1–4 inkomstskattelagen (1999:1229) är inte pensionsgrundande inkomst.

Pensionsgrundande inkomst är inte heller sådana lönetillägg som, vid arbete som har utförts utomlands, har betingats av ökade levnadskostnader och andra särskilda förhållanden i sysselsättningslandet.

8 kap.

1 §

Premiepensionsmyndigheten skall ansvara för förvaltningen av de avgiftsmedel som enligt *4 kap. 3 § lagen (1981:691) om socialavgifter* skall placeras på konto hos Riksgäldskontoret till dess att de förs över enligt 2 § till annan förvaltning. Myndigheten skall träffa avtal med kontoret om förräntning och andra villkor för placeringen av medlen. Myndigheten

Premiepensionsmyndigheten skall ansvara för förvaltningen av de avgiftsmedel som enligt *6 § lagen (2000:000) om fördelning av socialavgifter* skall placeras på konto hos Riksgäldskontoret till dess att de förs över enligt 2 § till annan förvaltning. Myndigheten skall träffa avtal med kontoret om förräntning och andra villkor för placeringen av medlen. Myndig-

⁴ Senaste lydelse 1999:1301.

skall sträva efter att med ett lågt risktagande och med hänsyn till kravet på betalningsberedskap uppnå så god avkastning på medlen som möjligt.

heten skall sträva efter att med ett lågt risktagande och med hänsyn till kravet på betalningsberedskap uppnå så god avkastning på medlen som möjligt.

Avkastningen skall fördelas mellan pensionsspararna i förhållande till storleken av vars och ens fastställda pensionsrätt.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001. Äldre bestämmelser skall fortfarande tillämpas i fråga om inkomster som uppburits före ikraftträdandet.

2.8 Förslag till lag om ändring i lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter

Prop. 2000/01:8

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 25 § och 3 kap. 9 och 60 §§ lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

25 §¹

Handelsbolag och rederi för registreringspliktigt fartyg skall varje år till ledning för delägares taxering lämna uppgifter som avses i 19 § första och andra styckena samt för varje delägare uppgifter om hans andel av bolagets eller rederiets inkomst av varje förvärvskälla och värdet av hans andel eller lott i bolaget eller rederiet. Uppgift skall också lämnas om delägares andel av avdrag från arbetsgivaravgift enligt 2 kap. 5 a § lagen (1981:691) om socialavgifter.

Handelsbolag som under beskattningsåret avyttrat fastighet skall till ledning för delägares taxering lämna de uppgifter som behövs för att beräkna skattepliktig realisationsvinst. Detsamma gäller om handelsbolaget under beskattningsåret överfört eller upplåtit fastighet under sådana förhållanden att överlåtelsen eller upplåtelsen enligt 25 § 2 mom. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt skall jämföras med avyttring av fastighet. Kan intäktens totala belopp inte fastställas på grund av att den är beroende av viss framtida händelse, skall uppgift lämnas om detta.

Uppgifterna skall lämnas enligt bestämmelserna för särskild självdeklaration och på det sätt som anges i 28 och 29 §§.

Bestämmelserna i 32 § om anstånd gäller i tillämpliga delar för uppgiftsskyldighet enligt denna paragraf.

3 kap.

9 §²

I kontrolluppgiften skall det för varje belopp anges om arbetsgivaren skall betala arbetsgivaravgifter enligt lagen (1981:691) om socialavgifter.

Handelsbolag och rederi för registreringspliktigt fartyg skall varje år till ledning för delägares taxering lämna uppgifter som avses i 19 § första och andra styckena samt för varje delägare uppgifter om hans andel av bolagets eller rederiets inkomst av varje förvärvskälla och värdet av hans andel eller lott i bolaget eller rederiet. Uppgift skall också lämnas om delägares andel av avdrag från arbetsgivaravgift enligt 2 kap. 28 § socialavgiftslagen (2000:000).

I kontrolluppgiften skall det för varje belopp anges om arbetsgivaren skall betala arbetsgivaravgifter enligt socialavgiftslagen (2000:000).

¹ Senaste lydelse 1996:1405.

² Senaste lydelse 1997:774.

Ersättning för ökade levnadskostnader eller kostnader för resa med egen bil eller förmånsbil i tjänsten som enligt 8 kap. 19 och 20 §§ skattebetalningslagen (1997:483) skall ligga till grund för beräkning av skatteavdrag, skall i kontrolluppgift anges som lön, arvode eller motsvarande. Har ersättning för ökade levnadskostnader som enligt 8 kap. 19 § skattebetalningslagen inte skall ligga till grund för beräkning av skatteavdrag utgått för en eller flera tjänsteresor som omfattat en sammanhängande period av mer än tre månader, skall detta anges i kontrolluppgift som också skall innehålla upplysning om i vad mån fråga är om inrikes eller utrikes förrättning.

I kontrolluppgiften skall särskilt för sig tas upp det sammanlagda värdet av andra kostnadsersättningar än sådana som enligt 5 § 3 a–c skall uppges först efter föreläggande av skattemyndigheten. Dock skall ersättningen, då det är uppenbart att den avser kostnader som inte är avdragsgilla vid mottagarens inkomsttaxering eller att den överstiger avdragsgillt belopp, till denna del anges som lön, arvode eller motsvarande.

I kontrolluppgiften skall särskilt för sig tas upp sådant skatteavdrag som har gjorts.

60 §³

Vid en kontrolluppgift som lämnas enligt 4, 13, 14, 22 eller 27 § skall fogas särskild uppgift (sammandrag av kontrolluppgifter). I sådant sammandrag skall anges namn, postadress och personnummer eller organisationsnummer för den uppgiftsskyldige, antalet lämnade kontrolluppgifter samt det sammanlagda beloppet av de skatteavdrag som har verkställts under året före taxeringsåret. Om skattemyndigheten har tilldelat den uppgiftsskyldige ett särskilt redovisningsnummer, skall detta, i annat sammandrag än sådant som avser kontrolluppgift om ränta, utdelning eller betalning till eller från utlandet, anges i stället för personnummer eller organisationsnummer. Om den uppgiftsskyldige har gjort avdrag för en arbetstagarers *kostnader* enligt 2 kap. 4 § första stycket 6 lagen (1981:691) om socialavgifter, skall denna *kostnad* också anges i sammandraget.

Vid en kontrolluppgift som lämnas enligt 4, 13, 14, 22 eller 27 § skall fogas särskild uppgift (sammandrag av kontrolluppgifter). I sådant sammandrag skall anges namn, postadress och personnummer eller organisationsnummer för den uppgiftsskyldige, antalet lämnade kontrolluppgifter samt det sammanlagda beloppet av de skatteavdrag som har verkställts under året före taxeringsåret. Om skattemyndigheten har tilldelat den uppgiftsskyldige ett särskilt redovisningsnummer, skall detta, i annat sammandrag än sådant som avser kontrolluppgift om ränta, utdelning eller betalning till eller från utlandet, anges i stället för personnummer eller organisationsnummer. Om den uppgiftsskyldige har gjort avdrag för en arbetstagarers *utgifter* enligt 2 kap. 21 § socialavgiftslagen (2000:000), skall *dessa utgifter* också anges i sammandraget.

³ Senaste lydelse 1997:495.

Redovisning av konto som avses i 57 § andra stycket tredje meningen skall lämnas i särskild uppgiftshandling för varje konto. Prop. 2000/01:8

Vid en kontrolluppgift som lämnas enligt 17 a, 25 a, 26 a, 32 a, 44 eller 45 § skall fogas sammandrag, som skall uppta namn, postadress och personnummer eller organisationsnummer för den uppgiftsskyldige samt antalet lämnade kontrolluppgifter.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001 och tillämpas första gången vid 2002 års taxering. Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om uppgifter som avser ersättningar och inkomster som betalas ut respektive uppbärs före ikraftträdandet.

2.9 Förslag till lag om ändring i lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster

Prop. 2000/01:8

Härigenom föreskrivs att 1–3 §§ lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §¹

Särskild löneskatt skall för varje år betalas till staten med 16,16 procent på lön eller annan ersättning till arbetstagare som vid årets ingång är 65 år eller äldre och i övrigt med 24,26 procent på

1. ersättning som utfaller enligt kollektivavtalsgrundad avgångsbidragsförsäkring som tecknas av arbetsgivare till förmån för arbetstagare,

2. avgångsersättning som annorledes än på grund av kollektivavtalsgrundad avgångsbidragsförsäkring utbetalas av staten, kommun eller kommunalförbund som arbetsgivare eller av Svenska Kommunförbundet, Landstingsförbundet, det för kommunerna och landstingen gemensamma organet för administration av personalpension eller Sjukvårdens och socialvårdens planerings- och rationaliseringsinstitut, under förutsättning att arbetsgivaren tillämpar kommunalt pensionsavtal eller av annan arbetsgivare, under förutsättning att arbetsgivaren tillämpar kommunalt pensionsavtal och att borgen eller liknande garanti tecknats av kommun, kommunalförbund, Svenska Kommunförbundet eller Landstingsförbundet,

3. avgångsersättning som omfattas av s.k. trygghetsavtal,

4. ersättning som utges enligt gruppsjukförsäkring som åtnjuts enligt grunder som fastställts i kollektivavtal mellan arbetsmarknadens huvudorganisationer till den del ersättningen utgör komplement till förtidspension eller till sjukbidrag,

5. ersättning som utges på grund av ansvarighetsförsäkring som åtnjuts enligt grunder som fastställts i kollektivavtal mellan arbetsmarknadens huvudorganisationer till den del ersättningen utges i form av engångsbelopp som inte utgör kompensation för mistad inkomst,

6. bidrag som en arbetsgivare lämnar till en sådan vinstandelsstiftelse som avses i 3 kap. 2 § andra stycket lagen (1962:381) om allmän försäkring eller en annan juridisk person med motsvarande ändamål med undantag för bidrag som lämnas till en pensions eller personalstiftelse enligt lagen (1967:531) om tryggnad av pensionsutfästelse m.m.

Skattskyldig är den som utgett sådan ersättning eller sådant bidrag som avses i första stycket. I fråga om sådan för mottagaren skattepliktig intäkt i form av rabatt, bonus eller annan förmån som ges ut på grund av kundtrohet eller liknande, skall den som slutligt har stått för de kostnader som ligger till grund för förmånen anses som skattskyldig enligt denna lag, om inte denne är den som är skattskyldig till inkomstskatt för förmånen. I fråga om sådan för mottagaren skattepliktig intäkt i inkomstslaget tjänst i form av en förmån eller ersättning som getts ut eller anses utgiven av fysisk person som är bosatt utomlands eller av utländsk juridisk person,

¹ Senaste lydelse 1999:1263.

skall den hos vilken mottagaren är anställd i Sverige anses som skattskyldig enligt denna lag, om förmånen eller ersättningen kan anses ha sin grund i anställningen i Sverige och det inte finns något anställningsförhållande mellan utgivaren av förmånen eller ersättningen och mottagaren.

Vid bestämmande av skatteunderlaget tillämpas bestämmelserna i 2 kap. 3–5 §§ *lagen (1981:691) om socialavgifter med undantag av 4 § första stycket 13 och 5 § andra stycket första meningen.*

Vid bestämmande av skatteunderlaget enligt första stycket 5 skall bortses från ersättning för arbetsskada som inträffat före utgången av juni 1993 om ersättningen avser tid därefter samt från ersättning för arbetsskada som inträffat före utgången av år 1992 om skadan anmälts till allmän försäkringskassa efter utgången av juni 1993. Detta gäller dock endast ersättning som för en och samme arbetstagare beräknas på lönedelar som inte överstiger sju och en halv gånger prisbasbeloppet enligt 1 kap. 6 § *lagen om allmän försäkring.*

Vid bestämmande av skatteunderlaget tillämpas bestämmelserna i 2 kap. 4–15 och 17–25 §§ *socialavgiftslagen (2000:000).*

2 §²

En enskild person eller ett dödsbo skall för varje år till staten betala särskild löneskatt med 24,26 procent på överskott av passiv näringsverksamhet enligt inkomstskattelagen (1999:1229) här i landet samt på ersättning som utges enligt sådan avtalsgruppsjukförsäkring som avses i 15 kap. 9 § inkomstskattelagen eller enligt sådan trygghetsförsäkring som avses i nämnda lagrum till den del ersättningen utges i form av engångsbelopp som inte utgör kompensation för mistad inkomst. Om en skattskyldig före årets början har fyllt 65 år eller inte har fyllt 65 år men under hela året uppburit hel ålderspension skall särskild löneskatt betalas med 16,16 procent eller, om en skattskyldig avlidit under året, med 24,26 procent på inkomst som avses i 3 kap. 4 § *andra stycket lagen (1981:691) om socialavgifter.*

Vid beräkning av skatteunderlaget gäller i tillämpliga delar be-

En enskild person eller ett dödsbo skall för varje år till staten betala särskild löneskatt med 24,26 procent på överskott av passiv näringsverksamhet enligt inkomstskattelagen (1999:1229) här i landet samt på ersättning som utges enligt sådan avtalsgruppsjukförsäkring som avses i 15 kap. 9 § inkomstskattelagen eller enligt sådan trygghetsförsäkring som avses i nämnda lagrum till den del ersättningen utges i form av engångsbelopp som inte utgör kompensation för mistad inkomst. Om en skattskyldig före årets början har fyllt 65 år eller inte har fyllt 65 år men under hela året uppburit hel ålderspension skall särskild löneskatt betalas med 16,16 procent eller, om en skattskyldig avlidit under året, med 24,26 procent på inkomst som avses i 3 kap. 3–8 §§ *socialavgiftslagen (2000:000).*

Vid beräkning av skatteunderlaget gäller i tillämpliga delar be-

² Senaste lydelse 1999:1263.

stämmelserna i 3 kap. 5 § lagen om socialavgifter. stämmelserna i 3 kap. 9-11 §§ och 12 § första och andra styckena socialavgiftslagen. Prop. 2000/01:8

Skatt betalas inte då skatteunderlaget understiger 1 000 kronor.

3 §³

I fråga om särskild löneskatt gäller bestämmelserna i 5 kap. lagen (1981:691) om socialavgifter och vad som i fråga om avgifter enligt den lagen är föreskrivet i lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter.

I fråga om särskild löneskatt gäller bestämmelserna i 4 kap. socialavgiftslagen (2000:000) och vad som i fråga om avgifter enligt den lagen är föreskrivet i lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001.
  2. De nya bestämmelserna i 1 § tillämpas på lön eller annan ersättning som betalas ut från och med den 1 januari 2001.
  3. De nya bestämmelserna i 2 § tillämpas i fråga om inkomster som upp bärs från och med den 1 januari 2001. Om beskattningsåret omfattar tid såväl före som efter utgången av år 2000 skall, om den skattskyldige inte visar annat, så stor del av beskattningsårets inkomst anses hänförlig till tiden efter utgången av år 2000 som svarar mot förhållandet mellan den del av beskattningsåret som infaller under denna tid och hela beskattningsåret.

---

³ Senaste lydelse 1999:1263.

2.10 Förslag till lag om ändring i lagen (1990:912) om nedsättning av socialavgifter

Prop. 2000/01:8

Härigenom föreskrivs att 2, 5 och 8 §§ lagen (1990:912) om nedsättning av socialavgifter skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Lagen gäller *arbetsgivare och sådana försäkrade som avses i 1 kap. 2 § lagen (1981:691) om socialavgifter*. Den gäller dock inte kommuner eller andra statliga myndigheter än statens affärsdrivande verk.

Nedsättning av socialavgifter enligt 3 eller 4 § gäller endast om verksamheten eller, i fall som avses i 4 §, arbetet inom företaget eller organisationen bedrivs vid *arbetsgivarens eller den försäkrades* fasta driftställe i område som anges i 1 § andra och tredje styckena.

För en *arbetsgivare eller en försäkrad* som är berättigad till stöd för verksamhet som avses i 6 § eller för arbete som avses i 7 § skall den procentsats efter vilken arbetsgivaravgifter respektive egenavgifter sammanlagt skall *tas ut* sättas ned med

1. i fråga om *en arbetsgivare*: åtta procentenheter till och med utgiftsåret 2000, eller

2. i fråga om *en försäkrad*: åtta procentenheter till och med inkomståret 2000, om den *försäkrades* hemortskommun enligt 2 kap. 1 § andra stycket skattebetalnings-

Föreslagen lydelse

2 §¹

Lagen gäller för *sådana personer som är skyldiga att betala socialavgifter enligt socialavgiftslagen (2000:000)*. Den gäller dock inte kommuner eller andra statliga myndigheter än statens affärsdrivande verk.

5 §²

Nedsättning av socialavgifter enligt 3 eller 4 § gäller endast om verksamheten eller, i fall som avses i 4 §, arbetet inom företaget eller organisationen bedrivs vid *den avgiftsskyldiges* fasta driftställe i område som anges i 1 § andra och tredje styckena.

8 §³

För en *avgiftsskyldig* som är berättigad till stöd för verksamhet som avses i 6 § eller för arbete som avses i 7 § skall den procentsats efter vilken arbetsgivaravgifter respektive egenavgifter sammanlagt skall *betalas* sättas ned med

1. i fråga om *arbetsgivaravgifter*: åtta procentenheter till och med utgiftsåret 2000, eller

2. i fråga om *egenavgifter*: åtta procentenheter till och med inkomståret 2000, om den *avgiftsskyldiges* hemortskommun enligt 2 kap. 1 § andra stycket skattebetal-

¹ Senaste lydelse 1994:548.

² Senaste lydelse 1994:548.

³ Senaste lydelse 1999:1267.

lagen (1997:483) för inkomståret är belägen inom stödområdet.

Nedsättningen enligt första stycket kan kombineras med nedsättning enligt *lagen (1981:691) om socialavgifter*

ningslagen (1997:483) för inkomståret är belägen inom stödområdet.

Nedsättningen enligt första stycket kan kombineras med nedsättning enligt *socialavgiftslagen (2000:000)*.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001. Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om avgifter som hänför sig till tid före den 1 januari 2001.

2.11 Förslag till lag om ändring i lagen (1999:1379) om
ändring i lagen (1990:912) om nedsättning av
socialavgifter

Prop. 2000/01:8

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1990:912) om nedsättning av socialavgifter

dels att 1, 3 a och 4 §§ i stället för dess lydelse enligt lagen (1999:1379) om ändring i nämnda lag skall ha följande lydelse,

dels att det i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till lagen (1999:1379) om ändring i nämnda lag skall införas en ny punkt, 3, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

I denna lag ges föreskrifter om stöd till näringslivet m.m. genom nedsättning av socialavgifter enligt *lagen (1981:691) om socialavgifter*.

I denna lag ges föreskrifter om stöd till näringslivet m.m. genom nedsättning av socialavgifter enligt *socialavgiftslagen (2000:000)*.

Stödet lämnas i stödområde A, med undantag av Östersunds, Frösö, Sunne, Lockne, Marieby, Brunflo, Kyrkås och Lits församlingar i Östersunds kommun och Aspås, Ås och Rödöns församlingar i Krokoms kommun i den omfattning som framgår av 6-8 §§.

Regeringen meddelar närmare föreskrifter om stödområden.

3 a §

En *arbetsgivare eller en försäkrad* vars verksamhet huvudsakligen hänför sig till stödberättigad verksamhet, skall beviljas nedsättning av avgifter för hela sin verksamhet om övriga förutsättningar för detta är uppfyllda.

En *avgiftsskyldig* vars verksamhet huvudsakligen hänför sig till stödberättigad verksamhet, skall beviljas nedsättning av avgifter för hela sin verksamhet om övriga förutsättningar för detta är uppfyllda.

Om verksamheten bara i mindre omfattning hänför sig till sådan verksamhet, får nedsättning beviljas endast om

1. *arbetsgivaren eller den försäkrade* påverkas på grund av lagens bestämmelser i mer betydande grad av konkurrens, och

1. *den avgiftsskyldige* påverkas på grund av lagens bestämmelser i mer betydande grad av konkurrens, och

2. den del av verksamheten som berättigar till nedsättning kan avgränsas från den övriga.

I fall som avses i andra stycket får nedsättning beviljas endast efter särskild prövning av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer. Nedsättning får beviljas bara för den del av avgifterna som hänför sig till den nedsättningsberättigade verksamheten.

Lagen tillämpas även på avgifter som är hänförliga till sådant arbete inom ett företag eller inom en organisation som är berättigat till stöd inom ett stödområde enligt 7 §.

Nedsättningen får dock beviljas endast om arbetet kan avgränsas från *arbetsgivarens eller den försäkrades* övriga verksamhet.

Nedsättningen får dock beviljas endast om arbetet kan avgränsas från *den avgiftsskyldiges* övriga verksamhet.

Om arbete som sägs i första stycket ingår i stödberättigad verksamhet enligt 6 §, tillämpas 3 § i stället för denna paragraf.

---

3. De nya bestämmelserna i 1 § om socialavgifter enligt socialavgiftslagen (2000:000) och i 3 a och 4 §§ om den avgiftsskyldige gäller i fråga om avgifter som hänför sig till tid efter utgången av år 2000.

Härigenom föreskrivs att 17 § lagen (1991:1047) om sjuklön skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

17 §¹

En arbetsgivare vars sammanlagda lönekostnader under ett kalenderår inte beräknas överstiga 130 gånger det för året gällande *basbeloppet* enligt 1 kap. 6 § lagen (1962:381) om allmän försäkring kan försäkra sig hos den allmänna försäkringskassan för kostnader för sjuklön enligt denna lag. Vid beräkningen av de sammanlagda lönekostnaderna bortses från avgifter enligt *lagen (1981:691) om socialavgifter* och lagen (1994:1920) om allmän löneavgift samt från skatt enligt lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster.

En arbetsgivare vars sammanlagda lönekostnader under ett kalenderår inte beräknas överstiga 130 gånger det för året gällande *prisbasbeloppet* enligt 1 kap. 6 § lagen (1962:381) om allmän försäkring kan försäkra sig hos den allmänna försäkringskassan för kostnader för sjuklön enligt denna lag. Vid beräkningen av de sammanlagda lönekostnaderna bortses från avgifter enligt *socialavgiftslagen (2000:000)* och lagen (1994:1920) om allmän löneavgift samt från skatt enligt lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster.

Regeringen föreskriver närmare villkor för försäkringen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001. Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om avgifter på ersättningar som betalas ut före ikraftträdandet.

---

¹ Senaste lydelse 1996:1062.

2.13 Förslag till lag om ändring i lagen (1999:1271) om
ändring i lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt
för utomlands bosatta

Prop. 2000/01:8

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta

dels att 5 § i dess lydelse enligt lagen (1999:1271) om ändring i nämnda lag skall ha följande lydelse,

dels att ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till lagen (1999:1271) om ändring i nämnda lag skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 §

Skattepliktig inkomst enligt denna lag är:

1. avlöning eller därmed jämförlig förmån, som utgått av anställning eller uppdrag hos svenska staten eller svensk kommun;

2. avlöning eller därmed jämförlig förmån, som utgått av annan anställning eller annat uppdrag än hos svenska staten eller svensk kommun, i den mån inkomsten förvärvats genom verksamhet här i riket;

3. arvode och liknande ersättning som uppburits av någon i egenskap av ledamot eller suppleant i styrelse eller annat liknande organ i svenskt aktiebolag eller annan svensk juridisk person, oavsett var verksamheten utövats;

4. pension enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring till den del beloppet överstiger uppburen folkpension och pensionstillskott som uppburits enligt 2 § lagen (1969:205) om pensionstillskott eller, för den som uppburit folkpension i form av förtidspension, till den del beloppet överstiger uppburen folkpension och 52 procent av pensionstillskott som uppburits enligt 2 a § sistnämnda lag, eller, om folkpension enligt bestämmelserna i 17 kap. 2 § lagen om allmän försäkring samordnats med yrkesskadelivränta eller annan i nämnda lagrum angiven livränta, till den del beloppet överstiger den pension som skulle ha utgått om sådan samordning inte skett, och för annan ersättning enligt lagen om allmän försäkring;

5. pension på grund av anställning eller uppdrag hos svenska staten eller svensk kommun;

6. belopp, som utgår på grund av annan pensionsförsäkring än tjänstepensionsförsäkring, om försäkringen meddelats i här i riket bedriven försäkringsrörelse samt belopp som utbetalas från pensionssparkonto fört av ett svenskt pensionssparinstitut eller av ett utländskt instituts filial i Sverige enligt lagen (1993:931) om individuellt pensionssparande;

7. pension på grund av tjänstepensionsförsäkring samt annan pension eller förmån, om förmån utgår från Sverige på grund av förutvarande tjänst och den tidigare verksamheten huvudsakligen utövats här;

8. ersättning enligt lagen (1954:243) om yrkesskadeförsäkring eller lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring och lagen (1989:225) om ersättning till smittbärare samt enligt annan lag eller författning, som utgått till någon vid sjukdom eller olycksfall i arbete eller på grund av militärtjänstgöring eller i fall som avses i lagen (1977:265) om statligt

personskadeskydd eller lagen (1977:267) om krigsskadeersättning till sjömän;

9. dagpenning från arbetslöshetskassa enligt lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring;

10. korttidsstudiestöd enligt studiestödslagen (1973:349);

11. annan härifrån uppuren, genom verksamhet här i riket förvärvat inkomst av tjänst;

12. återfört avdrag för egenavgifter enligt *lagen (1981:691) om socialavgifter*, egenavgifter som satts ned genom ändrad debitering, i den mån avdrag har medgetts för avgifterna samt avgifter som avses i 62 kap. 6 § inkomstskattelagen (1999:1229) och som satts ned genom ändrad debitering i den mån avdrag har medgetts för avgifterna och dessa inte hänför sig till näringsverksamhet;

12. återfört avdrag för egenavgifter enligt *socialavgiftslagen (2000:000)*, egenavgifter som satts ned genom ändrad debitering, i den mån avdrag har medgetts för avgifterna samt avgifter som avses i 62 kap. 6 § inkomstskattelagen (1999:1229) och som satts ned genom ändrad debitering i den mån avdrag har medgetts för avgifterna och dessa inte hänför sig till näringsverksamhet;

13. sjöinkomst som avses i 64 kap. 3 och 4 §§ inkomstskattelagen.

Som inkomst enligt första stycket 1-3 anses också förskott på sådan inkomst. Som folkpension behandlas även tilläggspension i den mån den enligt lagen om pensionstillskott föranlett avräkning av pensionstillskott. Däremot räknas inte barnpension eller vårdbidrag som folkpension.

Verksamhet på grund av anställning i svenskt företag anses utövad här i riket även om tjänsteinnehavaren i och för sin tjänst måste göra tillfälliga besök utomlands eller under längre tid uppehålla sig där under kringresande (t.ex. handelsresande).

Skattepliktig inkomst enligt denna lag är dock endast sådan inkomst som skulle ha beskattats hos en obegränsat skattskyldig enligt inkomstskattelagen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001 och tillämpas på inkomst som upp bärs efter ikraftträdandet.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001 och tillämpas på inkomst som upp bärs efter ikraftträdandet.

2. *Äldre bestämmelser i 5 § första stycket 12 gäller fortfarande i fråga om avgifter som belöper på inkomst som upp bärs före den 1 januari 2001.*

2.14 Förslag till lag om ändring i lagen (1991:687) om särskild löneskatt på pensionskostnader

Prop. 2000/01:8

Härigenom föreskrivs att 3 § lagen (1991:687) om särskild löneskatt på pensionskostnader skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §¹

En enskild person eller ett dödsbo som drar av utgifter för premier för pensionsförsäkring enligt 16 kap. 32 § inkomstskattelagen (1999:1229) skall för det beskattningsåret till staten betala särskild löneskatt med 24,26 procent på avgiften.

Detsamma gäller för enskild person som drar av utgifter för inbetalning på pensionssparkonto enligt nämnda paragraf.

Särskild löneskatt skall dock inte betalas till den del avdraget måste göras från sådan ersättning som utgjort underlag för uttag av arbetsgivaravgifter enligt 1 kap. 2 § lagen (1981:691) om socialavgifter eller, vad avser arbetstagare som vid årets ingång är 65 år eller äldre, särskild löneskatt enligt 1 § första stycket lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster.

Särskild löneskatt skall dock inte betalas till den del avdraget måste göras från sådan ersättning som utgjort underlag för uttag av arbetsgivaravgifter enligt 2 kap. socialavgiftslagen (2000:000) eller, vad avser arbetstagare som vid årets ingång är 65 år eller äldre, särskild löneskatt enligt 1 § första stycket lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001 och tillämpas på ersättning som betalas ut efter ikraftträdandet.

---

¹ Senaste lydelse 1999:1273.

2.15 Förslag till lag om ändring i lagen (1993:16) om försäkring mot vissa semesterlönekostnader

Prop. 2000/01:8

Härigenom föreskrivs att 1 § lagen (1993:16) om försäkring mot vissa semesterlönekostnader skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §¹

En arbetsgivare kan försäkra sig hos den allmänna försäkringskassan för kostnader för den del av en arbetstagares semesterlön som grundar sig på frånvaro enligt 17 § semesterlagen (1977:480) om de sammanlagda lönekostnaderna under ett kalenderår inte beräknas överstiga 90 gånger det för året gällande *basbeloppet* enligt 1 kap. 6 § lagen (1962:381) om allmän försäkring. Vid beräkningen bortses från avgifter enligt *lagen (1981:691) om socialavgifter* och *lagen (1994:1920) om allmän löneavgift* samt från skatt enligt *lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster*.

En arbetsgivare kan försäkra sig hos den allmänna försäkringskassan för kostnader för den del av en arbetstagares semesterlön som grundar sig på frånvaro enligt 17 § semesterlagen (1977:480) om de sammanlagda lönekostnaderna under ett kalenderår inte beräknas överstiga 90 gånger det för året gällande *prisbasbeloppet* enligt 1 kap. 6 § lagen (1962:381) om allmän försäkring. Vid beräkningen bortses från avgifter enligt *socialavgiftslagen (2000:000)* och *lagen (1994:1920) om allmän löneavgift* samt från skatt enligt *lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster*.

Regeringen får meddela ytterligare föreskrifter rörande villkoren för försäkringen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001. Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om avgifter på ersättningar som betalas ut före ikraftträdandet.

---

¹ Senaste lydelse 1995:1485.

2.16 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:1920) om allmän löneavgift

Prop. 2000/01:8

Härigenom föreskrivs att 1, 2 och 4 §§ lagen (1994:1920) om allmän löneavgift skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Arbetsgivare skall för varje år betala allmän löneavgift. Löneavgiften beräknas på det underlag som gäller för *arbetsgivaravgift till efterlevandepensioneringen* enligt *lagen (1981:691) om socialavgifter*.

Den som enligt *1 kap. 2 § lagen (1981:691) om socialavgifter* skall betala egenavgifter skall för varje år betala allmän löneavgift. Löneavgiften beräknas på det underlag som gäller för egenavgift till efterlevandepensioneringen enligt nämnda lag.

I fråga om allmän löneavgift gäller bestämmelserna i *5 kap. lagen (1981:691) om socialavgifter* och vad som är föreskrivet i fråga om avgifter enligt den lagen i *lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter*.

Föreslagen lydelse

1 §¹

Den som enligt 2 kap. socialavgiftslagen (2000:000) skall betala arbetsgivaravgifter skall för varje år betala allmän löneavgift. Löneavgiften beräknas på det underlag som gäller för arbetsgivaravgifter enligt *socialavgiftslagen (2000:000)*.

2 §²

Den som enligt *3 kap. socialavgiftslagen (2000:000)* skall betala egenavgifter skall för varje år betala allmän löneavgift. Löneavgiften beräknas på det underlag som gäller för egenavgift till efterlevandepensioneringen enligt nämnda lag.

4 §³

I fråga om allmän löneavgift gäller bestämmelserna i *4 kap. socialavgiftslagen (2000:000)* och vad som är föreskrivet i fråga om avgifter enligt den lagen i *lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter*.

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001.

2. Äldre bestämmelser i 1 och 4 §§ gäller fortfarande i fråga om ersättning som betalas ut före ikraftträdandet.

3. Äldre bestämmelser i 2 och 4 §§ gäller fortfarande i fråga om inkomster som uppstår före ikraftträdandet. Om beskattningsåret omfattar tid såväl före som efter utgången av år 2000 skall, om den avgiftsskyldige inte visar annat, så stor del av beskattningsårets inkomst anses hänförlig till tiden efter utgången av år 2000 som svarar mot förhållandet mellan

---

¹ Senaste lydelse 1998:700.

² Senaste lydelse 1998:700.

³ Senaste lydelse 1999:1291.

den del av beskattningsåret som infaller under denna tid och hela Prop. 2000/01:8 beskattningsåret.

2.17 Förslag till lag om ändring i lagen (1995:439) om beskattning, förtullning och folkbokföring under krig eller krigsfara m.m.

Prop. 2000/01:8

Härigenom föreskrivs att 2 § lagen (1995:439) om beskattning, förtullning och folkbokföring under krig eller krigsfara m.m. skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §¹

Vad som föreskrivs i 6–8 §§ om skatter och tullar gäller även för avgifter som avses i

1. <i>lagen (1981:691) om socialavgifter,</i>	1. <i>socialavgiftslagen (2000:000),</i>
2. 1 kap. 1 § första stycket 1 <i>lagen (1984:151) om punktskatter och prisregleringsavgifter,</i>	
3. <i>lagen (1994:1744) om allmän pensionsavgift och</i>	
4. <i>lagen (1994:1920) om allmän löneavgift.</i>	

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001.

---

¹ Senaste lydelse 1997:949.

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 26 § och 43 kap. 12, 15 och 16 §§ inkomstskattelagen (1999:1229) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

26 §

Bestämmelserna om egenavgifter skall tillämpas inte bara på egenavgift enligt 3 kap. *lagen (1981:691) om socialavgifter* utan också på

– särskild löneskatt enligt 2 § *lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster*, och

– allmän löneavgift enligt 2 § *lagen (1994:1920) om allmän löneavgift*.

Bestämmelserna om egenavgifter skall tillämpas inte bara på egenavgift enligt 3 kap. *socialavgiftslagen (2000:000)* utan också på

43 kap.

12 §

Löneunderlaget skall beräknas på grundval av ersättning som ingår i underlaget för beräkning av avgifter enligt 2 kap. 3 § *lagen (1981:691) om socialavgifter* eller 1 § *lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster* och som under året före beskattningsåret har lämnats till arbetstagarna i företaget och i dess dotterföretag.

Om ersättningen avser arbetstagare i ett dotterföretag som inte är helägt, skall så stor del av ersättningen räknas med som motsvarar moderföretagets andel av antalet aktier i dotterföretaget.

Löneunderlaget skall beräknas på grundval av ersättning som ingår i underlaget för beräkning av avgifter enligt 2 kap. *socialavgiftslagen (2000:000)* eller *skatt enligt 1 § lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster* och som under året före beskattningsåret har lämnats till arbetstagarna i företaget och i dess dotterföretag.

15 §

Om andelsägaren året före beskattningsåret varit verksam i betydande omfattning i företaget eller i dess dotterföretag, skall löneunderlag beräknas bara om andelsägaren för nämnda år har fått ersättning från företagen som ingår i underlaget för beräkning av avgifter enligt 2 kap. 3 § *lagen (1981:691) om socialavgifter* eller 1 § *lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster* med belopp som sam-

Om andelsägaren året före beskattningsåret varit verksam i betydande omfattning i företaget eller i dess dotterföretag, skall löneunderlag beräknas bara om andelsägaren för nämnda år har fått ersättning från företagen som ingår i underlaget för beräkning av avgifter enligt 2 kap. *socialavgiftslagen (2000:000)* eller *skatt enligt 1 § lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster* med belopp som

manlagt inte understiger det lägsta sammanlagt inte understiger det Prop. 2000/01:8
av lägsta av

- 120 procent av den högsta löneunderlagsgrundande ersättningen samma år till en arbetstagare, och
- tio prisbasbelopp för året före beskattningsåret.

16 §

För en andelsägare som avses i 15 § får löneunderlaget inte överstiga ett belopp som motsvarar 50 gånger den ersättning som andelsägaren för året före beskattningsåret fått från företaget eller dess dotterföretag och som ingår i underlaget för beräkning av avgifter enligt 2 kap. 3 § lagen (1981:691) om socialavgifter eller 1 § lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster. Begränsningen gäller för andelsägarens sammanlagda innehav av andelar i företaget.

För en andelsägare som avses i 15 § får löneunderlaget inte överstiga ett belopp som motsvarar 50 gånger den ersättning som andelsägaren för året före beskattningsåret fått från företaget eller dess dotterföretag och som ingår i underlaget för beräkning av avgifter enligt 2 kap. socialavgiftslagen (2000:000) eller skatt enligt 1 § lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster. Begränsningen gäller för andelsägarens sammanlagda innehav av andelar i företaget.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001.

2.19 Förslag till lag om ändring i lagen (2000:192) om
allmänna pensionsfonder (AP-fonder)

Prop. 2000/01:8

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 2 § lagen (2000:192) om allmänna pensionsfonder (AP-fonder) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

2 §

Första–Fjärde AP-fonderna förvaltar de medel som enligt 4 kap. 3 § lagen (1981:691) om socialavgifter, 8 § lagen (1998:676) om statlig ålderspensionsavgift och 6 § lagen (1994:1744) om allmän pensionsavgift skall föras till Första–Fjärde AP-fonderna.

Första–Fjärde AP-fonderna förvaltar de medel som enligt 6 § lagen (2000:000) om fördelning av socialavgifter, 8 § lagen (1998:676) om statlig ålderspensionsavgift och 6 § lagen (1994:1744) om allmän pensionsavgift skall föras till Första–Fjärde AP-fonderna

Sjunde AP-fonden förvaltar de medel som enligt 8 kap. 2 § första stycket 2 lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension skall föras till Premiesparfonden eller Premievalsfonden.

2.20 Förslag till lag om ändring i lagen (2000:461) om efterlevandepension och efterlevandestöd till barn

Prop. 2000/01:8

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 8 § lagen (2000:461) om efterlevandepension och efterlevandestöd till barn skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

8 §

Inkomstgrundad efterlevandepension och änkepension enligt denna lag samt kostnaderna för administrationen av sådana pensioner skall finansieras genom efterlevandepensionsavgifter enligt *lagen (1981:691) om socialavgifter*. Garantipension till omställningspension och änkepension samt efterlevandestöd till barn skall finansieras med statsmedel. Även kostnader för administrationen av garantipension och efterlevandestöd till barn skall finansieras med statsmedel.

Inkomstgrundad efterlevandepension och änkepension enligt denna lag samt kostnaderna för administrationen av sådana pensioner skall finansieras genom efterlevandepensionsavgifter enligt *socialavgiftslagen (2000:000)*. Garantipension till omställningspension och änkepension samt efterlevandestöd till barn skall finansieras med statsmedel. Även kostnader för administrationen av garantipension och efterlevandestöd till barn skall finansieras med statsmedel

Regeringen beslutade den 13 juli 1995 att en särskild utredare skulle tillkallas med uppgift att göra en samlad översyn av begreppet försäkrad inom socialförsäkringen och lämna förslag med inriktning mot att enhetliga försäkringsvillkor skall gälla för likartade förmåner. I utredningsuppdraget ingick också att göra en översyn av de regler som gäller för betalning av socialavgifter och allmänna egenavgifter.

Utredningen tog namnet Utredningen om socialförsäkringens personkrets.

Riksdagen gav under riksdagsbehandlingen av propositionen Vissa socialförsäkringsfrågor (prop. 1995/96:69) regeringen tillkänna att en snabb lagteknisk översyn av lagen (1981:691) om socialavgifter borde göras (bet. 1995/95:SfU2, rskr. 1995/96:87).

Regeringen beslutade den 7 mars 1996 att uppdraget för Utredningen om socialförsäkringens personkrets skulle utökas till att också avse en lagteknisk översyn av lagen (1981:691) om socialavgifter. Översynen skulle syfta till att lagen blev mer fristående från lagen (1962:381) om allmän försäkring och att det tydligt skulle framgå vem som är skyldig att betala socialavgifter och för vilka ersättningar socialavgifter skall betalas.

Utredningen har lämnat två betänkanden. I april 1997 överlämnade utredningen betänkandet En lag om socialförsäkringar (SOU 1997:72), vilket behandlar den första delen av uppdraget. Betänkandet ligger till grund för regeringens proposition Socialförsäkringens personkrets (prop. 1998/99:119). Propositionen, som innehåller förslag till en ny socialförsäkringslag, har antagits av riksdagen (bet. 1999/2000:SfU3, rskr. 1999/2000:12). Den nya socialförsäkringslagen (1999:799) träder i kraft den 1 januari 2001.

I den del av uppdraget som avsåg socialavgifter och allmänna egenavgifter skulle utredaren göra en genomgång av de bestämmelser som gäller för betalning av sådana avgifter och därvid särskilt beakta de konsekvenser som en tillämpning av Rådets förordning (EEG) nr 1408/71 av den 14 juni 1971 om tillämpningen av systemen för social trygghet när anställda, egenföretagare eller deras familjemedlemmar flyttar inom gemenskapen får för svenskt vidkommande vad gäller möjligheterna att ta ut avgifter. Utredaren skulle också lämna förslag till hur det administrativa samband som finns mellan avgifter och inkomstskatter vid uppbördens kan ersättas med någon annan ordning.

Utredningen överlämnade sitt slutbetänkande Socialavgiftslagen (SOU 1998:67) i april 1998.

Utredningens sammanfattning av förslagen finns i *bilaga 1*. Utredningens förslag till lagtext finns i *bilaga 2*.

Betänkandet har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 3*. Remissyttrandena samt en remissammanställning finns tillgängliga i Finansdepartementet (Fi98/1804).

Det nämnda slutbetänkandet innehåller flera olika förslag. Regeringen tar i propositionen upp utredningens förslag om ny socialavgiftslag och om ändringar i reglerna om arbetsgivaravgifter för arbetsgivare som sysselsätter sjömän. Regeringen tar också upp förslagen om att lönetillägg vid utlandsarbete skall vara förmånsgrundande och avgiftspliktiga.

Propositionens förslag har utformats på ett sätt som skiljer sig åt från utredningens förslag. Synpunkter på utformningen av regeringens förslag har därför inhämtats under hand från Riksskatteverket och Riksförsäkringsverket.

Regeringen tar i propositionen inte upp utredningens förslag om ett särskilt förfarande för uttag av socialavgifter i vissa internationella fall och därmed sammanhängande frågor, t.ex. att allmän pensionsavgift skall betalas också i de fall den enskilde inte taxeras i Sverige. Inte heller tar regeringen upp förslagen om vissa nationella begränsningar av skyldigheten att betala särskild löneskatt på förvärvsinkomster och allmän löneavgift och om en utvidgad skyldighet att betala socialavgifter i de fall lagen (1991:591) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta artister m.fl. är tillämplig. Dessa förslag kommer att behandlas i ett annat sammanhang.

I propositionen lämnas lagförslag beträffande den höjning av sjukförsäkringsavgiften som regeringen i budgetpropositionen för 2001 (prop. 2000/01:1 avsnitt 9.2.3) föreslår skall gälla från och med den 1 januari 2001.

Lagrådet

Regeringen beslutade den 8 juni 2000 att inhämta *Lagrådets* yttrande över de lagförslag som finns i *bilaga 4*. Lagrådets yttrande finns i *bilaga 5*. Lagrådet har haft synpunkter på i vilka författningar vissa bestämmelser bör föras in. Vi behandlar detta i avsnitt 6.2.1. Lagrådet har också haft synpunkter på vissa paragrafers utformning. Detta behandlas i anslutning till respektive paragraf i avsnitt 9. Vissa redaktionella ändringar har vidare gjorts i lagtexten.

Efter Lagrådets granskning har tillkommit 13 lagförslag, som i propositionen har tagits in under rubrikerna 2.8 - 2.20. Ändringarna i de lagarna avser endast konsekvensändringar med anledning av att lagen (1981:691) om socialavgifter upphör och ersätts av den föreslagna socialavgiftslagen. Dessa ändringar är av den beskaffenhet att Lagrådets hörande skulle sakna betydelse.

Socialavgifterna består av arbetsgivaravgifter och egenavgifter. Arbetsgivaravgifter betalas i princip av den som är arbetsgivare medan egenavgifter betalas av främst enskilda näringsidkare och personer som är delägare i handelsbolag. Bestämmelserna om socialavgifter finns i lagen (1981:691) om socialavgifter (SAL).

Före år 1982 var de materiella reglerna om skyldighet att betala socialavgifter utspridda i ett flertal olika författningar, bl.a. i lagen (1962:381) om allmän försäkring (AFL). Genom den nu gällande lagen, som trädde i kraft den 1 januari 1982, har de materiella reglerna samlats i en lag.

Socialavgifter skall enligt huvudprincipen betalas på alla skattepliktiga förvärvsinkomster som är förmånsgrundande. Med förmånsgrundande inkomst avses sådan inkomst som ligger till grund för beräkning av pensionsgrundande inkomst enligt lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension (LIP) och sjukpenninggrundande inkomst enligt AFL. Motsatsvis skall alltså socialavgifter inte betalas på förvärvsinkomster som inte ger rätt till förmåner, t.ex. inkomst av passiv näringsverksamhet.

Socialavgifterna tas ut för att finansiera den allmänna försäkringen, ålderspensioneringen och vissa andra sociala ändamål (1 kap. 1 § SAL).

4.1 Arbetsgivaravgifterna

4.1.1 Avgiftsskyldigheten

Arbetsgivaravgifter skall betalas av den som är arbetsgivare. Skyldigheten att betala arbetsgivaravgifter träffar dock betydligt fler personer än enbart sådana som normalt betecknas som arbetsgivare. Vid tillämpningen av lagen gäller en mycket vid definition av vem som anses vara arbetsgivare.

Den viktigaste utvidgningen, vilken genomfördes i samband med 1990 års skattereform (prop. 1989/90:110, bet. 1989/90:SkU30, rskr. 1989/90:356, SFS 1990:658) är att man anses vara arbetsgivare redan om man har utgett ersättning för utfört arbete som under ett år uppgått till minst 1 000 kr och ersättningen vid beräkning av mottagarens sjukpenninggrundande inkomst utgör inkomst av anställning enligt 3 kap. 2 § AFL. Detta gäller oavsett om mottagaren av ersättningen är anställd hos den som utger ersättningen eller om han eller hon är anlitad som uppdragstagare. Det gäller även om det inte finns något uppdragsförhållande över huvud taget.

Detta innebär att i de allra flesta fall inträder skyldigheten att betala arbetsgivaravgifter i och med att man betalar ut ersättning för arbete. En annan sak är att ersättningen i vissa fall inte skall ingå i underlaget för bestämmande av arbetsgivaravgifter.

I vissa fall anses man emellertid vara arbetsgivare även om man i praktiken inte är den som ger ut ersättningen för arbetet. Det gäller i tre speciella situationer.

Den första situationen avser skattepliktiga intäkter i form av rabatter, bonus eller andra förmåner som ges ut på grund av kundtrohet eller lik-

nande. I de fallen anses den som slutligt har stått för de kostnader som ligger till grund för förmånen vara arbetsgivare, om denne är någon annan än den som är skattskyldig för förmånen.

Den andra situationen tar sikte på skattepliktiga förmåner eller ersättningar som getts ut eller anses utgivna av en fysisk person som är bosatt utomlands eller av en utländsk juridisk person. Om förmånen eller ersättningen har sin grund i en anställning i Sverige anses den svenska arbetsgivaren vara arbetsgivare också i fråga om förmånen eller ersättningen från utlandet, under förutsättning att det inte finns ett anställningsförhållande mellan utgivaren av förmånen eller ersättningen och den som är skattskyldig för den.

Den sista situationen gäller s.k. ATP-förbindelser (numera förbindelser om ålderspensionsavgift enligt LIP) där det är den som åtagit sig betalningsansvaret för ålderspensionsavgiften som anses som arbetsgivare (2 kap. 11 och 12 §§ LIP). Möjligheten att ingå sådana förbindelser upphör från och med den 1 januari 2001. De förbindelser som ingåtts före den dagen gäller alltså i fråga om skyldigheten att betala arbetsgivaravgifter, dock längst till och med år 2005 (prop. 1998/99:119, bet. 1999/2000:SfU3, rskr. 1999/2000:12, SFS 1999:802).

4.1.2 Avgiftsunderlaget

Underlaget för beräkning av arbetsgivaravgifter är summan av vad arbetsgivaren under året har utgett som lön i pengar eller annan ersättning för utfört arbete eller annars med anledning av tjänsten eller andra skattepliktiga förmåner (2 kap. 3 § SAL). Det saknar betydelse om ersättningarna getts ut inom ramen för en anställning eller ett uppdrag. Pension skall inte ingå i underlaget.

Med lön likställs

1. garantibelopp enligt lönegarantilagen (1992:497),
2. kostnadsersättningar som inte undantas vid beräkning av skatteavdrag och
3. ersättning som en arbetsgivare utger till försäkringskassan i de fall kassan inträtt i arbetstagarens rätt vid tvist om sjuklön.

Med lön i pengar avses även bl.a. provision, sjuklön, semesterersättning och övertidsersättning. I avgiftsunderlaget skall också ingå avgångsvederlag som utan samband med försäkring utbetalas direkt från arbetsgivaren och skattepliktigt skadestånd som arbetsgivaren betalar till en anställd.

Alla slags ersättningar för arbete som arbetsgivaren gett ut skall dock inte ingå i underlaget för arbetsgivaravgifterna. I 2 kap. 4 § SAL anges närmare vilka ersättningar som inte skall ingå i avgiftsunderlaget. Undantagen är många. Det principiellt viktigaste undantaget avser ersättning som vid beräkning av mottagarens sjukpenninggrundande inkomst utgör inkomst av annat förvärvsarbete enligt 3 kap. 2 a § AFL. Vilka ersättningar som anses utgöra inkomst av annat förvärvsarbete behandlas utförligare i nästföljande avsnitt.

Andra exempel på ersättningar som inte skall ingå i underlaget för arbetsgivaravgifter är ersättning till en arbetstagare som under året inte

har uppgått till 1 000 kr och ersättning till en idrottsutövare från sådana allmännyttiga ideella föreningar vars huvudsakliga syfte är att främja idrottslig verksamhet, om ersättningen under året inte har uppgått till ett halvt prisbasbelopp (18 300 kr för år 2000).

Inkomst av annat förvärvsarbete som inte ingår i underlaget för arbetsgivaravgifter

Som nyss nämnts skall ersättning för arbete som enligt bestämmelserna i 3 kap. 2 a § AFL anses utgöra inkomst av annat förvärvsarbete för mottagaren inte ingå i underlaget för arbetsgivaravgifter. Av lagrummet framgår framför allt betydelsen av att mottagaren av ersättningen har en F-skattsedel. Vad som utgör inkomst av annat förvärvsarbete regleras också i 2 kap. LIP. Dessa bestämmelser behandlas dock i samband med egenavgifterna i avsnitt 4.2.

I princip gäller att arbetsgivaravgifter inte skall betalas på ersättning för arbete om mottagaren av ersättningen har en F-skattsedel. Det åligger då i stället mottagaren av ersättningen att själv betala eventuella socialavgifter i form av egenavgifter. F-skattsedelns avgörande betydelse för skyldigheten att betala socialavgifter, och även preliminär skatt, infördes 1993 genom den s.k. F-skattereformen (prop. 1991/92:112, bet. 1991/92:SkU29, rskr. 1991/92:292)

Bestämmelser om utfärdande av skattsedlar finns i skattebetalningslagen (1997:483, SBL).

En F-skattsedel skall utfärdas för den som uppger sig bedriva eller har för avsikt att bedriva näringsverksamhet här i landet, om det inte finns skälig anledning att anta att näringsverksamheten varken bedrivs eller kommer att bedrivas (4 kap. 7 § SBL). För personer med inkomst av såväl anställning som näringsverksamhet kan skattemyndigheterna utfärda en F-skattsedel med villkor att den endast åberopas i personens näringsverksamhet (4 kap. 9 § SBL).

Ersättning för utfört arbete räknas som inkomst av annat förvärvsarbete om den har betalats ut till en mottagare som har en F-skattsedel antingen när ersättningen bestäms eller när den betalas ut. Om mottagaren har en F-skattsedel med villkor enligt 4 kap. 9 § SBL, skall den utbetalda ersättningen räknas som inkomst av annat förvärvsarbete bara om F-skattsedeln åberopas skriftligen (3 kap. 2 a § andra stycket AFL).

För att utbetalaren av ersättningen inte skall ha en alltför krävande utredningsskyldighet vad gäller mottagarens skattsedelsinnehav finns en presumptionsregel i 20 kap. 2 § femte stycket AFL. Presumtionen säger att mottagaren av ersättningen skall anses ha en F-skattsedel om han eller hon i en anbudshandling, en faktura eller någon därmed jämförlig handling – som även innehåller uppgifter om utbetalarens och betalningsmottagarens namn och adress eller andra för identifiering godtagbara uppgifter samt uppgift om betalningsmottagarens personnummer, samordningsnummer eller organisationsnummer – har uppgett att han eller hon har en sådan skattsedel. Presumtionen gäller dock inte om den som har betalat ut ersättningen känner till att uppgiften om innehav av F-skattsedel är oriktig.

Ersättningar för arbete som uppbärs av den som har eller anses ha en F-skattsedel eller skriftligen åberopar en sådan skattsedel skall alltså räknas som inkomst av annat förvärvsarbete och ersättningen skall inte ingå i underlaget för beräkning av arbetsgivaravgifter.

En annan situation där arbetsgivaravgifter inte skall betalas på grund av att inkomsten anses vara inkomst av annat förvärvsarbete för mottagaren avser ersättningar för arbete som betalas ut av fysiska personer eller dödsbon och utgiften inte utgör en kostnad i utbetalarens näringsverksamhet. Om den sammanlagda ersättningen för arbete från utbetalaren under inkomståret i ett sådant fall kan antas komma att understiga 10 000 kr skall ersättningen räknas som inkomst av annat förvärvsarbete. Arvodet för uppdrag som förordnad förmyndare, god man eller förvaltare enligt föräldrabalken omfattas dock inte av dessa bestämmelser. Det finns också en möjlighet för utbetalaren och mottagaren av ersättningen att i nu angivna situationer komma överens om att ersättningen skall anses som inkomst av anställning, dvs. att arbetsgivaravgifter skall betalas på ersättningen.

Ytterligare en situation där arbetsgivaravgifter inte skall betalas avser ersättningar som omfattas av ett s.k. omvänt likställighetsavtal, dvs. en överenskommelse mellan en arbetsgivare som är bosatt utomlands eller en utländsk juridisk person och en arbetstagare om att en ersättning för arbete i Sverige skall hänföras till inkomst av annat förvärvsarbete.

Slutligen räknas som inkomst av annat förvärvsarbete ersättning som utbetalas av ett handelsbolag till en delägare i bolaget. Motsvarande gäller för utbetalning av ersättning från en europeisk ekonomisk intressegruppering till en delägare i grupperingen. Inte heller sådana ersättningar skall alltså ingå i underlaget för beräkning av arbetsgivaravgifter.

4.1.3 Avgifterna

En arbetsgivare skall på avgiftsunderlaget för varje år betala följande avgifter (enligt de procentsatser som gäller för år 2000).

1. sjukförsäkringsavgift	8,50 %
2. efterlevandepensionsavgift	1,70 %
3. ålderspensionsavgift	10,21 %
4. föräldraförsäkringsavgift	2,20 %
5. arbetsskadeavgift	1,38 %
6. arbetsmarknadsavgift	5,84 %

Avgifterna uppgår sammanlagt till 29, 83 procent av underlaget.

För arbetsgivare som sysselsätter sjömän (redare) gäller i fråga om sjukförsäkrings- och arbetsmarknadsavgiften att dessa skall betalas efter de procentsatser som årligen fastställs av regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Riksförsäkringsverket. Redare skall även betala sjömanspensionsavgift med 1,20 procent. För innevarande år uppgår för redare sjukförsäkringsavgiften till 7,17 procent och arbetsmarknadsavgiften till 4,93 procent. Sammanlagt betalar alltså redare arbetsgivaravgifter med 28,79 procent av avgiftsunderlaget.

Som nämnts tidigare är utgångspunkten för skyldigheten att betala socialavgifter att de skall betalas på skattepliktiga förvärvsinkomster som är förmånsgrundande. I vissa fall ger dock en ersättning endast rätt till ett slags förmån, t.ex. inkomstgrundad ålderspension, och inte till andra förmåner. I vissa fall kan det därför bli aktuellt att enbart betala ålderspensionsavgiften på ersättningen och inga andra avgifter. Det vanligaste är dock att skyldigheten att betala arbetsgivaravgifter omfattar samtliga avgifter. Bestämmelser om i vilka situationer ersättningar inte skall ingå i underlaget för ålderspensionsavgiften respektive övriga avgifter finns i 2 kap. 5 § SAL.

En sådan situation avser ersättningar till arbetstagare som vid årets ingång har fyllt 65 år. På sådana ersättningar kan det endast bli aktuellt att betala ålderspensionsavgiften. Detsamma gäller i fråga om ersättning för arbete som utges till personer som inte är försäkrade enligt lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring, dvs. i första hand personer som inte förvärvsarbetar i verksamhet i Sverige.

Ålderspensionsavgiften skall däremot inte betalas på ersättning för arbete utanför Sverige till arbetstagare som varken är svenska medborgare eller bosatta här. Ålderspensionsavgiften skall inte heller betalas av utomlands bosatta arbetsgivare eller utländska juridiska personer på ersättningar till arbetstagare som inte sysselsatts i Sverige och inte heller tjänstgjort som sjöman ombord på svenskt handelsfartyg.

Den som ingått en ATP-förbindelse skall dock alltid betala ålderspensionsavgift på ersättning som omfattas av förbindelsen. Vad nyss sagts om ålderspensionsavgiften vid arbete utomlands, medborgarskap och om att den faktiska arbetsgivaren är bosatt utomlands eller är en utländsk juridisk person gäller alltså inte om ersättningen omfattas av en ATP-förbindelse. Som nämnts tidigare upphör möjligheten att ingå ATP-förbindelser den 1 januari 2001.

4.1.4 Särskilt avdrag från arbetsgivaravgifterna

En arbetsgivare får varje månad göra avdrag från arbetsgivaravgifterna med 5 procent av avgiftsunderlaget, dock högst med 3 550 kr. Om flera arbetsgivare tillsammans ingår i en koncern skall de vid bedömningen av avdragsrätten anses som en arbetsgivare, varvid avdraget i första hand skall göras av moderföretaget. En arbetsgivare som enligt skattebetalningslagen har medgetts dispens från skyldigheten att redovisa arbetsgivaravgifterna varje månad får i stället göra avdrag med 5 procent av avgiftsunderlaget varje år, dock med högst 3 550 kr för varje månad som verksamheten har bedrivits.

4.2 Egenavgifterna

4.2.1 Avgiftsskyldigheten

Egenavgifter skall betalas av den som har inkomst av annat förvärvsarbete som avses i 3 kap. 2 eller 2 a § AFL eller 2 kap. LIP, om denne är försäkrad enligt någon av dessa lagar (1 kap. 2 § första stycket SAL).

Skyldigheten att betala egenavgifter framgår alltså av bestämmelserna om beräkning av sjukpenninggrundande inkomst (3 kap. AFL) och av bestämmelserna om beräkning av pensionsgrundande inkomst (2 kap. LIP). Definitionerna av vilka inkomster som enligt dessa bestämmelser utgör inkomst av annat förvärvsarbete överensstämmer i princip med varandra. Det finns dock skillnader mellan dem som i vissa fall får till följd att de enskilda avgifterna tas ut på olika underlag (se avsnitt 4.2.2).

Avgiftsskyldigheten beror också på om den som har inkomsten är försäkrad enligt AFL eller LIP. Försäkrad enligt dessa lagar är dels svenska medborgare, dels personer som utan att vara svenska medborgare är bosatta i Sverige. Om en försäkrad lämnar Sverige skall han eller hon fortfarande anses vara bosatt här, om utlandsvistelsen är avsedd att vara längst ett år. Den som arbetar utomlands som utsänd för en statlig arbetsgivare anses däremot vara bosatt i Sverige under hela utsändningstiden. Det sistnämnda gäller även medföljande maka - eller därmed likställd - samt barn under 18 år.

Försäkrad enligt LIP är dessutom utländsk sjöman på svenskt handelsfartyg, även om han eller hon inte är bosatt i Sverige.

Annat förvärvsarbete vid beräkning av sjukpenninggrundande inkomst

Vilka inkomster som utgör inkomst av annat förvärvsarbete har delvis redovisats i samband med redogörelsen för arbetsgivaravgifterna. Arbetsgivaravgifter skall ju inte betalas på sådan inkomst. I det sammanhanget togs endast upp det slag av inkomst av annat förvärvsarbete som skall undantas från underlaget för beräkning av arbetsgivaravgifter, nämligen ersättningar för utfört arbete. Uppräkningen som gjordes i det sammanhanget behöver dock kompletteras på ett par punkter när det gäller skyldigheten att betala egenavgifter.

Inkomst av annat förvärvsarbete när det gäller beräkning av sjukpenninggrundande inkomst utgörs i första hand av inkomst i pengar för eget arbete på annan grund än som arbetstagare i allmän eller enskild tjänst. På grund av den lagtekniska utformningen har bestämmelsen emellertid i praktiken en inskränkt betydelse och omfattar huvudsakligen endast inkomster som består av ersättningar för något annat än en direkt arbetsinsats. Som ett exempel kan nämnas inkomster av handel med varor från en livsmedelsbutik som drivs av ägaren som enskild näringsverksamhet. Inkomsten av den verksamheten är till en del ett resultat av ägarens eget arbete men ersättningen till honom betalas inte i första hand för hans arbetsinsats, utan för varan. I sådana fall är det alltså fråga om inkomst av annat förvärvsarbete för butiksinnehavaren som han eller hon skall betala egenavgifter på.

Är det däremot fråga om ersättningar för utfört arbete är det andra kriterier än att inkomsten har annan grund än en anställning som avgör om inkomsten skall räknas som inkomst av annat förvärvsarbete. Dessa ersättningar utgör inkomst av annat förvärvsarbete i de situationer som har redovisats i avsnitt 4.1.2 och avser sammanfattningsvis främst ersättningar

- där mottagaren har F-skattsedel,
- som utges av en fysisk person eller ett dödsbo, om ersättningen understiger 10 000 kr per inkomstår,
- som utbetalas av ett handelsbolag till en delägare i bolaget, eller
- som omfattas av ett s.k. omvänt likställighetsavtal.

Annat förvärvsarbete vid beräkning av pensionsgrundande inkomst

Framför allt är det inkomst av aktiv näringsverksamhet i Sverige som i pensionssammanhang räknas som inkomst av annat förvärvsarbete (2 kap. 6 § LIP). Som inkomst av annat förvärvsarbete räknas också tillfälliga förvärvsinkomster av självständigt bedriven verksamhet, främst hobbyinkomster. Även ersättning för arbete för någon annans räkning i pengar eller andra skattepliktiga förmåner räknas som inkomst av annat förvärvsarbete. Sjukpenning och rehabiliteringspenning räknas också som inkomst av annat förvärvsarbete, om sjuk- eller rehabiliteringspenningen träder i stället för annan sådan inkomst som nämnts ovan. Slutligen räknas också Marie Curiestipendium som betalas från utlandet som inkomst av annat förvärvsarbete.

De uppräknade inkomsterna utgör dock inkomst av annat förvärvsarbete endast under förutsättning att inkomsterna inte skall räknas som inkomst av anställning vid beräkning av pensionsgrundande inkomst. Ett handelsbolags ersättning för arbete till delägare i bolaget räknas emellertid alltid som inkomst av annat förvärvsarbete för mottagaren. Vad som utgör inkomst av anställning vid beräkning av pensionsgrundande inkomst framgår framför allt av 2 kap. 3–5 §§ LIP. I första hand rör det sig om lön och annan ersättning vid anställning, dvs. ersättningar för vilka arbetsgivaravgifter skall betalas, samt om olika sociala förmåner och ersättningar, för vilka statlig ålderspensionsavgift skall betalas.

Som inkomst av annat förvärvsarbete vid beräkning av pensionsgrundande inkomst räknas dessutom inkomster som vid beräkning av sjukpenninggrundande inkomst utgör inkomst av annat förvärvsarbete (2 kap. 7, 8 och 10 §§ LIP).

4.2.2 Avgifterna och avgiftsunderlaget

Egenavgifterna beräknas efter vissa procenttal av det fastställda avgiftsunderlaget. Egenavgifterna utgörs av följande avgifter (enligt de procentsatser som gäller för år 2000).

1. sjukförsäkringsavgift	9,23 %
2. efterlevandepensionsavgift	1,70 %
3. ålderspensionsavgift	10,21 %
4. föräldraförsäkringsavgift	2,20 %
5. arbetsskadeavgift	1,38 %
6. arbetsmarknadsavgift	3,30 %

Avgifterna uppgår sammanlagt till 28, 02 procent av underlaget.

För år efter det år då den försäkrade har fyllt 65 år skall bara ålderspensionsavgiften betalas. Detsamma gäller om den försäkrade uppburit hel förtidspension någon del av året eller uppburit hel ålderspension hela året.

Om underlaget för den aktuella avgiften understiger 1 000 kr skall inga avgifter betalas. Avgifter skall inte heller betalas för det år då den försäkrade avlidit.

Det är inte samma underlag som används för beräkning av samtliga avgifter. Underlaget för beräkning av sjukförsäkringsavgift, föräldraförsäkringsavgift, arbetsskadeavgift och arbetsmarknadsavgift utgörs av sådan inkomst av annat förvärvsarbete som är sjukpenninggrundande, dvs. sådan inkomst som avses i 3 kap. 2 eller 2 a § AFL, dock med den skillnaden i jämförelse med dessa bestämmelser, att också andra skattepliktiga förmåner än ersättning i pengar skall ingå i underlaget för beräkning av avgifterna.

Underlaget för beräkning av ålderspensionsavgift och efterlevandepensionsavgift utgörs däremot av sådan inkomst av annat förvärvsarbete som är pensionsgrundande, dvs. sådan inkomst som avses i 2 kap. 6 § LIP.

Avgifterna har alltså delats in så att pensionsanknutna avgifter skall beräknas med ledning av vad som utgör pensionsgrundande inkomst, medan övriga avgifter beräknas med ledning av bestämmelserna om beräkning av sjukpenninggrundande inkomst.

Till grund för beräkning av inkomst av annat förvärvsarbete skall läggas den försäkrades taxering till statlig inkomstskatt avseende det aktuella året. Detta innebär att egenavgifter endast tas ut om det finns en inkomst att taxera till statlig inkomstskatt. Avser taxeringen beskattningsår som inte sammanfaller med kalenderår, skall inkomster under beskattningsåret anses ha åtnjutits under det kalenderår som närmast föregått taxeringsåret.

Vid bestämmande av avgiftsunderlaget skall bortses från ersättning för arbete för någon annans räkning, om ersättningen från denne under året inte har uppgått till 1 000 kr. Detta gäller emellertid inte om ersättningen utgör inkomst av näringsverksamhet.

Vidare skall bortses från sjukpenning och rehabiliteringspenning enligt AFL och sjukpenning enligt lagen (1976:380) om arbetsskedeförsäkring.

4.2.3 Särskilt avdrag från egenavgifterna

Vid beräkning av egenavgifter får avdrag göras med 5 procent av det avgiftsunderlag som baserar sig på den sjukpenninggrundande inkomsten, dock högst med 9 000 kr per år.

Om den försäkrade under året även har betalat ut lön eller annan förmån till arbetstagare och gjort avdrag från arbetsgivaravgifterna, får emellertid avdrag från egenavgifterna medges med högst ett så stort belopp att det sammanlagda avdraget inte överstiger 42 600 kr per år. Gjorda avdrag skall i angiven ordning avse arbetsmarknadsavgiften, sjukförsäkringsavgiften, arbetsskadeavgiften, efterlevandepensionsavgiften och föräldraförsäkringsavgiften.

Om den försäkrade är delägare i ett handelsbolag, får det sammanlagda avdraget från de egenavgifter som är hänförliga till handelsbolagets inkomster för samtliga delägare i handelsbolaget inte överstiga 42 600 kr per år. Avdraget skall fördelas mellan delägarna i proportion till hur den skattepliktiga inkomsten från handelsbolaget fördelas mellan dem. Kan en eller flera delägare helt eller delvis inte utnyttja avdraget, får resterande avdrag fördelas mellan övriga delägare på motsvarande sätt.

Om handelsbolaget under året även har betalat ut lön eller annan förmån till arbetstagare och gjort avdrag från arbetsgivaravgifterna enligt 2 kap. 5 a § SAL, skall delägarna medges avdrag från egenavgifterna med högst ett så stort belopp att delägarnas sammanlagda avdrag från de egenavgifter som är hänförliga till inkomsten från handelsbolaget och handelsbolagets avdrag från arbetsgivaravgifterna inte överstiger 42 600 kr per år.

4.3 Beräkning, redovisning och betalning av socialavgifter

4.3.1 Arbetsgivaravgifterna

Bestämmelser om beräkning av arbetsgivaravgifter finns i 9 kap. skattebetalningslagen (1997:483). Sådana avgifter skall för varje redovisningsperiod beräknas efter de procentsatser och på det underlag som anges i 2 kap. 1–5 §§ SAL. Beslut om arbetsgivaravgifter fattas av skattemyndigheterna.

Skattedeklaration skall bl.a. lämnas av den som varit skyldig att betala arbetsgivaravgifter. Arbetsgivaravgifterna skall redovisas i skattedeklarationen och betalas tillsammans med gjorda skatteavdrag till den skattemyndighet som beslutar om skatten. En skattedeklaration skall normalt lämnas för varje redovisningsperiod. Varje redovisningsperiod omfattar en kalendermånad.

I skattedeklarationen skall i fråga om arbetsgivaravgifter redovisas den sammanlagda ersättning för vilken utbetalaren är skyldig att betala arbetsgivaravgifter, sammanlagt avdrag för kostnader som arbetstagarna haft i arbetet, i den mån kostnaderna kan beräknas uppgå till minst 10 procent av varje arbetstagares ersättning från arbetsgivaren under beskattningsåret, och periodens sammanlagda avgifter. De redovisade arbetsgivaravgifterna är inte preliminära utan definitiva.

En skattedeklaration skall ha inkommit till skattemyndigheten senast den 12 i varje månad, med undantag för augusti och januari då senaste dag är den 17. För den som är skyldig att redovisa mervärdesskatt på ett beskattningsunderlag som för beskattningsåret överstiger 40 miljoner kronor skall skattedeklarationen lämnas senast den 26 i varje månad, i december dock senast den 27.

Förfalldagen för arbetsgivaravgifterna är däremot i princip densamma för alla skattskyldiga och infaller den 12 i månaden efter redovisningsperioden. I januari och, för vissa skattskyldiga, augusti infaller dock förfalldagen den 17 i månaden.

En utländsk arbetsgivare, som saknar fast driftställe här i landet kan av skattemyndigheten medges rätt att redovisa arbetsgivaravgifter på annat sätt än genom skattedeklaration eller att lämna sådan deklaration vid annan tidpunkt än den som anges i skattebetalningslagen, om det finns särskilda skäl för det.

4.3.2 Egenavgifterna

Till grund för beräkning av egenavgifterna ett visst intjänandeår skall läggas den försäkrades taxering till statlig inkomstskatt det året. Inkomsttaxeringen grundar sig främst på de uppgifter som lämnats i en självdeklaration och i viss mån på kontrolluppgifter. Egenavgifternas storlek bestäms genom skattemyndighetens grundläggande beslut om slutlig skatt i samband med den årliga inkomsttaxeringen. Avgifterna ingår i den slutliga skatten.

Under inkomståret skall preliminär skatt betalas. Preliminär skatt betalas i form av A-skatt, särskild A-skatt eller F-skatt. A-skatt betalas genom skatteavdrag och ombesörjs av arbetsgivaren. Om skatteavdraget beräknas enligt tabell ingår inte några egenavgifter i skatteavdraget. F-skatt och särskild A-skatt betalas däremot av den skattskyldige själv enligt särskild debitering.

F-skatt och särskild A-skatt beräknas första gången vanligen med ledning av en preliminär taxering och grundar sig i första hand på en preliminär självdeklaration. Meningen är att den preliminära skatten, i vilken ingår bl.a. egenavgifter, så nära som möjligt skall överensstämma med den slutliga skatten. F-skatt och särskild A-skatt betalas normalt med lika stora belopp varje månad under perioden februari – januari.

I samband med inkomsttaxeringen avstäms de preliminära inbetalningarna mot den slutliga skatten. Uppkommer underskott måste den skattskyldige göra en kompletterande betalning. Vid överskott återbetalas det överskjutande beloppet.

5 Socialavgifter i ett internationellt perspektiv

5.1 Gemenskapsrätten om social trygghet och avgifter

I gemenskapsrätten inom EU finns inga särskilda bestämmelser om skyldigheten att betala socialavgifter eller andra avgifter för finansiering av sociala trygghetssystem. Skyldigheten att betala sådana avgifter bestäms i respektive medlemsstats nationella lagstiftning. Rätten att ta ut avgifter inom gemenskapen (och EES) på en inkomst beror emellertid på om den person som har inkomsten också omfattas av medlemsstatens lagstiftning om social trygghet enligt de lagvalsregler som finns i Rådets förordning (EEG) nr 1408/71 av den 14 juni 1971 om tillämpning av systemen för social trygghet när anställda, egenföretagare eller deras familje-

medlemmar flyttar inom gemenskapen. Bestämmelserna i förordning (EEG) nr 1408/71 är därför av betydelse för avgiftsskyldigheten.

Reglerna i nämnda förordning avser att samordna tillämpningen av medlemsstaternas olika sociala trygghetssystem. Den som rör sig mellan medlemsstaterna skall vara garanterad att han eller hon omfattas av någon stats lagstiftning om social trygghet. Det är inte heller meningen att någon skall omfattas av två eller flera staters trygghetssystem samtidigt.

Förordningen gäller för följande grenar av de sociala trygghetssystemen.

- Förmåner vid sjukdom och moderskap
- Förmåner vid invaliditet, även sådana som är avsedda att bevara eller förbättra förvärvsförmågan
- Förmåner vid ålderdom
- Förmåner till efterlevande
- Förmåner vid olycksfall i arbetet och arbetssjukdomar
- Dödsfallsersättningar
- Förmåner vid arbetslöshet
- Familjeförmåner

Förordningen är tillämplig i fråga om anställda och egenföretagare som omfattas eller har omfattats av lagstiftningen om social trygghet i en eller flera medlemsstater och som är medborgare i en medlemsstat samt deras familjemedlemmar och efterlevande. Den omfattar också statslösa och flyktingar som är bosatta i en medlemsstat samt deras familjemedlemmar. Den som omfattas av en medlemsstats lagstiftning skall ha samma rättigheter och skyldigheter som denna medlemsstats egna medborgare har enligt lagstiftningen om social trygghet.

Huvudregeln vid bestämmande av vilken medlemsstats lagstiftning om social trygghet som en person skall omfattas av är att personen skall omfattas av lagstiftningen i den stat där han arbetar. Den som arbetar i en medlemsstat skall alltså omfattas av denna stats lagstiftning om social trygghet, oberoende av var han är bosatt. Om någon bor i Sverige och arbetar i Danmark är det således dansk lagstiftning om social trygghet som är tillämplig på honom.

I vissa fall är det dock bosättningslandets lagstiftning som är tillämplig. Det gäller t.ex. om en person arbetar samtidigt både i den medlemsstat där han är bosatt och i en annan medlemsstat. I det fallet skall han omfattas av bosättningslandets lagstiftning om social trygghet.

Särskilda regler gäller för s.k. utsända personer. Med en utsänd person avses en anställd som normalt arbetar inom en medlemsstats territorium hos ett företag och av företaget sänds till en annan medlemsstat för att där tillfälligt utföra arbete för arbetsgivarens räkning. Om arbetet inte antas vara längre tid än tolv månader, skall den anställda alljämt omfattas av lagstiftningen i den stat där han normalt arbetar. Utsändningsperioden kan förlängas med ytterligare tolv månader, om det är påkallat av omständigheter som inte kunnat förutses och samtycke lämnas av den medlemsstat till vilken utsändningen skett.

Motsvarande lagvalsregler gäller också egenföretagare när dessa arbetar i en annan stat under utsändningsliknande förhållanden.

För vissa grupper av anställda gäller särskilda regler i fråga om vilket lands lagstiftning som skall tillämpas. Offentligt anställda skall omfattas av lagstiftningen i den medlemsstat inom vars förvaltning de är verksamma. Sjömän skall som regel omfattas av lagstiftningen i det land vars flagga fartyget för. Särregler finns också för annan resande personal. Personer som är anställda på beskickningar och konsulat (den diplomatiska personalen undantagen) skall enligt huvudregeln omfattas av lagstiftningen i arbetslandet men har, om de är medborgare i den utsändande staten, möjlighet att välja att omfattas av lagstiftningen i den senare staten.

Vad som gäller enligt gemenskapsrätten i fråga om skyldigheten att betala socialavgifter följer i första hand av EG-domstolens praxis. Om en arbetstagare för samma inkomst påförs sociala avgifter enligt flera nationella lagstiftningar, samtidigt som han endast kan vara försäkrad enligt en av dessa lagstiftningar, innebär det enligt EG-domstolen att arbetstagaren utsätts för ett dubbelt uttag av avgifter som strider mot bestämmelserna i artikel 13 i förordning (EEG) nr 1408/71 (se bland annat dom av den 5 maj 1977 i mål 102/76, Perenboom, REG 1977, s. 815, punkt 13, och av den 29 juni 1994 i mål C-60/93, Aldewereld, REG 1994, s. I-2991, punkt 26). Socialavgifter eller andra avgifter för finansiering av de sociala trygghetssystem som avses i förordningen skall därför endast betalas i den stat vars lagstiftning om social trygghet den anställde eller egenföretagaren omfattas av. Rätten för en medlemsstat att ta ut avgifter är alltså avhängig av förordningens bestämmelser om tillämplig lagstiftning.

Om en medlemsstats lagstiftning om social trygghet skall tillämpas på en person enligt bestämmelserna i förordningen skall avgifter som hänför sig till dennes förvärvsinkomster betalas enligt den medlemsstatens lagstiftning. Det gäller oberoende av var den anställde eller egenföretagaren är bosatt och oavsett var arbetsgivaren bor eller företaget har sitt säte. Det är oförenligt med gemenskapsrätten att en arbetstagare med tillämpning av flera olika nationella lagstiftningar skall betala avgifter i flera medlemsstater för samma inkomst. Bosättningslandet får alltså inte ta ut avgifter på inkomster som en person fått av arbete i ett annan medlemsstat, om personen skall omfattas av arbetslandets lagstiftning.

Sverige skall också tillämpa ett stort antal avtal som ingåtts mellan någon av gemenskaperna (EEG, EURATOM eller Kol- och stålunionen) och ett eller flera tredje länder. Detsamma gäller i fråga om s.k. blandade avtal, dvs. överenskommelser och avtal som de tidigare medlemsstaterna, eller vissa av dem, tillsammans med någon av gemenskaperna har ingått med tredje land. Flera av dessa avtal innehåller bestämmelser om social trygghet av olika slag. I dessa avtal finns inte några uttryckliga bestämmelser om skyldighet att betala socialavgifter. Däremot innehåller avtalen i huvudsak bestämmelser om likabehandling i fråga om rätt till särskilt angivna förmåner.

5.2.1 Det nordiska avtalet

Det nordiska avtalet om social trygghet bygger i stor utsträckning på förordning (EEG) nr 1408/71. Avtalet har dock ett vidare tillämpningsområde än förordningen. Det gäller bland annat personkretsen. Förordningen gäller i princip bara för medborgare i medlemsstaterna som är eller har varit förvärvsverksamma och deras familjemedlemmar. Det nordiska avtalet däremot omfattar i princip alla som är bosatta i Norden och anknyter inte till förvärvsverksamhet. Personer som inte är eller har varit förvärvsverksamma och personer som är bosatta på Grönland eller Färöarna, omfattas av avtalet men inte av förordningen. Avtalet gäller vidare medborgare i länder utanför EES som flyttar mellan de nordiska länderna eller tillfälligt uppehåller sig i ett annat nordiskt land än det där de har sin hemvist.

Det betyder att avtalet och inte förordning (EEG) nr 1408/71 skall tillämpas när det gäller avgifter för förvärvsarbete i förhållande till Grönland eller Färöarna samt även inom Norden i övrigt när den förvärvsarbete inte är medborgare i ett land inom EES. De regler som då gäller i fråga om avgiftsuttag innebär i huvudsak att socialavgifter skall betalas i det land där den förvärvsaktive är bosatt eller, om han inte utför förvärvsarbetet i bosättningslandet, i sysselsättningslandet.

5.2.2 Avtal med stater utanför Norden

Sveriges åtaganden i fråga om social trygghet i förhållande till andra stater kommer i stor utsträckning även i framtiden att regleras genom bilaterala och multilaterala avtal. Avtal gäller för närvarande i förhållande till de övriga nordiska länderna, samtliga EU-länder utom Irland och Belgien samt till Chile, Israel, Jugoslavien (fr.o.m. 1992 även Kroatien och Slovenien), Kanada, Marocko, Schweiz, Turkiet, USA och Kap Verde. Sverige har också träffat en överenskommelse om social trygghet med den kanadensiska provinsen Québec. Dessutom gäller särskilda överenskommelser om sjukvårdsförmåner med Ungern, Algeriet, Australien, Polen och Estland.

Avtal om social trygghet ingås av regeringen med stöd av 10 kap. 1 § regeringsformen och särskilda bemyndiganden i lag (20 kap. 15 § AFL) Avtalen underställs numera regelmässigt riksdagen för godkännande i enlighet med 10 kap. 2 § regeringsformen.

Flertalet avtal är för Sveriges del tillämpliga på bl.a. sjukförsäkring, föräldraförsäkring, inkomstgrundad ålderspension, arbetsskadeförsäkring och arbetslöshetsförsäkring. Vissa avtal är dock mera begränsade i sin omfattning.

Bestämmelser i avtal om social trygghet som träffats mellan två eller flera medlemsstater i EU ersätts av bestämmelserna i förordning (EEG) nr 1408/71 om de avser samma person och samma förmån. Avtalen behåller dock sin giltighet i fråga om personer och förhållanden som inte omfattas av förordningen. Avtalen med andra medlemsstater behåller

således sin giltighet för personer som är medborgare i ett land utanför EES.

Genom avtalen utsträcks eller inskränks i vissa fall tillämpningen av vad som föreskrivs i respektive lands nationella lagstiftning om social trygghet. De flesta avtal som Sverige ingått med utomnordiska länder innebär att det är sysselsättningslandets lagstiftning som skall tillämpas. Som huvudregel gäller alltså att den som flyttar mellan Sverige och ett land som Sverige har ett avtal om social trygghet med, blir omfattad av sysselsättningslandets försäkring.

I samtliga avtal finns regler om utsända, som till en del modifierar principen om tillämpning av sysselsättningslandets lagstiftning. Reglerna innebär att en arbetstagare skall omfattas av det utsändande landets lagstiftning även under tjänstgöringen i det andra landet. Enligt vissa avtal gäller detta endast om utsändningstiden inte överstiger viss angiven tid. Utsändningsperioden är i de flesta konventioner begränsad till 24 månader. Det förekommer dock variationer från 12 månader och upp till 60 månader.

För sjömän och för resande personal gäller särskilda bestämmelser om tillämplig lagstiftning. Sjömännen omfattas i regel av lagstiftningen i det land vars flagga fartyget för. Resande personal vid järnvägs- eller vägtrafikföretag eller flygföretag, som arbetar i flera avtalsslutande länder, omfattas vanligen av lagstiftningen i det avtalsslutande land där företaget har sitt säte.

I de avtal om social trygghet som Sverige har ingått med andra länder finns inga uttryckliga bestämmelser om i vilket av de avtalsslutande länderna socialavgifter skall betalas. Det anses emellertid följa av avtalens lagvalsregler. En person som omfattas av avtalet anses inte bara vara underkastad eller omfattad av ett visst lands lagstiftning om rätt till förmåner. Han anses därmed också vara omfattad av lagstiftningen om skyldighet att betala socialavgifter.

Om ett avtal avser endast ett begränsat antal grenar av den sociala tryggheten, tillämpas det i avgiftshänseende så att endast motsvarande socialavgifter tas ut.

5.3 Socialförsäkringslagen

Socialförsäkringslagen (1999:799) träder i kraft den 1 januari 2001. Den innehåller bestämmelser om vem som omfattas av social trygghet genom svensk socialförsäkring och vissa bidragssystem (*socialförsäkringen*). Till begreppet socialförsäkring hänförs de flesta trygghetssystem som administreras av Riksförsäkringsverket, Premiepensionsmyndigheten och de allmänna försäkringskassorna.

Rätten till en förmån skall enligt socialförsäkringslagen grundas på bosättning eller förvärvsarbete i Sverige om inte något annat särskilt anges.

Den bosättningsbaserade försäkringen avser garantibelopp och bidrag, t.ex. ersättning för sjukvård, barnbidrag och bostadsbidrag. Vilka förmåner som avses framgår närmare av 3 kap. 1 och 2 §§ socialförsäkringslagen.

Den arbetsbaserade försäkringen avser inkomstförlust och omfattar t.ex. sjukpenning och inkomstgrundad ålderspension (3 kap. 4 och 5 §§ socialförsäkringslagen).

Endast ett försäkringsvillkor gäller för vardera försäkringsgrenen nämligen bosättning i Sverige respektive arbete i Sverige. Varken svenskt medborgarskap eller inskrivning hos försäkringskassan är något försäkringsvillkor.

Den arbetsbaserade försäkringen börjar gälla för en arbetstagare från och med den första anställningsdagen. För övriga, icke anställda, gäller att ett arbete skall ha påbörjats för att försäkringen skall börja gälla.

För skyldigheten att betala socialavgifter är försäkringsvillkoren för att omfattas av den arbetsbaserade försäkringen av betydelse. Den arbetsbaserade försäkringen omfattar den som arbetar i Sverige. Bestämmelser om vad som avses med arbete i Sverige finns i 2 kap. 7–10 §§ socialförsäkringslagen.

Med arbete i Sverige avses i första hand förvärvsarbete i verksamhet här i landet. I fråga om en fysisk person som bedriver näringsverksamhet gäller att verksamhet hänförlig till fast driftställe i Sverige skall anses bedriven här i landet.

Sjömän som arbetar ombord på svenskt handelsfartyg anses arbeta i Sverige. Som arbete i Sverige avses också anställning vid s.k. bare-boat charter (2 kap. 8 § socialförsäkringslagen).

Det är inte endast arbete som rent fysiskt bedrivs i Sverige som skall anses som arbete i Sverige. Även arbete utomlands som utsänd arbetstagare kan under vissa förutsättningar vara att anse som arbete i Sverige. Om arbetet utomlands kan antas vara längst ett år skall det anses bedrivet i Sverige. Omvänt gäller att en arbetstagare som av en utländsk arbetsgivare sänds till Sverige för arbete här inte anses arbeta i Sverige, om arbetet kan antas räcka längst ett år. Den som sänds ut av en svensk statlig arbetsgivare för arbete i annat land skall däremot anses utföra arbete i Sverige under hela utsändningstiden, även om denna tid överstiger ett år. En person som av en utländsk stat sänds till Sverige för arbete här skall på motsvarande sätt anses utföra arbete i det utsändande landet under hela utsändningstiden.

Särskilda bestämmelser om vad som skall anses som arbete i Sverige gäller vidare sådant arbete som utförs av ambassadpersonal m.fl. Sådant arbete skall anses som arbete i Sverige om det är förenligt med bestämmelserna om immunitet och privilegier i de konventioner som anges i 2 och 3 §§ lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall. Arbete som en person utför för en särskild internationell organisation och som omfattas av bestämmelserna i 4 § lagen om immunitet och privilegier i vissa fall skall anses vara utfört i Sverige, om det är förenligt med vad som följer av tillämplig stadga eller avtal som anges i bilagan till den lagen.

6.1 Lagförslagets allmänna inriktning

Regeringens förslag: En ny socialavgiftslag skall införas som är självständig i förhållande till lagen om allmän försäkring. Förslaget innebär att bestämmelserna om socialavgifter genomgår en betydande lagteknisk och språklig bearbetning samt anpassas till socialförsäkringslagen. Det innehåller dock få materiella förändringar.

Utredningen föreslår en ny och mer fristående socialavgiftslag som är anpassad till såväl nationella som internationella förhållanden. Utredningens förslag innebär, förutom en lagteknisk förändring, en allmän modernisering av bestämmelserna om socialavgifter innefattande språkliga förenklingar och förtydliganden av i vilka fall socialavgifter skall betalas och av vem. I utredningens lagförslag lyfts fram att socialavgifter skall tas ut på ersättning för arbete som till sin natur är skattepliktig och som utges till personer som omfattas av svensk arbetsbaserad socialförsäkring.

Remissinstanserna: I stort sett alla remissinstanser är positiva till utredningens förslag. Flertalet av dem menar att reglerna blir tydligare och enklare att begripa. *Kammarrätten i Stockholm* anser att förslaget innebär en avsevärd förbättring i fråga om lättillgänglighet och överskådlighet genom att den nya socialavgiftslagen i stor utsträckning frikopplas från lagen om allmän försäkring. *Länsrätten i Stockholms län* och *Landsorganisationen i Sverige* framför i stort sett samma positiva synpunkter. *Riksskatteverket* konstaterar med tillfredsställelse att tillämpningen av bestämmelserna om socialavgifter blir enklare genom att de många hänvisningarna försvinner och reglerna samlas i en lag. *Riksförsäkringsverket* ser positivt på att förenkla och förtydliga lagstiftningen samt att förtydliga sambandet mellan avgift och förmån. *Svenska Arbetsgivareföreningen*, *Sveriges Industrieförbund* och *Sveriges Akademikers centralorganisation* ser också positivt på ett tydligare samband mellan avgift och förmån.

Skälen för regeringens förslag: Socialavgifter betalas antingen som arbetsgivaravgifter eller som egenavgifter.

Den nuvarande lagen (1981:691) om socialavgifter (SAL) knyter genom ett flertal hänvisningar starkt an till lagen (1962:381) om allmän försäkring (AFL) och lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension (LIP) och dessa lagars bestämmelser om sjukpenninggrundande respektive pensionsgrundande inkomst. Både sjukpenninggrundande inkomst och pensionsgrundande inkomst är uppdelade i inkomst av anställning respektive inkomst av annat förvärvsarbete (än anställning). Skyldigheten att betala socialavgifter är i dag utformad på så sätt att arbetsgivaravgifter skall betalas på ersättning som utgör inkomst av anställning för mottagaren av ersättningen. Om ersättningen i stället utgör inkomst av annat förvärvsarbete för mottagaren skall i princip egenavgifter betalas.

Skyldigheten att betala socialavgifter på en ersättning för arbete beror alltså på om ersättningen utgör inkomst av anställning eller annat förvärvsarbete enligt AFL eller LIP.

Bestämmelserna om inkomst av anställning respektive annat förvärvsarbete vid beräkning av sjukpenninggrundande inkomst skiljer sig åt både innehållsmässigt och lagtekniskt från motsvarande bestämmelser om beräkning av pensionsgrundande inkomst. Det finns alltså i princip fyra olika slags inkomsttyper som skyldigheten att betala socialavgifter är sammankopplad med. Reglerna har bl.a. av den anledningen blivit svåra att överblicka och tillämpa.

Avgiftsskyldigheten beror vidare på om en person som mottar en ersättning för arbete eller uppbär en inkomst är försäkrad enligt AFL eller LIP. Även det förhållandet att en person är försäkrad enligt lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring har betydelse för avgiftsskyldigheten. En persons försäkringstillhörighet har framför allt betydelse för skyldigheten att betala socialavgifter i internationella förhållanden. Behovet av klarläggande regler för när och i vilka situationer det finns en skyldighet att betala socialavgifter i Sverige har blivit alltmer påtagligt. Det gäller särskilt i förhållande till gemenskapsrätten inom EU. Socialförsäkringslagen (1999:799) innebär klara förbättringar i det avseendet när det gäller försäkringssidan. Det återstår dock att anpassa skyldigheten att betala socialavgifter till den lagens bestämmelser om försäkringstillhörighet.

Regeringen anser att en ny socialavgiftslag bör införas som lagtekniskt är mer fristående i förhållande till AFL och LIP. Det samband mellan socialförsäkringstillhörighet och avgiftsskyldighet som gäller i dag bör dock vidmakthållas. Sambandet bör dessutom göras tydligare än i dag. I likhet med i stort sett samtliga remissinstanser anser regeringen att utredningens förslag till ny socialavgiftslag utgör en påtaglig förbättring i förhållande till nuvarande lag vad gäller struktur, lagteknisk lösning, språk och överskådlighet. Den nya socialavgiftslagen bör därför baseras på utredningens lagförslag.

Sedan utredningen avslutat sitt arbete har lagen om inkomstgrundad ålderspension och socialförsäkringslagen antagits av riksdagen. Den sistnämnda lagen träder i kraft den 1 januari 2001. Vidare har inkomstskattelagen (1999:1229) införts. Inkomstskattelagen ersätter både kommunalskattelagen (1928:370) och lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt från och med 2002 års taxering. Regeringens förslag till socialavgiftslag har anpassats till den lagstiftning som tillkommit efter det att utredningen avslutat sitt arbete.

6.2.1 Disposition

Regeringens förslag: Socialavgiftslagens bestämmelser skall delas in i fyra kapitel i stället för de fem som nuvarande SAL är indelad i. Bestämmelserna om fördelning av influtna avgifter i 4 kap. SAL förs inte in i den nya socialavgiftslagen utan samlas i en ny lag, lagen om fördelning av socialavgifter. I den lagen förs också in bestämmelserna om fördelning av arbetsgivaravgifter och omföring av egenavgifter.

Systemen för social trygghet införs som ett övergripande begrepp för att beskriva vad socialavgifterna skall finansiera.

Utredningen föreslår att bestämmelser om fördelning av influtna avgifter och omföring av egenavgifter skall finnas i socialavgiftslagen. Den föreslår vidare att avgifterna i socialavgiftslagen skall finansiera socialförsäkringen och vissa andra sociala ändamål.

Remissinstanserna har inte yttrat sig i dessa frågor.

Skälen för regeringens förslag: Nuvarande lag om socialavgifter innehåller fem kapitel där det fjärde kapitlet behandlar fördelningen av influtna avgifter. Bestämmelser om fördelning av arbetsgivaravgifter och omföring av egenavgifter finns också i kapitlet om dessa avgifter (2 kap. 6 § och 3 kap. 6 § SAL).

I 4 kap. SAL anges vad respektive avgift – sjukförsäkringsavgift, ålderspensionsavgift etc. – skall finansiera och vart avgifterna skall föras när de flyter in. Numera förs alla avgifter utom ålderspensionsavgiften direkt till staten för finansiering av de offentliga kostnaderna för framför allt socialförsäkringen.

Arbetsgivaravgifter skall fördelas mellan olika avgiftsändamål så som de belöper på dessa enligt arbetsgivarnas redovisning eller ett beskattningsbeslut enligt skattebetalningslagen (1997:483). I fråga om egenavgifter gäller att Riksförsäkringsverket varje år från vederbörlig inkomstitel i statsbudgeten får tillgodoföra sig ett belopp som motsvarar summan av de under nästföregående år debiterade egenavgifterna minskad med summan av de avgifter som under samma år satts ned eller återbetalats. Verket får ett förskott på detta belopp beräknat som en andel av den preliminära skatt som debiterats fysiska personer före en viss tidpunkt.

Bestämmelserna i 4 kap. SAL och i de två nyss omnämnda paragraferna reglerar endast statens redovisning av influtna avgifter och hur dessa skall fördelas på olika ändamål. De övriga reglerna om socialavgifter i SAL reglerar främst åliggandena för enskilda, företag och andra som är skyldiga att betala socialavgifter och riktar sig därför till dessa.

Det är regeringens uppfattning att de materiella reglerna om socialavgifter blir mer överskådliga om bestämmelserna som rör redovisningen inom den offentliga sektorn av socialavgifterna förs över till en egen lag, som lämpligen kan benämnas lagen om fördelning av socialavgifter. Bestämmelserna i 2 kap. 6 § och 3 kap. 6 § SAL har betydelse redan på ett preliminärt stadium. I enlighet med *Lagrådets* synpunkter bör dessa lämpligen föras samman med bestämmelserna om fördelning av social-

avgifterna. Detsamma gäller bestämmelserna i 3 kap. 5 a § tredje stycket SAL om i vilken ordning som det särskilda avdraget vid beräkning av egenavgifterna skall räknas av mot respektive avgift i egenavgifterna. Lagrådet har vidare pekat på att det bör övervägas om de nämnda föreskrifterna är av det slaget att de bör finnas i en lag. Det är regeringens uppfattning att den frågan bör behandlas i ett annat sammanhang.

I dag anges syftet med socialavgifterna vara att finansiera den allmänna försäkringen, ålderspensioneringen och vissa andra sociala ändamål. Utredningen har föreslagit att syftet med socialavgifterna skall anges vara att finansiera socialförsäkringen och vissa andra sociala ändamål.

Vilka slags offentliga försäkringar som ingår i socialförsäkringen anges numera i socialförsäkringslagen. Den innebär en viktig förändring i rättsläget som skett efter utredningens förslag, nämligen att arbetslöshetsförsäkringen inte omfattas av socialförsäkringslagen. Arbetslöshetsförsäkringen utgör alltså i det här avseendet inte en del av socialförsäkringen. Arbetsmarknadsavgiften i socialavgifterna används dock för finansiering av bl.a. arbetslöshetsförsäkringen. Socialavgifterna finansierar alltså förmåner som inte ingår i socialförsäkringen. Ett uttryck som används både inom EG-rätten och i avtal med andra stater om social trygghet för att beskriva de områden som socialavgifterna skall finansiera är *systemen för social trygghet*. Enligt regeringens uppfattning är det lämpligt att ange att syftet med socialavgifterna är att finansiera systemen för social trygghet.

6.2.2 Arbetsgivare och arbetstagare

Regeringens förslag: Uttrycken arbetsgivare respektive arbetstagare slopas som rättsliga begrepp när det gäller skyldigheten att betala socialavgifter. Skyldigheten att betala arbetsgivaravgifter knyts till den som utger avgiftspliktig ersättning.

Utredningen föreslår att med arbetsgivare skall avses den som betalar ut ersättning för vilken han är skyldig att betala arbetsgivaravgifter. Med arbetstagare skall enligt utredningen avses den som tar emot ersättning för vilken någon annan är skyldig att betala arbetsgivaravgifter.

Remissinstanserna: LO anser att utredningens definition av arbetsgivare är rimlig för att uppnå tydlighet. Övriga remissinstanser har inte haft några synpunkter i denna fråga.

Skälen för regeringens förslag: Vad som avses med arbetsgivare är av central betydelse vid tillämpningen av nuvarande SAL. Skyldigheten att betala arbetsgivaravgifter är knuten till den som är arbetsgivare. Det är vad en arbetsgivare ger ut i lön m.m. som skall läggas till grund för beräkning av avgifterna.

Vid tillämpningen av såväl SAL som AFL och LIP gäller ett utvidgat arbetsgivarbegrepp. I avgiftssammanhang gäller att den som utger sådan ersättning som enligt bestämmelserna i 3 kap. 2 § andra stycket AFL eller 2 kap. 11 eller 12 § LIP är att hänföra till inkomst av anställning anses som arbetsgivare och den som mottar ersättningen anses som arbetstagare. Detta gäller även om ett anställningsförhållande inte föreligger.

Som inkomst av anställning räknas framför allt ersättning för arbete som under ett år uppgår till minst 1 000 kr (3 kap. 2 § andra stycket AFL). Utgångspunkten är alltså att alla som betalar ut ersättning för arbete som under ett år uppgår till minst 1 000 kr till en viss person anses som arbetsgivare. Det gäller oberoende av hur avtalsförhållandet ser ut mellan den som utger ersättningen och den som utför arbetet.

Den som utger ersättning för arbete är alltså skyldig att betala arbetsgivaravgifter på lön eller annan ersättning, om ersättningen överstiger ett visst minsta belopp. Skyldigheten att betala arbetsgivaravgifter gäller därmed för betydligt fler än bara arbetsgivare i den betydelse uttrycket har både inom andra rättsområden och i dagligt tal.

Denna flertydiga betydelse av uttrycket arbetsgivare har utredningen försökt komma till rätta med och har därför föreslagit att arbetsgivare skall användas som ett uttryck med särskild betydelse vid tillämpning av socialavgiftslagen. Med arbetsgivare skall enligt utredningen avses den som betalar ut ersättning för vilken han är skyldig att betala arbetsgivaravgifter. Arbetsgivaravgifter skall, enligt den föreslagna huvudregeln, betalas på skattepliktig ersättning för arbete i Sverige till en fysisk person som inte har en F-skattsedel. Den som ger ut sådan ersättning skall således enligt utredningsförslaget anses som arbetsgivare.

Utredningens förslag till definition av arbetsgivare kan jämföras med den som gäller enligt skattebetalningslagen. I den lagen (1 kap. 6 §) anses som arbetsgivare den som betalar ut ersättning för arbete. Samma definition skulle kunna användas i socialavgiftslagen, eftersom den i princip motsvarar det utvidgade arbetsgivarbegrepp som gäller i dag. Emellertid har arbetsgivare, som nämnts ovan, en mer inskränkt betydelse inom andra rättsområden. Även i dagligt tal har uttrycket en snävare betydelse. Regeringen menar därför att en särskild betydelse av uttrycket arbetsgivare bör införas i socialavgiftslagen bara om det finns en påtaglig lagteknisk fördel med det.

I utredningens förslag till socialavgiftslag används uttrycket arbetsgivare i ett tiotal paragrafer. Det är emellertid möjligt att i dessa utesluta uttrycket arbetsgivare eller att ersätta det med ”den som utger ersättning”, utan att bestämmelsernas sakliga innehåll ändras. Inte heller medför det att lagtexten blir mer tungläst eller att bestämmelserna förlorar i stringens. Uttrycket arbetsgivare bör därför inte användas som ett särskilt begrepp i avgiftssammanhang. Avgiftsskyldigheten för arbetsgivaravgifter bör i stället kopplas ihop med den som utger avgiftspliktig ersättning. Vad som avses med avgiftspliktig ersättning behandlas i avsnitt 6.2.3.

Utredningen har också föreslagit att uttrycket arbetstagare skall ha en särskild betydelse vid tillämpningen av socialavgiftslagen. Med arbetstagare skall enligt utredningen avses den som tar emot ersättning för vilken någon annan är skyldig att betala arbetsgivaravgifter. I skattebetalningslagen anses som arbetstagare den som tar emot ersättning för arbete. Även denna definition skulle kunna användas i socialavgiftslagen. Enligt regeringens mening uppnås dock inga lagtekniska fördelar med att använda begreppet arbetstagare för att peka ut någon som tar emot ersättning för arbete, vilket är den principiella betydelse uttrycket har i nuvarande lagstiftning. Inte heller arbetstagare bör därför användas som ett särskilt begrepp i socialavgiftslagen.

Regeringens förslag: Uttrycken avgiftspliktig ersättning och avgiftspliktig inkomst införs som uttryck för ersättning respektive inkomst som är av den arten att socialavgifter skall betalas på dem. Ersättning och inkomst som socialavgifter inte skall betalas på benämns avgiftsfri ersättning respektive avgiftsfri inkomst.

Utredningen föreslår inget särskilt uttryck för ersättning respektive inkomst som socialavgifter skall betalas på. Om avgifter inte skall betalas på en ersättning eller inkomst föreslås att dessa undantas från avgiftsunderlaget eller från avgiftsskyldigheten.

Remissinstanserna har inte yttrat sig i denna fråga.

Skälen för regeringens förslag: Underlaget för beräkning av arbetsgivaravgifter är enligt 2 kap. 3 § första stycket SAL summan av vad arbetsgivaren under året har utgett som lön i pengar eller annan ersättning för utfört arbete eller eljest för tjänsten, dock inte pension, eller andra skattepliktiga förmåner. I andra stycket omnämns ersättningar som likställs med lön, bl.a. garantibelopp enligt lönegarantilagen (1992:479).

I nästföljande paragraf finns en uppräkningslista av ersättningar som man skall bortse från vid bestämmande av avgiftsunderlaget.

Egenavgifterna skall beräknas på ett avgiftsunderlag som består av inkomst av annat förvärvsarbete enligt vissa bestämmelser i AFL och LIP (3 kap. 1 och 4 §§ SAL). Vid bestämmande av avgiftsunderlaget skall bortses från vissa inkomster. Vid beräkning av inkomst av annat förvärvsarbete skall ett flertal ersättningar inte medräknas, i första hand sådan ersättning eller inkomst som skall anses utgöra inkomst av anställning. Motsvarande gäller vid beräkning av inkomst av anställning. Detta följer inte direkt av bestämmelserna i SAL utan av bestämmelser i AFL och LIP.

Att avgöra om en ersättning eller inkomst utgör inkomst av anställning eller annat förvärvsarbete ingår som ett led i att bestämma avgiftsunderlaget enligt nuvarande ordning. Metoden att bestämma underlaget för socialavgifterna är således indirekt utformad och dessutom onödigt komplicerad. I en socialavgiftslag som är fristående från AFL och LIP bör man i stället använda en direkt metod med särskilda benämningar på ersättningar eller inkomster som skall ingå eller inte ingå i avgiftsunderlaget. Regeringens uppfattning är att det skulle vara klagörande i avgiftssammanhang om ersättningar för vilka arbetsgivaravgifter skall betalas, dvs. i första hand lön, arvode etc. benämns som avgiftspliktig ersättning. Inkomster för vilka egenavgifter skall betalas bör benämnas som avgiftspliktig inkomst. Om arbetsgivaravgifter eller egenavgifter inte skall betalas bör ersättningen respektive inkomsten i konsekvens härmed benämnas som avgiftsfri.

Bestämmelsernas innebörd blir enligt regeringens mening tydligare än i dag om ersättningar och inkomster kan uttryckas som avgiftspliktiga respektive avgiftsfria.

Regeringens förslag: Nuvarande koppling mellan skyldigheten att betala egenavgifter och F-skattsedel slopas. Om mottagaren av en ersättning har en F-skattsedel skall detta i stället endast innebära att arbetsgivaravgifter inte skall betalas på ersättningen.

Utredningen föreslår att egenavgifter skall betalas av en fysisk person som tar emot skattepliktig ersättning för arbete om han har en F-skattsedel när ersättningen bestäms eller när den betalas ut.

Remissinstanserna har inte yttrat sig i frågan.

Skälen för regeringens förslag: Vid bestämmande av underlaget för arbetsgivaravgifter skall det bortses från ersättning som enligt bestämmelserna i 3 kap. 2 a § AFL skall anses som inkomst av annat förvärvsarbete. Som inkomst av annat förvärvsarbete räknas bl.a. ersättning för arbete till mottagare som har en F-skattsedel antingen när ersättningen bestäms eller när den betalas ut. Om F-skattsedeln är förenad med villkor enligt 4 kap. 9 § skattebetalningslagen räknas ersättningen som inkomst av annat förvärvsarbete bara om F-skattsedeln skriftligen åberopas.

Om mottagaren av en ersättning för arbete har en F-skattsedel befrias alltså den som utger ersättningen från skyldigheten att betala arbetsgivaravgifter. F-skattsedeln har motsvarande betydelse i fråga om skyldigheten att göra skatteavdrag på en ersättning, vilket framgår av 5 kap. 5 § skattebetalningslagen.

En F-skattsedel skall normalt utfärdas för den som uppger sig bedriva eller har för avsikt att bedriva näringsverksamhet.

Egenavgifter skall enligt 1 kap. 2 § SAL betalas av den som har inkomst av annat förvärvsarbete. Som nämnts ovan anses den som har en F-skattsedel och mottar en ersättning för arbete ha inkomst av annat förvärvsarbete. Dessutom räknas som inkomst av annat förvärvsarbete framför allt inkomst av aktiv näringsverksamhet eller annan självständigt bedriven verksamhet. Ett kännetecknande drag för sådan verksamhet är att intäkterna i verksamheten oftast är förenade med kostnader av olika slag.

Till grund för beräkning av inkomst av annat förvärvsarbete ett visst år skall läggas den försäkrades taxering till statlig inkomstskatt det året. Det innebär att underlaget för beräkning av egenavgifter är beroende av det skattemässiga resultatet av verksamheten, vilket innefattar att kostnader i verksamheten beaktas. Överstiger kostnaderna intäkterna i verksamheten finns inget underlag att beräkna egenavgifter på. Om t.ex. en person som har F-skattsedel mottar en ersättning för arbete i sin näringsverksamhet är han skyldig att betala egenavgifter endast om verksamheten ger ett överskott. Uppkommer inget överskott skall inte heller egenavgifter betalas.

Sammanfattningsvis innebär detta att F-skattsedeln i princip inte har någon avgörande betydelse för skyldigheten att betala egenavgifter. F-skattsedelns funktion är i första hand i stället att klargöra när en utgivare av en ersättning för arbete skall betala arbetsgivaravgifter på ersättningen. Utredningens förslag att ett innehav av F-skattsedel skall kopplas samman med skyldigheten att betala egenavgifter bör därför inte genomföras. I stället bör i den nya socialavgiftslagen skyldigheten att betala

egenavgifter kopplas samman med vissa slag av inkomster enligt Prop. 2000/01:8 inkomstskattelagen. Denna fråga behandlas utförligare i nästföljande avsnitt.

6.3 Egenavgifter

Regeringens förslag: Skyldigheten att betala egenavgifter knyts till den som har avgiftspliktig inkomst. Avgiftspliktig inkomst för egenavgifter skall utgöras av vissa särskilt angivna inkomster enligt inkomstskattelagen. Samtliga egenavgifter skall beräknas på ett och samma underlag.

Utredningens förslag överensstämmer delvis med regeringens. Utredningen föreslår att skyldigheten att betala egenavgifter kopplas samman med den som tar emot skattepliktig ersättning för arbete i Sverige i vissa särskilt angivna situationer.

Remissinstanserna har inte yttrat sig i frågan.

Skälen för regeringens förslag: Underlaget för socialavgifter i form av egenavgifter bestäms slutligt i samband med inkomsttaxeringen och till grund för detta ligger de vid taxeringen till statlig inkomstskatt bestämda inkomsterna. Egenavgifterna beräknas och debiteras i samband med beräkning och debitering av den slutliga skatten. Vid utformningen av en ny socialavgiftslag är det därför naturligt att knyta skyldigheten att betala egenavgifter till den som har en viss inkomst enligt inkomstskattelagen.

De inkomster för vilka egenavgifter skall betalas utgörs av antingen inkomst av aktiv näringsverksamhet eller av vissa inkomster av tjänst, t.ex. annan självständigt bedriven verksamhet än näringsverksamhet eller Marie Curie-stipendier i vissa fall. Någon materiell skillnad i förhållande till nuvarande regler är det inte fråga om.

Inkomster som ingår i näringsverksamheten eller tjänsteinkomsten men som avgifter inte skall betalas på benämns som avgiftsfri inkomst. Ett exempel på sådan inkomst är sjukpenning i näringsverksamhet.

Egenavgifter beräknas i dag på två olika avgiftsunderlag. Underlaget för efterlevandepensionsavgift och ålderspensionsavgift skall grunda sig på sådan inkomst av annat förvärvsarbete som utgör *pensionsgrundande inkomst* enligt 2 kap. 6 § LIP. Underlaget för övriga avgifter skall grunda sig på sådan inkomst av annat förvärvsarbete som utgör *sjukpenninggrundande inkomst* enligt 3 kap. 2 eller 2 a § AFL.

Det föreligger endast ett fåtal skillnader mellan inkomstbegreppen varav en har betydelse i avgiftssammanhang. Skillnaden är att inkomst från en näringsverksamhet bedriven utomlands skall anses utgöra inkomst av annat förvärvsarbete vid beräkning av sjukpenninggrundande inkomst men inte vid beräkning av pensionsgrundande inkomst. Det innebär i dag att pensionsanknutna avgifter inte betalas på sådan inkomst. Övriga avgifter skall dock betalas. Det krav på arbete i Sverige som socialförsäkringslagen ställer för att en person skall omfattas av de arbetsbaserade försäkringarna, bl.a. sjukpenning enligt AFL och inkomstgrundad pension enligt LIP, innebär att samma försäkringsvillkor

6.4 Betalningsperioden för arbetsgivaravgifter

Regeringens förslag: Betalningsperioden för arbetsgivaravgifter enligt socialavgiftslagen skall vara en kalendermånad. Det innebär att arbetsgivaravgifterna skall beräknas och betalas enligt huvudregeln i skattebetalningslagen för redovisning och betalning av avgifterna.

Utredningens förslag innebär ingen förändring av den period för vilken arbetsgivaravgifter skall beräknas och betalas.

Remissinstanserna har inte yttrat sig i frågan.

Skälen för regeringens förslag: Arbetsgivaravgifter skall i dag betalas för varje år (2 kap. 1 § SAL) och beräknas på summan av vad arbetsgivaren under året har utgett i lön etc. (2 kap. 3 § SAL).

Enligt skattebetalningslagen skall arbetsgivaravgifter beräknas för varje redovisningsperiod (9 kap. 1 §). En redovisningsperiod omfattar en kalendermånad. Arbetsgivaravgifter för en redovisningsperiod skall redovisas i en skattedeklaration nästföljande månad. Avgifterna skall också betalas under den månaden.

I praktiken innebär detta att arbetsgivaravgifter i de allra flesta fall beräknas, debiteras och betalas per kalendermånad. Den beräkning och betalning av avgifterna som skall göras enligt skattebetalningslagen är slutlig och inte enbart preliminär. Både systematiska och pedagogiska skäl talar för att betalningsperioden för arbetsgivaravgifter enligt socialavgiftslagen bör vara densamma som i skattebetalningslagen. Arbetsgivaravgifter bör därför betalas och beräknas per kalendermånad i stället för per år. Arbetsgivaravgifterna bör således i fortsättningen beräknas på ett underlag som utgörs av summan av den avgiftspliktiga ersättning som har utgetts under en kalendermånad.

Arbetsgivaravgifter skall i vissa fall betalas på en ersättning endast om den under ett år sammanlagt överstiger ett visst belopp. Det gäller t.ex. en idrottsförenings ersättning till idrottsutövare. På en sådan ersättning skall arbetsgivaravgifter betalas om ersättningen under året uppgår till eller överstiger ett halvt prisbasbelopp (18 300 kr för år 2000). Betalas ersättningen ut successivt med ett lägre belopp under två eller flera månader så att avgiftsskyldigheten inträder först vid en senare utbetalning skall arbetsgivaravgifter beräknas på hela det ackumulerade beloppet under redovisningsperioden för den senare utbetalningen. I den upphävda lagen (1984:668) om uppbörd av socialavgifter från arbetsgivare (USAL) fanns en uttrycklig bestämmelse (4 § andra stycket) om att när avgiftsskyldighet hade inträtt för en arbetstagares lön skulle redovisningen omfatta också den lön som utbetalats till arbetstagaren tidigare under året. Någon motsvarande bestämmelse ansågs inte nödvändig i skattebetalningslagen. I och med att arbetsgivaravgifterna skall beräknas och betalas per kalendermånad behövs emellertid i socialavgiftslagen en bestämmelse motsvarande den som fanns i USAL.

Den föreslagna bestämmelsen bör dock inte vara tillämplig i fråga om ersättningar som ges ut av privatpersoner. För dessa ersättningar föreslås en annan lösning när det gäller beloppsgränsen i avsnitt 6.6.

En övergång från att beräkna och betala arbetsgivaravgifterna per år till att göra detta per kalendermånad har praktisk betydelse i endast några speciella fall. Det avser situationer där skattemyndigheterna beslutat att arbetsgivaravgifterna får redovisas på något annat sätt eller vid någon annan tidpunkt än vad som följer av de normala reglerna (10 kap. 12 § skattebetalningslagen). Sådan dispens kan lämnas för arbetsgivare som är bosatt utomlands eller för utländsk juridisk person som saknar fast driftställe i Sverige. Enligt nuvarande regler har dispensen kunnat innebära att arbetsgivaravgifter redovisas för flera månader vid ett tillfälle. I och med att avgifterna beräknas per kalendermånad kan en dispens inte fortsättningsvis ha denna innebörd. En dispens bör i stället innebära att redovisningen av arbetsgivaravgifterna får ske vid en senare tidpunkt men inte att avgifterna skall beräknas på något annat underlag än vad som följer av de vanliga reglerna. Även i dispensfallen bör alltså arbetsgivaravgifterna beräknas på summan av den avgiftspliktiga ersättning som har utgetts under respektive kalendermånad.

Detta innebär vidare att det avdrag som får göras från arbetsgivaravgifterna med 5 procent av avgiftsunderlaget, dock högst 3 550 kr/mån, fortsättningsvis bör beräknas på det avgiftsunderlag som gäller för respektive kalendermånad även i de fall då redovisningen till följd av ett dispensbeslut får avse flera månader åt gången. Avdraget kan alltså inte beräknas på ett under året ackumulerat avgiftsunderlag utan skall beräknas för varje kalendermånad för sig.

6.5 Avgiftsskyldigheten i ett internationellt perspektiv

Regeringens förslag: Skyldigheten att betala socialavgifter skall gälla för ersättning för eller inkomst av arbete i Sverige i den betydelse uttrycket arbete i Sverige har enligt socialförsäkringslagen. Även om det inte är fråga om arbete i Sverige skall socialavgifter betalas, om den som utför arbetet omfattas av svensk arbetsbaserad socialförsäkring enligt gemenskapsrätt eller enligt avtal med andra stater.

Utredningens förslag överensstämmer i huvudsak med regeringens.

Remissinstanserna: Samtliga remissinstanser som har yttrat sig tillstyrker eller har inget att invända mot utredningens förslag. *Svea hovrätt* ställer sig dock tveksam till om utredningens förslag i 5 kap. 4 § socialavgiftslagen, som ger regeringen ett bemyndigande att träffa överenskommelser med andra stater eller internationella organ om en utsträckt tillämpning av lagen eller om undantag i vissa fall från lagens bestämmelser, står i överensstämmelse med regeringsformen. Hovrätten påpekar att den föreslagna lagstiftningen tillhör det s.k. obligatoriska lagområdet. *Svenska arbetsgivareföreningen* och *Sveriges Industriförbund* anser att regeln om att avgifter inte skall tas ut för arbete i Sverige, om den som utför arbetet inte omfattas av den svenska socialförsäkringen på grund av gemenskapsrätt eller avtal med annan stat, inte framgår med önskvärd

tydlighet. Organisationerna menar att denna otydlighet kan åtgärdas genom att det i 2 kap. 1 § i utredningens förslag till socialavgiftslag läggs till som villkor, att den fysiska personen omfattas av svensk lagstiftning om social trygghet.

Skälen för regeringens förslag: Den grundläggande principen för den nu gällande skyldigheten att betala socialavgifter är att avgifter skall betalas på fysiska personers inkomster av arbete, om personen i fråga är försäkrad enligt AFL, LIP eller lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring, LAF. Principen framgår beträffande arbetsgivaravgifter av 2 kap. 5 § SAL och i fråga om egenavgifter av 1 kap. 2 § första stycket och 3 kap. 3 § andra stycket samma lag.

Socialförsäkringslagen, som träder i kraft den 1 januari 2001, innebär att bestämmelserna om den personkrets som är försäkrad enligt de trygghetssystem som utgör socialförsäkringen, bl.a. systemen enligt AFL, LIP och LAF, samlas i den lagen. De bestämmelser om försäkringstillhörighet som i dag är avgörande för skyldigheten att betala socialavgifter kommer därmed att upphöra när socialförsäkringslagen träder i kraft.

Socialförsäkringen är enligt socialförsäkringslagen indelad i en bosättningsbaserad försäkring som avser garantibelopp och bidrag och en arbetsbaserad försäkring som avser inkomstförlust. Det enda försäkringsvillkoret för att en person skall omfattas av den arbetsbaserade försäkringen är att han arbetar i Sverige. Med arbete i Sverige avses enligt huvudregeln förvärvsarbete i verksamhet i Sverige (2 kap. 7 § socialförsäkringslagen). För personer som bedriver näringsverksamhet gäller att verksamhet hänförlig till ett fast driftsställe i Sverige skall anses bedriven här i landet. Vissa speciella regler om vad som anses som arbete i Sverige gäller vidare för sjömän, för personer som är utsända att arbeta i ett annat land och för diplomater m.fl. (2 kap. 8–10 §§ socialförsäkringslagen).

Den arbetsbaserade försäkringen utgörs av bl.a. sjukpenning, föräldrapenning över garantinivå, tilläggspension i form av förtidspension och efterlevandepension, allt enligt AFL. Den arbetsbaserade försäkringen består också av arbetsskadeförsäkringen och den inkomstgrundade ålderspensionen.

För anställda gäller den arbetsbaserade försäkringen från och med första anställningsdagen. För andra än anställda gäller försäkringen från och med den första arbetsdagen. I fråga om pensioner och skadeersättningar skall försäkringen gälla när rätten till en förmån enligt de bestämmelser som reglerar dessa förmåner kan härledas till ett arbete i Sverige. Det innebär t.ex. att om en person blivit utsatt för skadlig inverkan i sitt arbete i Sverige, men arbetsskadan visar sig först efter det att arbetet i Sverige har upphört, kan han få ersättning från arbetsskadeförsäkringen även om han vid det tillfället inte arbetar i Sverige.

Socialavgifter betalas som nämnts ovan på fysiska personers arbetsinkomster. Den arbetsbaserade försäkringen enligt socialförsäkringslagen är en försäkring avseende inkomstförlust. Regeringen anser, i likhet med flertalet remissinstanser, att sambandet mellan socialförsäkringstillhörighet och skyldigheten att betala socialavgifter bör förstärkas och bli tydligare än i dag. I den nya socialavgiftslagen bör därför skyldigheten att

betala socialavgifter anknytas till sådant arbete som medför att man omfattas av den arbetsbaserade försäkringen enligt socialförsäkringslagen.

Utredningen har föreslagit att sambandet mellan den arbetsbaserade försäkringen och avgiftsskyldigheten skall komma till uttryck genom att avgiftsskyldigheten skall gälla om ersättningen eller inkomsten grundar sig på arbete i Sverige. Med arbete i Sverige skall enligt utredningens förslag avses detsamma som enligt vissa paragrafer i socialförsäkringslagen.

Utredningens bedömning är att avgiftsskyldigheten bör kopplas samman med arbete i Sverige i den betydelse det uttrycket har enligt socialförsäkringslagen. En annan lagteknisk lösning skulle dock kunna vara att knyta avgiftsskyldigheten direkt till att personen omfattas av den arbetsbaserade försäkringen. Den lösningen har emellertid den nackdelen att man i många fall får svar på frågan om socialavgifter skall betalas eller inte först efter att ha tagit del av flera bestämmelser i socialförsäkringslagen.

Den lösning som bör väljas är den som bäst ger tillräcklig och relevant information om i vilka situationer socialavgifter skall betalas. Regeringen anser att den lämpligaste lösningen är att ta in socialförsäkringslagens huvudregel om vad som anses som arbete i Sverige i en särskild bestämmelse i socialavgiftslagen. I socialavgiftslagen bör också anges att det finns särskilda regler om vad som anses som arbete i Sverige för sjömän, utsända personer och diplomater m.fl. Eftersom dessa undantagsfall endast omfattar ett litet antal personer bör det dock vara tillräckligt att hänvisa till bestämmelserna om dessa situationer i socialförsäkringslagen.

En anledning till att en sådan lagteknisk lösning är att föredra är att ”arbete i Sverige” används som ett rättsligt begrepp i socialförsäkringslagen och inte alltid överensstämmer med den betydelse uttrycket har i dagligt tal. Med arbete i Sverige kan i vissa fall avses förvärvsarbete som utförs utomlands. Det kan också vara så att ett förvärvsarbete som utförs i Sverige, inte anses som arbete i Sverige.

Den föreslagna lösningen innebär att huvudregeln om i vilka fall socialavgifter skall betalas klart och tydligt kommer till uttryck i socialavgiftslagen. I de ovannämnda undantagsfallen är det dock nödvändigt att i första hand gå till socialförsäkringslagens bestämmelser om när en person omfattas av den arbetsbaserade försäkringen för att få svar på frågan om avgifter skall betalas eller inte.

Socialförsäkringslagens bestämmelser om vad som skall anses som arbete i Sverige innebär en mindre förändring av den krets personer som omfattas av svensk socialförsäkring i jämförelse med de personer som är försäkrade enligt AFL, LIP och LAF. Dessa förändringar medför motsvarande förändringar för skyldigheten att betala socialavgifter. I detta sammanhang skall också erinras om att avgiftsskyldigheten på ersättningar för arbete i Sverige endast gäller om den inte strider mot Sveriges internationella förpliktelser.

Gemenskapsrätten och avtal med andra stater om social trygghet

Skyldigheten att betala socialavgifter bör alltså kopplas till att den ersättning en person får eller den inkomst denne har grundar sig på arbete i

Sverige i den betydelsen att han därmed omfattas av svensk arbetsbaserad socialförsäkring. Denna huvudregel omfattar dock inte alla situationer då en person kan komma att omfattas av svensk arbetsbaserad försäkring. Det kan också följa av gemenskapsrätt eller avtal med annan stat om social trygghet. Även i dessa fall bör det finnas en skyldighet att betala svenska socialavgifter.

Det som nu sagts avser alltså situationer där en person, som inte arbetar i Sverige, och därför inte heller omfattas av svensk arbetsbaserad försäkring enligt socialförsäkringslagen, ändå skall omfattas av svensk lagstiftning om social trygghet på grund av gemenskapsrättens lagvalsregler eller Sveriges avtal med andra stater. Det kan exempelvis inträffa om en person som är bosatt i Sverige arbetar samtidigt i Sverige och i en annan medlemsstat inom EU. Gemenskapsrättens lagvalsregler innebär i sådant fall att denne endast skall omfattas av svensk lagstiftning om social trygghet. Avgifter för finansiering av dessa system skall då endast betalas i Sverige på arbetsinkomsten från både Sverige och den andra medlemsstaten. I det fallet ger gemenskapsrätten en möjlighet att utvidga skyldigheten att betala socialavgifter i Sverige. Även Sveriges avtal med andra stater om social trygghet kan ge sådana utvidgningsmöjligheter.

Utredningen föreslår regler som klargör att socialavgifter skall betalas i Sverige om tillämpningen av gemenskapsrätten eller avtal med andra stater innebär att en person skall omfattas av svensk socialförsäkring. Regeringen instämmer i utredningens bedömning att klargörande regler behövs i dessa fall. Regeringens förslag till reglering innebär att arbetsgivaravgifter skall betalas på ersättning för arbete i utlandet, dvs. annat förvärvsarbete än arbete i Sverige, till en person som när arbetet utförs omfattas av svensk socialförsäkring enligt gemenskapsrätt eller enligt avtal med andra stater. En motsvarande bestämmelse föreslås i fråga om egenavgifterna.

I förhållande till gemenskapsrätten och avtal med andra stater om social trygghet kan också den motsatta situationen än den nyss beskrivna uppkomma. Om personen i exemplet ovan i stället är bosatt i den andra medlemsstaten skall han enligt gemenskapsrätten endast omfattas av den andra statens lagstiftning om social trygghet. Avgifter för finansiering av systemen för social trygghet skall då endast betalas i den staten, även om personen arbetar i Sverige och enligt socialförsäkringslagens huvudregel sedd för sig skulle ha omfattats av svensk arbetsbaserad försäkring.

Socialförsäkringslagen innehåller i detta hänseende en hänvisning till att gemenskapsrätten eller avtal med andra stater om social trygghet kan medföra begränsningar i tillämpligheten av socialförsäkringslagens bestämmelser (1 kap. 3 §).

Utredningens förslag i denna del innebär dels att socialavgiftslagen inte skall tillämpas i fråga om ersättning till en person som när arbetet utförs omfattas av ett annat lands lagstiftning om social trygghet, antingen till följd av gemenskapsrätten eller avtal med andra stater, dock inte alla avtal med andra stater, dels att om en person omfattas av en viss gren av de sociala trygghetssystemen, t.ex. pensionssystemet, så skall endast avgifter som finansierar den grenen av systemet betalas. För närvarande kan detta i praktiken inträffa endast vid tillämpningen av avtalen med USA, Kanada och Québec.

Situationerna som utredningsförslaget tar sikte på har det gemensamt att de begränsar skyldigheten att betala sociala avgifter i två fall. I det ena fallet gäller begränsningen samtliga avgifter och i det andra enbart en eller några av avgifterna. Regeringen anser att situationerna inte behöver regleras var för sig utan att de kan sammanföras i en gemensam bestämmelse. Den bör lämpligen utformas som den ovan angivna bestämmelsen i socialförsäkringslagen. I sammanhanget bör noteras att gemenskapsrätten har företräde framför svensk lag och därför gäller oberoende av vad som anges i lagen eller om en hänvisning görs till den. Med hänsyn till gemenskapsrättens betydelse för skyldigheten att betala socialavgifter är det av särskilt värde att i socialavgiftslagen peka ut att väsentliga regler i detta avseende också finns i gemenskapsrätten.

Det bör framhållas att varken gemenskapsrätten eller avtal om social trygghet med andra stater kan, tagna var för sig eller sammantaget, utgöra grund för skyldigheten att betala socialavgifter. Den skyldigheten måste också ha stöd i svensk lag.

Utredningen har föreslagit att regeringen bemyndigas att träffa överenskommelse med andra stater eller internationella organ om utsträckt tillämpning av socialavgiftslagen eller om undantag i vissa fall. Som Svea Hovrätt påpekar avses här en lagstiftning inom det obligatoriska lagområdet, varför någon delegationsbestämmelse av den föreslagna innebörden inte kan införas i socialavgiftslagen.

6.6 Ersättningar som ges ut av privatpersoner

Regeringens förslag: Beloppsgränsen på 10 000 kr för privatpersoners skyldighet att betala arbetsgivaravgifter skall kunna överskridas utan att arbetsgivaravgifter skall betalas på ersättning som utgetts tidigare under året till samma person, om det vid tidigare utbetalningar funnits anledning att anta att den sammanlagda ersättningen under året kommer att understiga 10 000 kr.

Utredningen har inte föreslagit någon förändring av nuvarande regler.

Remissinstanserna har inte yttrat sig i frågan.

Skälen för regeringens förslag: Om en fysisk person eller ett dödsbo betalar ut ersättning för arbete till en privatperson och ersättningen inte utgör en utgift i en näringsverksamhet gäller särskilda bestämmelser i fråga om skyldigheten att betala arbetsgivaravgifter. Arbetsgivaravgifter behöver bl.a. inte betalas om ersättningen till en och samma person understiger 10 000 kr under ett år.

Privatpersoners skyldighet att betala arbetsgivaravgifter ändrades i vissa avseenden den 1 januari 2000 (prop. 1999/2000:6, bet. 1999/2000:SkU7, rskr. 1999/2000:66, SFS 1999:1051). Ändringarna bestod i att ersättningar för arbete som förordnad förmyndare, god man eller förvaltare enligt föräldrabalken inte skall omfattas av nämnda bestämmelser och att det infördes en möjlighet för utbetalare och mottagare att komma överens om att arbetsgivaravgifter i stället för egenavgifter skall betalas på ersättningen.

I propositionen som föregick ändringarna anges (s. 50) att beloppsgränsen som gäller för skyldigheten för privatpersoner att betala arbetsgivaravgifter i sig kan skapa vissa tillämpningssvårigheter. Dessa uppkommer särskilt i fråga om ersättningar som ligger strax under beloppsgränsen på 10 000 kr om uppdragstagaren vill ha kompensation för att han själv måste betala egenavgifter på ersättningen. Kompensationen för egenavgifterna kan då leda till att beloppsgränsen överskrids och att privatpersonen i stället skall betala arbetsgivaravgifter.

Det finns ett annat snarlikt problem med beloppsgränsen som kan beskrivas med följande exempel. Antag att en privatperson träffar ett avtal med en uppdragstagare (som inte har F-skattsedel) i början av året om att utföra ett visst arbete för 9 000 kr. Priset är bestämt utifrån att uppdragstagaren skall betala eventuella egenavgifter. Arbetet utförs och uppdragsgivaren betalar den överenskomna summan. Senare samma år behöver ett tilläggsarbete utföras som inte omfattades av det tidigare avtalet och som inte heller förutsågs när det avtalet träffades. Uppdragstagaren begär 2 000 kr för att utföra tilläggsarbetet. Om ersättning för det arbetet betalas under samma år som det första arbetet, understiger den sammanlagda ersättningen under året inte längre 10 000 kr och arbetsgivaravgifter skall därför betalas på hela ersättningen samtidigt som inga egenavgifter skall betalas. Det tillkommande arbetet och ersättningen för det förändrar alltså i efterhand förutsättningarna för det första avtalet. Uppdragsgivarens utgifter för arbetet enligt det avtalet ökar med drygt 30 procent och uppdragstagaren kan å sin sida ha betalat preliminär skatt beräknad på att han skall betala egenavgifter på ersättningen. Sammantaget innebär detta sådana komplikationer att i praktiken anlitas antagligen en annan uppdragstagare för tilläggsarbetet.

Gränsdragningen mellan de fall då arbetsgivaravgifter respektive egenavgifter skall betalas bör inte ha den utformningen att oförutsedda tillkommande arbeten inte utan uppbörds- och avtalstekniska komplikationer kan utföras av den som påbörjat arbetet. Bestämmelserna bör enligt regeringens mening i stället utformas på följande sätt. Om den sammanlagda ersättningen under året uppgår till eller överstiger 10 000 kr skall arbetsgivaravgifter trots det inte betalas på den del av ersättningen som understiger detta belopp. Detta under förutsättning att det vid utbetalningen kan antas att den sammanlagda ersättningen under året kommer att understiga 10 000 kr. Om den föreslagna regeln tillämpas på exemplet ovan skall arbetsgivaravgifter inte betalas på ersättningen för det först utförda arbetet utan endast på ersättningen för tilläggsarbetet, eftersom det då finns kännedom om att den sammanlagda ersättningen inte kommer att understiga 10 000 kr. Arbetsgivaravgifter skall alltså i detta fall betalas på 2 000 kr. Den ersättning som arbetsgivaravgifter inte betalas på är avgiftspliktig för egenavgifter för mottagaren.

Frågan om arbetsgivaravgifter skall betalas på en ersättning för arbete som ges ut av privatpersoner får bedömas utifrån vad som kan antas om storleken på den sammanlagda ersättningen under året när ersättningen betalas ut.

7 Förändringar i skyldigheten att betala socialavgifter

Prop. 2000/01:8

7.1 Arbetsgivaravgifter för sjömän

Regeringens förslag: De särskilda regler om sjukförsäkringsavgift, arbetsmarknadsavgift och sjömanspensionsavgift som gäller för arbetsgivare som sysselsätter sjömän avskaffas. Dessa arbetsgivare skall i stället betala arbetsgivaravgifter efter de regler och procent-satser som gäller för övriga avgiftsskyldiga.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Flertalet remissinstanser har inte yttrat sig i frågan. *Riksförsäkringsverket* tillstyrker att nedsättningen av sjukförsäkrings- och arbetsmarknadsavgiften slopas men avstyrker att sjömanspensionsavgiften avskaffas redan den 1 januari 2001. Verket menar att det råder stor osäkerhet om utvecklingen av intäkter och kostnader när det gäller sjömanspensionsavgiften och sjömanspensionerna. Det är enligt verket för tidigt att ställa en prognos på kommande avgiftsinbetalningar, bl.a. med hänsyn till inverkan på färjetrafiken av slopad tax-free-försäljning. *SMBF/Sjöbefälen* tillstyrker att sjömanspensionsavgiften avskaffas och att sjömanspensionerna finansieras genom statsmedel. Förbundet menar också att sett ur ett snävt försäkringstekniskt perspektiv finns det i princip inte längre några vägande skäl som talar för att arbetsgivare som sysselsätter sjömän skall betala lägre arbetsgivaravgifter.

Skälen för regeringens förslag:

Sjömanspensioneringen

Arbetsgivare som sysselsätter sjömän (redare) betalar utöver sedvanliga arbetsgivaravgifter en särskild sjömanspensionsavgift på 1,20 procent av avgiftsunderlaget. Avgiften skall användas för beredande av pension åt sjömän som varit påmönstrade som manskap på svenska handelsfartyg i utrikes fart (4 kap. 11 § SAL).

Den särskilda sjömanspensioneringen enligt kungörelsen (1972:412) om sjömanspension upphörde vid utgången av år 1989 (prop. 1989/90:4, bet. 1989/90:TU7, rskr. 1989/90:62, SFS 1989:996). En sjöman som vid utgången av år 1989 beviljats pension eller som då fyllt 55 år har dock rätt till full pension enligt den upphävda kungörelsen även efter utgången av år 1989. Sjömän som då befann sig i åldersintervallet 46 år och 8 månader till 55 år och som kvalificerat sig för pension hade rätt till reducerad pension. Det innebär att nya sjömanspensioner inte beviljas efter april 1998.

Utöver pension enligt 1972 års kungörelse utges fortfarande sjömanspension enligt äldre författningar. Vissa av dessa pensioner är livsvariga. För närvarande utgår 614 sjömanspensioner per månad, varav 137 livsvariga. Antalet utgående sjömanspensioner minskar successivt. Pensionsutgifterna beräknas för år 2000 uppgå till 9 mkr.

Sjömanspensionerna är alltså under avveckling. Fram t.o.m. år 2008 kommer pensioner att kunna utges både enligt 1972 års kungörelse och enligt äldre författningar. Därefter kan utges endast livsvariga pensioner enligt äldre författningar, vilket får antas avse ett obetydligt antal personer. Under tiden kommer kostnaderna för pensionerna att minska.

Sjömanspensionerna skall finansieras genom fonderade medel jämte avkastning och den särskilda sjömanspensionsavgiften. Tidigare underskott i finansieringen har täckts genom upplåning i Riksgäldskontoret. Någon skuld hos Riksgäldskontoret för pensionerna finns emellertid inte numera. De fonderade medlen för sjömanspensioner uppgick vid utgången av år 1999 till 36 mkr. Vid bibehållen storlek på sjömanspensionsavgiften överstiger från och med i år intäkterna från avgiften kostnaderna för sjömanspensionerna. Intäkterna från sjömanspensionsavgiften beräknas för år 2000 till 30 mkr, vilket innebär att de fonderade medlen vid utgången av år 2000 kan beräknas till ca 55 mkr.

Sjömanspensionsavgiften avser alltså att finansiera sjömanspensionerna. Emellertid beviljas inte längre några sjömanspensioner. Det underskott i finansieringen som tidigare funnits är numera reglerat. Med bibehållen nivå på sjömanspensionsavgiften överstiger i stället intäkterna från avgiften kostnaderna för sjömanspensionerna.

Meningen är inte att sjömanspensionsavgiften skall medföra en överfinansiering av sjömanspensionerna utan avgiften borde justeras ned med hänsyn till de sjunkande kostnaderna. En årlig justering av avgiften är emellertid ingen tillfredsställande lösning. I stället bör sjömanspensionsavgiften avskaffas och finansieringen av återstående pensioner tryggas på annat sätt, om inte de fonderade medlen är tillräckliga.

Som framgår av nästa avsnitt föreslår regeringen att nedsättningen av sjukförsäkrings- och arbetsmarknadsavgiften som gäller för redare avskaffas och att redare skall betala arbetsgivaravgifter efter samma procentsats som andra avgiftsskyldiga. En kombination av en slopad nedsättning och ett avskaffande av sjömanspensionsavgiften beräknas innebära en inkomstförstärkning för staten. Inkomstökningen hänförs bl.a. till ökade intäkter från sjukförsäkringsavgiften med ca 20 Mkr. De återstående pensionskostnaderna bör med hänsyn till detta fortsättningsvis finansieras med sjukförsäkringsavgiften, om de fonderade medlen inte täcker de återstående kostnaderna.

Sjukförsäkrings- och arbetsmarknadsavgiften

Redare betalar något lägre sjukförsäkringsavgift och arbetsmarknadsavgift än andra avgiftsskyldiga. De lägre procentsatserna, som fastställs årligen av Riksförsäkringsverket, skall svara mot förhållandet mellan antalet svenska sjömän och hela antalet sjömän på svenska handelsfartyg. För år 2000 är sjukförsäkringsavgiften och arbetsmarknadsavgiften för redare 7,17 procent respektive 4,93 procent av avgiftsunderlaget. Motsvarande procentsatser för andra som betalar arbetsgivaravgifter är 8,50 procent respektive 5,84 procent. I jämförelse med andra avgiftsskyldiga betalar alltså redare sammanlagt 2,24 procentenheter lägre avgifter.

Till saken hör att redare, som framgår av föregående avsnitt, utöver de vanliga arbetsgivaravgifterna också betalar en sjömanspensionsavgift på

1,20 procent av avgiftsunderlaget. Sammanlagt betalar alltså redare 1,04 procentenheter lägre arbetsgivaravgifter än andra som betalar arbetsgivaravgifter.

Nedsättningen av arbetsgivaravgifterna för redare var föremål för överväganden i samband med sjömansskattens avskaffande (prop. 1995/96:227 s. 78 ff). Regeringen gjorde då den bedömningen att frågan om nivån på avgiftsuttaget för redare måste utredas ytterligare, bl.a. med hänsyn till att flera särregler gäller för sjömän på förmånssidan, innan ställning kunde tas till om särreglerna kunde slopas.

Motivet för de lägre sjukförsäkrings- och arbetsmarknadsavgifterna för redare har bl.a. varit att en del av besättningen inte är bosatt i Sverige och därför inte heller berättigad till de förmåner som avgifterna är avsedda att täcka. Som regeringen konstaterade redan i prop. 1995/96:227 har förhållandena emellertid ändrats, bl.a. beroende på det svenska EU-medlemskapet. Det är mycket få sjömän på svenska handelsfartyg som inte omfattas av det svenska socialförsäkringssystemet. Utländska sjömän på svenska handelsfartyg som inte är bosatta i Sverige är i och för sig för närvarande endast försäkrade för inkomstgrundad ålderspension (1 kap. 4 § LIP). När socialförsäkringslagen träder i kraft den 1 januari 2001 kommer emellertid sjömän på svenska handelsfartyg oavsett medborgarskap att omfattas av den arbetsbaserade försäkringen. Det innebär bl.a. att de omfattas av inkomstgrundad ålderspension och arbetsskadeförsäkring samt att de är försäkrade för sjukpenning och föräldrapenning enligt AFL (2 kap. 8 § och 3 kap. 4 § SofL). Detta gäller också anställning som sjöman vid s.k. bare-boat charter med svensk anknytning. Det angivna motivet för lägre arbetsgivaravgifter för redare saknar alltså numera bärkraft.

Redare har emellertid vissa särskilda skyldigheter enligt sjömanslagen (1973:282) som bör vägas in vid en bedömning av frågan om de lägre arbetsgivaravgifterna för redare bör slopas. En skyldighet avser kontantförmåner vid sjukdom eller skada. I sådana fall kan lön utgå vid sjukdom eller skada såväl under pågående befattning som efter det befattningen lämnats, dock högst 60 dagar vid befattning i utrikes fart och högst 30 dagar vid befattning i inrikes fart.

Redare som har haft kostnader enligt sjömanslagen för en anställd till följd av sjukdom eller skada har rätt till ersättning från försäkringskassan enligt förordningen (1982:842) om vissa sjukförsäkringsersättningar för sjömän. Ersättningen beräknas på den lön redaren betalat till sjömannen under sjukdomstiden och på de kostnader som redaren haft för fri kost och logi för honom under denna tid. För de första 28 dagarna av en sjukperiod lämnas ersättning med 30 procent av utgiven lön och kostnader och för tid därefter med 90 procent av lön och kostnader.

Redare är alltså skyldiga enligt sjömanslagen att inledningsvis betala högre sjuklön och för längre tid än andra arbetsgivare. Den ersättning som lämnas för sjuklönen begränsar emellertid ansvaret och sammantaget skiljer sig inte en redares ansvar på något avgörande sätt från det ansvar andra arbetsgivare har.

Redare har också enligt sjömanslagen en skyldighet att sörja för att en sjuk eller skadad sjöman får betryggande vård. Även i detta fall har redaren emellertid rätt till ersättning från den allmänna försäkringen för kostnaderna. Ersättning lämnas för kostnader för öppen hälso- och sjukvård,

tandvård, sjukhusvård och läkarvård (2 kap. 7 § AFL). Rätten till ersättning omfattar kostnader för sjömän som är bosatta i Sverige eller som till följd av bestämmelserna i förordning (EEG) nr 1408/71 har rätt till vårdförmåner i Sverige vid sjukdom och moderskap.

Sammanfattningsvis gäller att det utvidgade ansvar som en redare har enligt sjömanslagen för lön vid sjukdom och skada och för sjukvård i betydande utsträckning kompenseras av redarens möjligheter till ersättning från försäkringskassan för sina kostnader. Skillnaden mellan en redares ansvar för sjömän enligt sjömanslagen och det ansvar som arbetsgivare generellt har mot sina arbetstagare kan med hänsyn till detta inte anses så stor att den motiverar en fortsatt nedsättning av sjukförsäkrings- och arbetsmarknadsavgiften, särskilt som sjömanspensionsavgiften samtidigt slopas. Den särskilda nedsättningen av dessa avgifter som gäller för redare bör därför avskaffas.

7.2 Lönetillägg vid utlandsarbete

Regeringens förslag: Det undantag som gäller för lönetillägg vid utlandsarbete vid beräkning av pensionsgrundande inkomst och underlaget för arbetsgivaravgifter avskaffas. Dessa ersättningar skall fortsättningsvis vara förmånsgrundande och avgiftspliktiga.

Utredningens förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: *Riksförsäkringsverket* tillstyrker förslaget. *Svenska Arbetsgivarföreningen* och *Sveriges Industriförbund* avstyrker förslaget. Konsekvenserna blir enligt deras mening att arbetsgivaren får olika kostnader för anställda med för övrigt samma lön beroende på att dessa vistas i olika länder. På samma sätt får den anställde olika förmåner. *Arbetsgivarverket* avstyrker också att förslaget genomförs på grund av de konsekvenser det får för såväl statligt anställda som statliga arbetsgivare.

Skälen för regeringens förslag: Som pensionsgrundande inkomst enligt 2 kap. 16 § andra stycket LIP räknas inte sådana lönetillägg som, vid arbete som utförts utomlands, har betingats av ökade levnadskostnader och andra särskilda förhållanden i sysselsättningslandet. Arbetsgivaravgifter skall inte heller beräknas på sådana lönetillägg (2 kap. 4 § första stycket 8 SAL).

Vid beräkning av sjukpenninggrundande inkomst gäller vidare att hänsyn inte skall tas till lönetillägg vid utlandsarbete såvitt avser personer som är utsända av en statlig arbetsgivare.

Vid inkomstbeskattningen gäller inte några särskilda regler för dessa lönetillägg. De behandlas som lön eller kostnadsersättning som utgått för tjänsten och är skattepliktiga i sin helhet.

Det bör noteras att de lönetillägg som avses här inte är den kostnadsersättning i form av utlandstillägg och därmed likställda förmåner som ges till personal vid utrikesförvaltningen eller i svensk biståndsverksamhet som är stationerad utomlands. Sådana kostnadsersättningar tas inte upp till beskattning och är redan av den anledningen varken förmåns- eller avgiftsgrundande. Det handlar inte heller om sedvanlig ersättning

för ökade levnadskostnader (traktamente) vid tjänsteresor som arbetsgivaravgifter under vissa förutsättningar inte skall betalas på. Den kostnadsersättningen behandlas i andra bestämmelser än de för lönetillägg vid utlandsarbete.

De särskilda reglerna beträffande beräkning av pensionsgrundande inkomst respektive arbetsgivaravgifter för lönetillägg vid utlandsarbete infördes år 1982 (prop. 1981/82:199, bet. 1981/82:SfU16, rskr. 1981/82:435, SFS 1982:531). Som motiv härför angavs att det var otillfredsställande att såväl pensionsförmånernas som arbetsgivaravgifternas storlek var beroende av utlandstillägget, vilket varierar med levnadskostnaderna i olika länder.

Bestämmelserna om att lönetilläggen vid utlandsarbete inte skall räknas in i den sjukpenninggrundande inkomsten för statligt utsända infördes år 1985 (prop. 1984/85:78, bet. 1984/85:SfU10, rskr. 1984/85:96, SFS 1984:1104) tillsammans med bestämmelserna om att statligt anställda skall anses bosatta i Sverige även om utsändningstiden överstiger ett år.

Lönetilläggen vid utlandsarbete skall vara betingade av ökade levnadskostnader och andra särskilda förhållanden i sysselsättningslandet för att vara undantagna från förmåner och avgifter. Vad som gäller för lönetilläggen bör därför jämföras med de allmänna regler som gäller om socialförsäkringsförmåner och arbetsgivaravgifter för ersättningar som har samband med arbetstagarens kostnader i arbetet.

Kostnadsersättning är inte förmånsgrundande och arbetsgivaravgifter skall inte heller betalas på den, om ersättningen skall undantas från skatteavdrag enligt 8 kap. 19 eller 20 § SBL (2 kap. 3 § första stycket LIP och 2 kap. 3 § andra stycket 2 SAL). Från skatteavdrag enligt dessa bestämmelser undantas ersättning för ökade levnadskostnader vid tjänsteresa utanför den vanliga verksamhetsorten som varit förenad med övernattning, till den del ersättningen inte överstiger de avdragsgilla schablonbelopp som gäller vid inkomsttaxeringen eller, när det gäller utgifter för logi, den faktiska utgiften (19 §).

Från andra ersättningar för kostnader i arbetet skall skatteavdrag endast göras om det är uppenbart att ersättningen avser kostnader som mottagaren inte får dra av vid inkomsttaxeringen. Om det är uppenbart att ersättningen överstiger det belopp som mottagaren får dra av vid inkomsttaxeringen, skall skatteavdrag beräknas på den överstigande delen (20 §).

En arbetsgivare får också vid beräkningen av arbetsgivaravgifter i vissa fall minska underlaget med hänsyn till arbetstagarens avdragsgilla kostnader i arbetet. Det gäller dock endast om arbetstagarens kostnader i arbetet kan beräknas uppgå till minst 10 procent av ersättningen under året från arbetsgivaren.

Vid t.ex. tjänsteresor utomlands kan således arbetsgivaren ge ut ersättning för merkostnader för måltider och småutgifter upp till ett belopp som motsvarar det avdragsgilla schablonbeloppet för landet i fråga och därtill ersättning för utgifter för logi utan skatte-, avgifts- eller förmånskonsekvenser. Därutöver kan arbetsgivaren enligt nuvarande regler ge ut lönetillägg betingade av andra ökade levnadskostnader och särskilda förhållanden i sysselsättningslandet utan att betala arbetsgivaravgifter på tillägget. Sådana lönetillägg är inte heller pensionsgrundande.

Vid bedömningen av frågan om skyldighet att betala arbetsgivaravgifter på lönetillägg vid utlandsarbete bör också beaktas vad som gäller om socialavgifter i internationella förhållanden. Skyldigheten att betala arbetsgivaravgifter är i princip beroende av vilket lands lagstiftning om social trygghet arbetstagaren omfattas av. I detta avseende gäller enligt socialförsäkringslagen, som träder i kraft den 1 januari 2001, att den som är utsänd av en arbetsgivare med verksamhet i Sverige för arbete utomlands skall trots det omfattas av svensk arbetsbaserad socialförsäkring, om arbetet utomlands kan antas vara längst ett år. För utsända statligt anställda finns ingen tidsgräns utan dessa omfattas av svensk arbetsbaserad socialförsäkring, oavsett hur länge arbetet utomlands pågår.

Detta innebär att andra än statliga arbetsgivare normalt inte heller skall betala arbetsgivaravgifter på ersättning till en person som är utsänd utomlands för arbete under längre tid än ett år. Även utan nuvarande undantag för lönetilläggen vid utlandsarbete skulle alltså arbetsgivaravgifter inte behöva betalas på dem, om arbetet utomlands antas vara längre än ett år. Lönetilläggen torde ha störst betydelse vid längre utlandsvistelser.

En genomgående princip inom socialförsäkringssystemet är att lön och andra former av ersättning för arbete som är skattepliktiga också skall vara förmånsgrundande för mottagaren av ersättningen. Om ersättningen är förmånsgrundande skall i konsekvens därmed socialavgifter betalas på den.

Till den del lönetilläggen vid utlandsarbetet inte motsvarar avdragsgilla ökade levnadskostnader vid tjänsteresor eller andra kostnader i arbetet är tilläggen att betrakta som ersättning för arbete. Det strider mot principerna i 1990 års skattereform om en likformig och neutral beskattning av arbetsinkomster att varken socialavgifter eller särskild löneskatt betalas på lönetillägg vid utlandsarbete.

En ytterligare komplikation med nuvarande ordning för lönetilläggen vid utlandsarbete är att motsvarande undantag inte gäller för hitsända anställda från utlandet i de fall då svensk socialförsäkring skall gälla enligt exempelvis EG-rätten. I de fallen ingår eventuella lönetillägg i avgiftsunderlaget och är pensionsgrundande. Nuvarande undantag för lönetillägg vid utsändning från Sverige skulle behöva utvidgas till alla utsända personer till Sverige för att undvika att diskriminera dessa. En sådan ordning skulle strida mot de grundläggande principer som bör gälla för avgiftsuttaget och är därför mindre lämplig.

Enligt regeringens uppfattning talar övervägande skäl för att de särregler som gäller vid beräkningen av pensionsgrundande inkomst och underlaget för arbetsgivaravgifter för lönetillägg vid utlandsarbete bör avskaffas. Det innebär att sådana lönetillägg blir pensionsgrundande och att arbetsgivaravgifter skall betalas på dem. I konsekvens härmed bör lönetilläggen utomlands för statligt utsända också beaktas vid beräkning av sjukpenninggrundande inkomst. Förslaget innebär ändringar i 2 kap. 16 § LIP och 3 kap. 2 § AFL.

Förslaget till ny socialavgiftslag innebär att skyldigheten att betala socialavgifter anpassas till situationer där den som har arbetsinkomsten för vilken socialavgifter skall betalas också omfattas av svensk arbetsbaserad socialförsäkring. I den mån detta medför förändringar i skyldigheten att betala socialavgifter förklaras det av motsvarande förändringar på förmånssidan. Utgångspunkten är då att en ökning eller minskning av inkomsterna från socialavgifterna innebär en motsvarande ökning eller minskning av kostnaderna för den arbetsbaserade socialförsäkringen och arbetslöshetsförsäkringen. I princip alla föreslagna förändringar i fråga om skyldigheten att betala socialavgifter bedöms därför vara kostnadsneutrala.

Förslaget i avsnitt 7.1 om att avskaffa sjömanspensionsavgiften och slopa nedsättningen av sjukförsäkringsavgiften och arbetsmarknadsavgiften för arbetsgivare som sysselsätter sjömän medför en ökning av arbetsgivaravgifterna för dessa arbetsgivare med 1,04 procentenheter. Det kan beräknas innebära en ökning av statens inkomster på ca 20 Mkr per år. Motivet för slopandet av nedsättningen är emellertid att sjömännen numera omfattas av svensk arbetsbaserad socialförsäkring, vilket i sin tur kan antas medföra ökade kostnader på förmånssidan av i princip motsvarande storleksordning.

Sammanlagt medför alltså förslaget till ny socialavgiftslag inga ekonomiska nettoeffekter för det offentliga.

9 Författningskommentar

9.1 Förslaget till socialavgiftslag

1 kap. Innehåll och definitioner

Innehåll

1 §

Av *första stycket* framgår att syftet med socialavgifterna skall vara att finansiera *systemen för social trygghet*. Skälen för ändringen i förhållande till nuvarande lydelse och den som utredningen föreslagit redovisas i avsnitt 6.2.1.

I *andra stycket* anges upplysningsvis att det finns bestämmelser om avgifter för finansiering av ålderspensioneringen också i två andra lagar.

Vilka utgifter inom de sociala trygghetssystemen som respektive avgift i socialavgifterna närmare skall finansiera framgår av bestämmelserna i den föreslagna lagen om fördelning av socialavgifter, vartill en hänvisning görs i *tredje stycket*.

Till skillnad från utredningsförslaget anges inte i denna inledande paragraf att socialavgifterna utgörs av arbetsgivaravgifter och egenavgifter. Detta anges i stället i en egen paragraf (2 §).

Inte heller sägs i paragrafen att avgifterna skall betalas på ersättningar och inkomster som fysiska personer får för arbete. Bestämmelser av sådan materiell innebörd passar lagtekniskt bättre i ett senare avsnitt av lagen (2 kap. 10 §).

2 §

Att socialavgifter förekommer i två olika former – arbetsgivaravgifter och egenavgifter – är av central betydelse för tillämpningen av lagen. Det anges därför i denna inledande paragraf att socialavgifterna utgörs av arbetsgivaravgifter enligt 2 kap. eller egenavgifter enligt 3 kap.

3 §

Bestämmelsen saknar motsvarighet i nuvarande lag om socialavgifter. Utredningen har föreslagit att konsekvenserna av gemenskapsrätten och avtal om social trygghet med andra stater återges i olika sammanhang i tre paragrafer. Den första finns i utredningens förslag till det inledande kapitlet (1 kap. 7 §) och innebär att lagen inte skall tillämpas i fråga om ersättning till en person som när arbetet utförs omfattas av ett annat lands lagstiftning om social trygghet, antingen till följd av gemenskapsrätten eller av avtal med andra stater, dock inte avtal med alla stater.

De två andra paragraferna (2 kap. 8 § och 3 kap. 13 § i utredningens förslag) avser att reglera en annan situation nämligen den att en person endast omfattas av en viss gren av de sociala trygghetssystemen, t.ex. pensionssystemet, och att endast den eller de avgifter som finansierar den grenen av systemen skall tas ut i en sådan situation. För närvarande kan det i praktiken inträffa endast vid tillämpningen av avtalen med USA, Kanada och Québec.

I förhållande till USA kan t.ex. den situationen uppkomma att en person utsänd från USA till Sverige enligt vår interna rätt skall omfattas av svensk socialförsäkringslagstiftning, dvs. han är utsänd för längre tid än ett år. Avtalet med USA anger dock att en från USA utsänd person skall omfattas av USA:s lagstiftning om pensionsförmåner under en viss längre tid än ett år. En konsekvent koppling mellan förmåner och avgifter innebär i detta fall att pensionsanknutna socialavgifter inte skall betalas på en ersättning till denna från USA utsända person. Övriga avgifter skall däremot betalas på ersättningen. I praktiken tillämpas också reglerna på detta sätt.

De beskrivna situationerna som utredningens föreslagna paragrafer avser att reglera har det gemensamt att de begränsar skyldigheten att betala socialavgifter i vissa fall. I det ena fallet gäller begränsningen samtliga avgifter och i det andra enbart en eller några av avgifterna. Paragrafen har utformats med den utgångspunkten och i överensstämmelse med motsvarande bestämmelse i 1 kap. 3 § socialförsäkringslagen (1999:799).

Det kan tilläggas att bestämmelsen har främst informativ betydelse. Gemenskapsrätten har företräde framför svensk lag och gäller därför obe-

roende av vad som anges i lagen eller om en hänvisning görs till gemenskapsrätten. Annorlunda förhåller det sig med hänvisningen till att avtal om social trygghet med andra stater kan medföra begränsningar i skyldigheten att betala socialavgifter. Genomförandet av dessa avtal har vanligtvis förordningsform och har alltså inte företräde framför lagen. Att avtal om social trygghet med andra stater indirekt kan ha en begränsande effekt på skyldigheten att betala socialavgifter bör det erinras om i lagen.

Det bör framhållas att varken gemenskapsrätten eller avtal om social trygghet med andra stater i sig utgör grund för skyldigheten att betala socialavgifter. Den skyldigheten måste ha stöd i svensk lag.

Definitioner

4 §

I likhet med vad som gäller för bl.a. inkomstskattelagen är utgångspunkten att termer och uttryck som används i lagen också omfattar motsvarande utländska företeelser, om inget annat anges. Det innebär t.ex. att bestämmelserna om semesterkassa i 2 kap. 5 § också är tillämpliga på en motsvarande utländsk semesterkassa.

För att markera att det endast är fråga om en svensk företeelse används i lagen uttrycket att något gäller eller utgår *enligt* vissa lagrum eller viss lag, dvs. företeelsen kopplas till en viss lag.

5 §

Vissa termer och uttryck som används i lagen har en särskild betydelse som behöver definieras. Definitionerna har förts samman i en paragraf. Jämfört med utredningens förslag (1 kap. 2 §) innehåller regeringens förslag färre definitioner och avser dessutom inte samma termer och uttryck. Anledningen till att uttrycken *arbetsgivare*, *arbetstagar* och *arbete i Sverige* inte definieras, som utredningen föreslagit, framgår av avsnitt 6.2.2 och 6.5.

Utredningen har också föreslagit att *skattepliktig ersättning* respektive *skattepliktig inkomst* skall definieras.

Socialavgifter tas ut på ersättningar och inkomster som grundar sig på arbete. Sådana ersättningar och inkomster är i princip skattepliktiga. I regeringens förslag till socialavgiftslag undantas ersättningar och inkomster från avgifter i de fall de är skattefria vilket i princip motsvarar vad som gäller enligt nuvarande lag om socialavgifter. Någon definition av vad som utgör skattepliktig ersättning respektive skattepliktig inkomst behövs då inte.

Utredningen har vidare föreslagit att termen *skattsedel* definieras. Som framgår av avsnitt 6.2.4 har regeringen valt en något annan lagteknisk lösning än den utredningen föreslagit. Det rör bl.a. skattsedelns betydelse för avgiftsskyldigheten. Vad som avses med *skattsedel* behöver därför inte heller definieras.

Annorlunda förhåller det sig med F-skattsedel. Som framgår av 4 § skall termer och uttryck som används i lagen omfatta också motsvarande utländska företeelser, om inget annat anges. Denna bestämmelse innebär att utländska motsvarigheter till den svenska F-skattsedeln ges samma

rättsverkningar som den svenska. Det är emellertid inte avsikten. Det anges därför att med F-skattsedel avses sådan skattsedel som medför att F-skatt skall betalas enligt skattebetalningslagen (1997:483).

I paragrafens *första stycke* definieras också uttrycken näringsverksamhet respektive inkomst av tjänst. Näringsverksamhet betyder i fråga om socialavgifter en verksamhet som enligt bestämmelserna i inkomstskattelagen skall hänföras till inkomstslaget näringsverksamhet och att resultatet av verksamheten skall beräknas enligt bestämmelserna i den lagen. Att det skall vara fråga om näringsverksamhet enligt inkomstskattelagen betyder inte att någon måste vara skattskyldig för verksamheten i Sverige. Skattskyldigheten för näringsverksamheten och taxeringen har däremot betydelse när det gäller att bestämma underlaget för socialavgifterna. Den frågan behandlas i kommentaren till 3 kap. 12 §. Motsvarande resonemang gäller också för inkomst av tjänst.

Utredningen har föreslagit att uttrycket år skall definieras. Det är vedertaget språkbruk att med ett år avses ett kalenderår. Vad som avses med ett år medför i avgiftssammanhang inte några särskilda komplikationer, som t.ex. i lagen om inkomstgrundad ålderspension. Någon definition av uttrycket behövs därför inte.

I bl.a. 2 kap. 9 § och 3 kap. 18 och 19 §§ finns bestämmelser som gäller för handelsbolag och delägare i handelsbolag. Bestämmelserna om socialavgifter skall också gälla sådana europeiska ekonomiska intressegrupperingar som avses i rådets förordning (EEG) nr 2137/85 av den 25 juli 1985 om europeiska ekonomiska intressegrupperingar (EEIG). I den nu aktuella paragrafens *andra stycke* har tagits in en bestämmelse om detta. I utredningsförslaget finns motsvarande bestämmelse i 3 kap. 3 §.

Arbete i Sverige

6 §

Paragrafen motsvarar 2 kap. 7 § socialförsäkringslagen. Bestämmelserna om vad som utgör arbete i Sverige skall tillämpas på samma sätt och ges samma innebörd som i den lagen. Någon skillnad i tillämpning beroende på om det är fråga socialavgifter eller om tillhörigheten till den arbetsbaserade försäkringen bör alltså inte kunna bli aktuell. I prop. 1998/99:119 s. 102 ff Socialförsäkringens personkrets redogörs närmare för vad som anses utgöra arbete i Sverige.

Motiven för paragrafens utformning redovisas i avsnitt 6.5.

Arbete på fartyg

7 §

För sjömän gäller särskilda regler om vad som anses som arbete i Sverige. Var dessa bestämmelser finns pekats ut i denna paragraf. Som arbete i Sverige anses enligt bestämmelsen i socialförsäkringslagen arbete som sjöman på svenskt handelsfartyg. Som arbete i Sverige räknas också arbete som utförs

1. i en anställning på utländskt handelsfartyg som en svensk redare hyr i huvudsak obemannat, om anställningen sker hos redaren eller hos någon arbetsgivare som redaren har anlitat, eller

2. i en anställning hos ägaren till ett svenskt handelsfartyg eller hos någon arbetsgivare som anlitas av ägaren, om fartyget hyrs ut till en utländsk redare i huvudsak obemannat.

Paragrafens utformning kommenteras i avsnitt 6.5.

Utsändning

8 §

Vid utsändning gäller särskilda regler om vad som menas med arbete i Sverige. Vid utsändning gäller en ettårsregel. Ett arbete utomlands för en arbetsgivare med verksamhet i Sverige skall anses som arbete i Sverige, om arbetstagaren är utsänd av arbetsgivaren och arbetet kan antas vara längst ett år. Motsvarande ettårsregel gäller om en utländsk arbetsgivare sänder någon till Sverige för arbete. Om arbetet antas vara längst ett år skall det alltså inte betraktas som arbete i Sverige.

Den beskrivna ettårsregeln gäller inte för statligt anställda som sänds ut av arbetsgivaren för arbete utomlands. För statligt anställda gäller i stället att arbetet alltid betraktas som arbete i Sverige, oavsett hur länge det varar utomlands (jfr 2 kap. 2 § socialförsäkringslagen).

Diplomater

9 §

För bl.a. diplomater gäller särskilda regler för vad som anses utgöra arbete i Sverige enligt 2 kap. 10 § socialförsäkringslagen. En motsvarande bestämmelse har tagits in här.

Arbete i utlandet

10 §

Skyldigheten att betala socialavgifter är avhängig av att förvärvsarbetet antingen anses som arbete i Sverige eller att förvärvsarbetet inte är arbete i Sverige men att gemenskapsrätten eller avtal om social trygghet med andra stater föreskriver att personen i fråga ändå skall omfattas av svensk lagstiftning om social trygghet. Huvudregeln i gemenskapsrätten är att en person skall omfattas av lagstiftningen om social trygghet i den stat där han arbetar. Den som arbetar i Sverige omfattas alltså vanligen av svensk lagstiftning om social trygghet. Som framgår av avsnitt 6.5 förekommer också lagvalsregler i gemenskapsrätten som innebär att tillämplig lagstiftning inte skall vara arbetslandets utan lagstiftningen i den stat i vilken personen är bosatt. Det gäller t.ex. om en person arbetar samtidigt både i bosättningslandet och en annan medlemsstat. Skyldigheten att betala socialavgifter enligt socialavgiftslagen gäller också i dessa fall, dvs. även vid annat förvärvsarbete än arbete i Sverige.

I 2 kap. 4 § och 3 kap. 2 § socialavgiftslagen anges att arbetsgivaravgifter respektive egenavgifter skall betalas dels vid arbete i Sverige, dels vid arbete utomlands i vissa fall. Med arbete utomlands avses här annat förvärvsarbete än arbete i Sverige. Ett arbete behöver inte rent fysiskt utföras i Sverige för att det skall anses som arbete här i landet. Även ett förvärvsarbete som utförs i utlandet kan i vissa fall anses som arbete i Sverige.

Eftersom med arbete i utlandet avses annat förvärvsarbete än sådant förvärvsarbete som anses som arbete i Sverige kan ett arbete utomlands rent fysiskt utföras i Sverige. Det kan t.ex. gälla en arbetstagare som är utsänd av sin arbetsgivare i utlandet för arbete i Sverige under en tid som antas vara längst ett år. Arbetet anses i ett sådant fall inte som arbete i Sverige.

Lagtexten har utformats så att arbete i utlandets bestäms negativt, dvs. att arbete i utlandet utgörs av annat förvärvsarbete än sådant som anses som arbete i Sverige, i den betydelse det senare uttrycket har enligt socialavgiftslagen och socialförsäkringslagen.

2 kap. Arbetsgivaravgifter

Kapitlet om arbetsgivaravgifter har sex underrubriker; "Avgiftsskyldigheten", "Situationer när avgifter skall betalas", "Avgiftspliktig ersättning", "Avgiftsfri ersättning", "Avgiftsunderlaget" och slutligen "Avgifterna och avgiftsberäkningen".

Flertalet av utredningens föreslagna paragrafer har bearbetats i redaktionellt hänseende. Det gäller också paragrafer där utredningsförslaget överensstämmer med bestämmelsens nuvarande lydelse.

Skyldigheten att betala socialavgifter kan ankomma på två olika subjekt; antingen på den som utger en ersättning eller på den som tar emot en ersättning. I det första fallet skall socialavgifter i form av arbetsgivaravgifter betalas.

Skyldigheten att betala arbetsgivaravgifter beror på flera olika omständigheter. Den är beroende av egenskaper hos den som utger ersättningen, t.ex. om ersättningen ges ut i egenskap av privatperson eller som näringsidkare, och på egenskaper hos den som tar emot ersättningen, t.ex. vilket slag av skattsedel på preliminär skatt som mottagaren har. Den beror vidare på egenskaper som är förknippade med ersättningen, t.ex. att den uppgår till visst belopp. I vissa fall är det en kombination av dessa egenskaper som avgör betalningsskyldigheten för avgifterna.

Bestämmelserna som behandlar de avgörande omständigheterna för skyldigheten att betala arbetsgivaravgifter har sorterats in under kapitlets underrubriker efter vilken typ av omständighet som bestämmelsen tar sikte på. Som ett exempel kan nämnas att under rubriken "Avgiftsskyldigheten" har tagits in bestämmelser som anger vem som är avgiftsskyldig i vid mening men inga bestämmelser om t.ex. att ersättningen skall uppgå till viss storlek för att arbetsgivaravgifter skall betalas. Bestämmelser av det slaget finns i stället under rubriken "Avgiftsfri ersättning".

Avgiftsskyldigheten

1 §

Paragrafen har ingen motsvarighet i utredningsförslaget.

I *första stycket* anges huvudregeln för skyldigheten att betala arbetsgivaravgifter, enligt vilken det är den som utger en avgiftspliktig ersättning som skall betala arbetsgivaravgifter. Vid tillämpningen av SAL gäller skyldigheten att betala arbetsgivaravgifter den som anses vara arbetsgivare. Som arbetsgivare räknas då den som till en person ger ut ersättning för arbete på minst 1 000 kr under ett år. Som framgår av avsnitt 6.2.2 anser regeringen att uttrycket arbetsgivare inte bör användas som ett särskilt begrepp i socialavgiftslagen. Den föreslagna huvudregeln om vem som skall betala arbetsgivaravgifter tar alltså sikte på det utvidgade arbetsgivarbegrepp som gäller enligt nuvarande ordning i detta sammanhang. Den för avgiftsskyldigheten gällande beloppsgränsen på 1 000 kr regleras i socialavgiftslagen på det sättet att ersättningar som under ett år understiger detta belopp är avgiftsfria. Den föreslagna lagtekniska regleringen av avgiftsskyldigheten innebär inte någon förändring i materiellt hänseende utan är endast ett klargörande av det som redan gäller i dag.

I *andra stycket* görs en hänvisning till bestämmelserna om avgiftspliktig ersättning. Med avgiftspliktig ersättning avses olika former av ersättning för arbete (10 och 11 §§). Det är bara den som utger sådan ersättning som är avgiftsskyldig. Skyldigheten att utge ersättningen skall alltså ha sin grund i en arbetsinsats av något slag eller i ett avtal om arbete för att utgivaren skall vara avgiftsskyldig.

Från huvudregeln att det är utgivaren av en ersättning som är avgiftsskyldig finns två undantag, vilka anges i 2 och 3 §§.

2 §

En motsvarande bestämmelse finns i dag i 1 kap. 2 § andra stycket SAL. I utredningsförslaget finns en motsvarande bestämmelse i 2 kap. 4 §.

Bestämmelsen har omarbetats såväl lagtekniskt som redaktionellt. Någon saklig skillnad är dock inte avsedd. Bestämmelsen tar sikte i första hand på s.k. frequent flyer-rabatter. Innebörden av bestämmelsen är att arbetsgivaravgifter på avgiftspliktig ersättning i form av rabatter, bonus eller liknande som ges ut t.ex. på grund av regelbundna flygresor i tjänsten, skall betalas av den som slutligt stått för kostnaden, dvs. vanligen arbetsgivaren, och inte den som gett ut ersättningen, t.ex. ett flygbolag.

Enligt nuvarande bestämmelser skall det röra sig om rabatter m.m. som utgör skattepliktig intäkt enligt inkomstskattelagen. Arbetsgivaravgifter skall enligt socialavgiftslagen betalas på avgiftspliktig ersättning, om den inte är skattefri (jfr 12 §). Dessa rabatter m.m. är skattepliktiga i samma utsträckning som de är avgiftspliktiga, dvs. i de fall då de utgör en ersättning för arbete. Det behöver därför inte anges i paragrafen att det skall vara fråga om en skattepliktig intäkt.

Avgiftsskyldigheten uppkommer självklart inte vid alla slags rabatter m.m. vid kundtrohet, utan förutsättningen är att dessa utgör en avgiftspliktig ersättning, dvs. en ersättning för arbete.

3 §

Den nuvarande motsvarigheten till denna paragraf finns i 1 kap. 2 § andra stycket SAL och infördes efter det att utredningen slutfört sitt arbete. Paragrafen har därför ingen motsvarighet i utredningsförslaget.

Bestämmelsen infördes i samband med förändringarna i beskattningstidpunkten för personaloptioner och tar sikte på situationer där en förmån (eller ersättning) som utges av ett utländskt företag har sin grund i en anställning i Sverige. I sådant fall skall arbetsgivaravgifter betalas på förmånen av arbetsgivaren i Sverige, under förutsättning att förmånen inte grundar sig på en anställning i det utländska företaget. Arbetsgivaravgifterna skall alltså i dessa fall betalas av den svenska arbetsgivare hos vilken mottagaren av förmånen har den anställning som förmånen har sin grund i.

Paragrafen har i förhållande till sin nuvarande lydelse arbetats om redaktionellt. Skälen för att inte föreskriva att det skall röra sig om skattepliktig intäkt enligt inkomstskattelagen är desamma som anges i kommentaren till 2 §.

Situationer när avgifter skall betalas

Under rubriken finns bestämmelser som kopplar ihop skyldigheten att betala arbetsgivaravgifter med den arbetsbaserade försäkringen enligt socialförsäkringslagen, dvs. regler som innebär att avgifter i princip endast skall betalas på ersättning som utges till personer som omfattas av svensk lagstiftning om social trygghet. Bestämmelser som reglerar förhållandet mellan skyldigheten att betala arbetsgivaravgifter och skyldigheten att betala egenavgifter finns också under denna rubrik.

4 §

Paragrafen saknar direkt motsvarighet i utredningens förslag. Den är i stället en blandning av utredningens förslag till 2 kap. 2 § och första ledet i 2 kap. 1 §.

Socialavgifter skall i princip endast betalas på ersättning till personer som omfattas av de arbetsbaserade försäkringarna enligt föreskrifterna i socialförsäkringslagen, vilket är innebörden av *första punkten*. För att omfattas av försäkringarna skall en person arbeta i Sverige. I avsnitt 6.5 redogörs närmare för sambandet mellan skyldigheten att betala socialavgifter och socialförsäkringslagens bestämmelser om försäkringstillhörighet.

Vad som menas med arbete i Sverige framgår av 1 kap. 6–9 §§. Huvudregeln om vad som anses utgöra arbete i Sverige finns i 1 kap. 6 §.

Om en person arbetar i Sverige men till följd av EG-rätten eller ett avtal om social trygghet med annan stat inte skall omfattas av de svenska

arbetsbaserade försäkringarna, skall inte heller arbetsgivaravgifter betalas på ersättningen till honom. Att en sådan begränsning av skyldigheten att betala arbetsgivaravgifter kan inträffa anges i 1 kap. 3 §.

Om en person arbetar i utlandet skall arbetsgivaravgifter endast betalas om personen enligt EG-rätten eller avtal om social trygghet med annan stat ändå skall omfattas av de svenska arbetsbaserade försäkringarna, vilket anges i *andra punkten*. Av 1 kap. 10 § framgår att med arbete i utlandet avses annat förvärvsarbete än arbete i Sverige.

Undantag

Socialavgifter skall i princip betalas på alla inkomster som fysiska personer får av arbete, om inkomsttagaren omfattas av svensk arbetsbaserad socialförsäkring. Den vanligaste situationen är att det är den som betalar ut en ersättning för arbete som också skall betala de socialavgifter som belöper på ersättningen i form av arbetsgivaravgifter. Från denna huvudregel finns några betydelsefulla undantag. Det viktigaste undantaget innebär att avgifterna skall betalas i form av egenavgifter. Det finns alltså situationer där den som utger en i och för sig avgiftspliktig ersättning till en person som omfattas av den arbetsbaserade socialförsäkringen trots det inte skall betala arbetsgivaravgifter beroende på olika faktorer. Dessa undantag behandlas i bestämmelserna under denna rubrik. De avser situationer där mottagaren av ersättningen har en F-skattsedel (5 §), vissa mindre ersättningar för arbete som ges ut av privatpersoner (6 och 7 §§), ersättningar från utländska arbetsgivare där parterna har kommit överens om att arbetsgivaravgifter inte skall betalas (8 §) och ersättningar från handelsbolag till delägare i bolagen (9 §).

Mottagaren av ersättningen har F-skattsedel

5 §

Paragrafen motsvarar i princip utredningens förslag till 2 kap. 1 §. Nuvarande bestämmelser om F-skattsedelns innebörd för skyldigheten att betala arbetsgivaravgifter finns i 3 kap. 2 a § och 20 kap. 2 § femte stycket AFL och i 2 kap. 7 § LIP. Innebörden av bestämmelserna är att ersättningar till personer som har F-skattsedel skall behandlas som inkomst av annat förvärvsarbete och att sådan inkomst skall undantas från underlaget för beräkning av arbetsgivaravgifter (2 kap. 4 § första stycket 11 SAL).

Skyldigheten att göra skatteavdrag och skyldigheten att betala arbetsgivaravgifter motsvarar varandra på så sätt att om mottagaren av en ersättning har en skattsedel som befriar utgivaren av ersättningen att göra skatteavdrag så skall han eller hon inte heller betala arbetsgivaravgifter på ersättningen. En bestämmelse om F-skattsedelns betydelse för skyldigheten att betala arbetsgivaravgifter motsvarande den bestämmelse om skyldigheten att göra skatteavdrag som finns i 5 kap. 5 § skattebetalningslagen har därför förts in i socialavgiftslagen.

I *sista stycket* finns ett undantag från regeln att en F-skattsedel hos mottagaren av en ersättning skall befria utgivaren av ersättningen från

skyldigheten att betala arbetsgivaravgifter. Det gäller ersättning som betalas ut från semesterkassa. Att F-skattsedeln saknar betydelse i fråga om dessa ersättningar framgår i dag av 2 kap. 7 § LIP jämförd med 3 kap. 4 § SAL. Motsvarande undantag finns också i fråga om skyldigheten att göra skatteavdrag (5 kap. 6 § SBL).

Utredningen har föreslagit (2 kap. 3 § i utredningsförslaget) att ett innehav av F-skattsedel inte skall få genomslag på skyldigheten att betala arbetsgivaravgifter i ytterligare två fall.

Det första avser s.k. konstnärsbidrag som utgör pensionsgrundande inkomst för mottagaren enligt vad regeringen föreskriver. Numera skall statliga ålderspensionsavgifter betalas på sådant bidrag (2 § 16 lagen [1998:676] om statliga ålderspensionsavgifter) och i konsekvens härmed skall då inte heller arbetsgivaravgifter betalas på dessa bidrag (2 kap. 4 § första stycket 19 SAL jämförd med 2 kap. 5 § 16 LIP). Att arbetsgivaravgifter inte skall betalas på dessa konstnärsbidrag enligt den nu föreslagna lagen framgår av 2 kap. 17 §. F-skattsedelns betydelse i fråga om sådant konstnärsbidrag, som enligt regeringens förordnande skall vara pensionsgrundande inkomst av anställning, behöver därför inte regleras.

Det andra fallet avser Marie Curie-stipendier. Egenavgifter skall i vissa fall betalas på sådana stipendier (jfr 2 kap. 11 § och 3 kap. 7 §). Något undantag från F-skattsedelns betydelse i fråga om skyldigheten att betala arbetsgivaravgifter för stipendierna har därför inte förts in. Arbetsgivaravgifter skall alltså inte betalas på stipendiet, om mottagaren har en F-skattsedel.

Ersättning som utges av privatpersoner

Att en fysisk person eller ett dödsbo i vissa fall inte skall betala arbetsgivaravgifter på ersättningar för arbete följer enligt nuvarande bestämmelser av 2 kap. 4 § SAL och 3 kap. 2 a § andra stycket 2 AFL. I utredningens förslag finns motsvarande bestämmelser i 3 kap. 2 §.

Regleringen av i vilka situationer privatpersoner inte skall betala arbetsgivaravgifter på ersättningar för arbete är komplex och innehåller flera förutsättningar. I syfte att göra bestämmelserna mer överskådliga har de delats upp i två paragrafer. De har också utformats som ett direkt undantag från skyldigheten att betala arbetsgivaravgifter i stället för som en indirekt följd av att egenavgifter skall betalas på dessa slag av ersättningar, vilket är den utformning som bestämmelserna har enligt nuvarande regler.

Av avsnitt 6.6 framgår också att vissa ändringar i bestämmelserna förelås i fråga om tillämpningen av den beloppsgräns som gäller beträffande avgiftsskyldigheten för ersättningar för arbete som ges ut av privatpersoner.

6 §

Paragrafen innehåller de viktigaste förutsättningarna för att arbetsgivaravgifter inte skall betalas på en ersättning. De är dels att den som utger

ersättningen skall vara en fysisk person eller ett dödsbo, dels att mottagarens sammanlagda ersättning från utbetalaren under året understiger 10 000 kr.

Motiven för att införa rekvisitet att arbetsgivaravgifter inte skall betalas på en ersättning ”om det kan antas att den sammanlagda avgiftspliktiga ersättningen till mottagaren under året kommer att understiga 10 000 kr” redovisas i avsnitt 6.6.

Det bör noteras att den bestämmelse som föreslås i 2 kap. 24 § andra stycket om att avgiftsskyldigheten i vissa fall inträder för ersättning som betalats ut tidigare kalendermånader under året, nämligen om en beloppsgräns som gäller för att ersättningen skall vara avgiftsfri överskrids, inte är tillämplig i fråga om ersättning för arbete som ges ut av privatpersoner. Avgiftsskyldigheten för dessa ersättningar omfattar alltså inte utbetalningar som gjorts tidigare månader, som kan vara fallet för avgiftsfria ersättningar.

När det gäller ersättningar för arbete som ges ut av privatpersoner skall frågan om avgiftsskyldigheten bedömas mot bakgrund av de förhållanden som gäller vid utbetalningstillfället. Kan det vid den tidpunkten antas att den sammanlagda ersättningen till mottagaren under året kommer att understiga 10 000 kr skall arbetsgivaravgifter inte betalas på ersättningen.

I 3 kap. 5 § finns en bestämmelse om att egenavgifter skall betalas på ersättningar för arbete åt privatpersoner, om arbetsgivaravgifter inte skall betalas på ersättningen.

7§

De förutsättningar som gäller för att privatpersoner inte skall betala arbetsgivaravgifter på ersättningar för arbete regleras inte uttömmande i 6 §. De ytterligare förutsättningar som gäller framgår av denna paragraf.

Ersättningen för arbetet får inte utgöra en utgift i en näringsverksamhet som den fysiska personen eller dödsboet bedriver, vilket framgår av *första stycket 1*.

De särskilda bestämmelser som gäller i fråga om ersättningar för arbete som ges ut av privatpersoner gäller inte för ersättning för arbete som utförs av en förordnad förmyndare, god man eller förvaltare enligt föräldrabalken, vilket framgår av *första stycket 2*. Nuvarande bestämmelser om detta finns i 3 kap. 2 a § andra stycket 2 e AFL. Dessa bestämmelser trädde i kraft den 1 januari 2000 (se avsnitt 6.6).

Andra stycket bygger på den möjlighet som finns till överenskommelse mellan utbetalare och mottagare om att arbetsgivaravgifter skall betalas på ersättning för arbete som ges ut av privatpersoner, dvs. ersättningar som avses i 6 §. Den möjligheten infördes också den 1 januari 2000 (se avsnitt 6.6). Om parterna träffat en sådan överenskommelse gäller inte bestämmelserna i 6 §. Om mottagaren har en F-skattsedel utan villkor kan han däremot inte avtala bort skyldigheten att betala egenavgifter på inkomster av sin verksamhet. Arbetsgivaravgifter skall alltså inte betalas i sådant fall.

8 §

I vissa fall finns en möjlighet för utgivaren av en ersättning att träffa ett avtal med mottagaren om att arbetsgivaravgifter inte skall betalas på ersättningen. Sådant avtal kan träffas om utgivaren är bosatt utomlands eller är en utländsk juridisk person. Avtalen kallas "omvända likställighetsavtal", vilket härrör från den tid då det var möjligt att träffa likställighetsavtal, dvs. avtal där en uppdragstagare likställdes med en anställd och uppdragsgivaren därför skulle betala arbetsgivaravgifter på ersättning till uppdragstagaren. Möjligheten att träffa likställighetsavtal upphörde i och med F-skattereformen den 1 april 1993. Benämningen "omvänt likställighetsavtal" på dessa avtal är därför numera mindre lämplig. De bör fortsättningsvis kallas avtal om betalning av socialavgifter eller socialavgiftsavtal.

Möjligheten att avtala bort skyldigheten att betala arbetsgivaravgifter på en ersättning i vissa fall följer enligt nuvarande bestämmelser av 3 kap. 2 a § AFL, 2 kap. 10 § andra stycket LIP och 2 kap. 5 § SAL. I utredningens förslag finns i princip motsvarande bestämmelse i 3 kap. 4 §. Anledningen till att andra punkten i utredningens förslag inte behövs är de förändringar i skyldigheten att betala arbetsgivaravgifter på ersättningar eller förmåner från utlandet för svenska arbetsgivare som genomfördes i samband med att beskattningen av personaloptioner ändrades. Dessa bestämmelser, som trädde i kraft den 1 juli 1998, kommenteras i kommentaren till 2 kap. 3 §.

Att egenavgifter skall betalas på ersättning som omfattas av ett socialavgiftsavtal följer av 3 kap. 6 §.

Ersättningar från handelsbolag till delägare i bolaget

9 §

Paragrafen motsvarar utredningens förslag till 2 kap. 1 § andra stycket och 3 kap. 3 §. Nuvarande bestämmelse om att handelsbolag inte skall betala arbetsgivaravgifter på ersättningar till delägare i handelsbolaget finns i 2 kap. 4 § 11 SAL och 3 kap. 2 a § andra stycket 3 AFL.

Avgiftspliktig ersättning

Ersättning för vilken arbetsgivaravgifter skall betalas rubriceras som "Avgiftspliktig ersättning". Vad som utgör avgiftspliktig ersättning behandlas i två paragrafer – 10 och 11 §§.

10 §

Första stycket motsvarar 2 kap. 5 § 1, 2 och 5 i utredningens förslag. Nuvarande bestämmelser om vilka slags ersättningar som skall läggas till grund för beräkning av arbetsgivaravgifter finns i 2 kap. 3 § SAL. I princip har paragrafen endast bearbetats redaktionellt i förhållande till sist-

nämnda paragrafs första stycke. Uttrycket ”annat som utges med anledning av ett avtal om arbete” avser att markera att en ersättning inte nödvändigtvis behöver utgöra en direkt ersättning för arbete för att vara avgiftspliktig. Det är tillräckligt att ersättningen har sin grund i ett bakomliggande avtal om arbete. Avgångsvederlag och arbetsrättsliga skadestånd är exempel på sådana avgiftspliktiga ersättningar. Med avtal om arbete avses både anställningsavtal och uppdragsavtal.

Förmåner värderas enligt nuvarande ordning enligt bestämmelserna i 9 kap. 2 § skattebetalningslagen. Någon ändring av det förhållandet bör inte göras. I socialavgiftslagen bör det emellertid hänvisas till detta lagrum i fråga om värdering av förmåner, vilket görs i *andra stycket*.

11 §

Paragrafen anger vilka slag av ersättningar som skall likställas med ersättning för arbete. Vad gäller *punkterna 1–3* finns motsvarande bestämmelser i dag i 2 kap. 3 § andra stycket SAL.

I *punkt 4* anges att Marie Curie-stipendium skall likställas med ersättning för arbete om det utges av en i Sverige bosatt person eller en svensk juridisk person. Det innebär att arbetsgivaravgifter i sådana fall skall betalas på stipendiet.

I *punkt 5* har tagits in ett klagörande om att ersättning från semesterkassa skall likställas med ersättning för arbete. Här avses semesterersättning som betalas ut till medlemmar i semesterkassan och inte ersättning till den personal som kassan eventuellt har. Att avgifter skall betalas på ersättning till personalen följer redan av 10 §.

Utredningen har föreslagit (2 kap. 6 § i utredningens förslag) att med ersättning för arbete skall också likställas ersättningar som omnämns i 11 kap. 2 § AFL (lagrummet motsvaras numera i princip av 2 kap. 5 § LIP). Utredningen föreslår vidare att de flesta av dessa ersättningar undantas när avgiftsunderlaget skall bestämmas. De ersättningar som inte skall undantas när avgiftsunderlaget bestäms är pensionsgrundande konstnärsbidrag, vissa Marie Curie-stipendier, tillfälliga förvärvsinkomster av verksamhet som inte bedrivs självständigt och ersättning från semesterkassa. Innebörden av detta är att arbetsgivaravgifter skall betalas på de ersättningar som inte undantas när avgiftsunderlaget bestäms, dvs. de nyss nämnda ersättningarna.

Med den utformning 10 och 11 §§ har fått utgör redan dessa ersättningar, utom konstnärsbidrag, avgiftspliktig ersättning. Vad gäller konstnärsbidrag skall numera statlig ålderspensionsavgift betalas på bidraget och inte arbetsgivaravgifter. Någon motsvarighet till utredningens förslag till 2 kap. 6 § behövs därför inte.

Avgiftsfri ersättning

Som redovisas i avsnitt 6.2.3 benämns ersättning på vilka socialavgifter inte skall betalas som avgiftsfri ersättning. Ersättningarna är i de flesta fall av det slaget att de enligt bestämmelserna i 10 och 11 §§ skulle vara avgiftspliktiga, om de inte undantas härifrån, t.ex. ersättning till en per-

son som sammanlagt under ett år inte uppgår till 1 000 kr. De utgör alltså i de flesta fall ersättningar för arbete. En del ersättningar anges som avgiftsfria i klagörande syfte eftersom de kan uppfattas som ersättning för arbete i vid bemärkelse men inte i ett mer begränsat perspektiv, t.ex. utdelningar från fåmansföretag.

Skattefria ersättningar

12 §

I paragrafen klargörs att arbetsgivaravgifter inte skall betalas på vissa skattefria ersättningar. Någon motsvarighet finns inte i nuvarande lagstiftning. I stället följer det indirekt av olika bestämmelser att det endast är skattepliktiga ersättningar som skall läggas till grund för beräkning av arbetsgivaravgifter (jfr 2 kap. 3 § första stycket SAL, 2 kap. 3 § LIP).

Av *första punkten* framgår att arbetsgivaravgifter inte skall betalas på ersättningar som utgör skattefri inkomst för mottagaren enligt inkomstskattelagen. Vilka slags ersättningar som utgör skattefri inkomst framgår i första hand av 8 kap. inkomstskattelagen. Som skattefri ersättning i detta sammanhang skall också räknas sådana ersättningar som inte skall tas upp som intäkt i inkomstlaget tjänst enligt 11 kap. den lagen. Inte heller på sådana ersättningar skall alltså arbetsgivaravgifter betalas.

Första punkten har ingen motsvarighet i utredningens förslag. I det förslaget är utgångspunkten i stället att avgifter endast skall betalas, om ersättningen är skattepliktig, jfr 1 kap. 2 §, 2 kap. 1 och 2 §§.

I *andra punkten* undantas från avgiftsplikt vissa kostnadsersättningar enligt lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta. De ersättningar som avses är ersättning vid tillfälliga arbeten för utgifter för vissa resor till och från Sverige och för logi i Sverige. Motsvarande bestämmelse finns i utredningens förslag till 2 kap. 12 § 6.

I 2 kap. 4 § första stycket 10 SAL undantas från underlaget för beräkning av arbetsgivaravgifter vissa ersättningar enligt lagen (1984:947) om beskattningen av utländska forskare vid tillfälligt arbete i Sverige. Någon motsvarande bestämmelse behövs inte i socialavgiftslagen, eftersom de särskilda bestämmelserna om beskattning av utländska forskare numera finns i inkomstskattelagen (11 kap. 22 §).

Ersättning till utomlands bosatta artister

13 §

Paragrafen motsvarar nuvarande bestämmelse i 2 kap. 4 § första stycket 4 SAL om att ersättning, för vilken skatt enligt lagen (1991:591) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta artister m.fl. skall betalas, skall undantas vid bestämmande av avgiftsunderlaget för arbetsgivaravgifter.

14 §

Paragrafen motsvarar nuvarande bestämmelse i 2 kap. 4 § första stycket 1 SAL. I utredningens förslag finns motsvarande bestämmelse i 2 kap. 12 § 1.

Vissa ersättningar vid sjukdom m.m.

15 §

Paragrafen motsvarar nuvarande bestämmelse i 2 kap. 4 § första stycket 3 SAL. I utredningens förslag finns motsvarande bestämmelse i 2 kap. 12 § 3.

Vissa ersättningar för vilka särskild löneskatt skall betalas

16 §

Paragrafen motsvarar nuvarande bestämmelse i 2 kap. 4 § första stycket 13 SAL. I utredningens förslag finns motsvarande bestämmelse i 2 kap. 12 § 11. Sedan utredningen lämnat sitt förslag har 1 § lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster ändrats så att punkterna 2–6 numera motsvarar punkterna 1–5 (Prop. 1997/98:151, bet. 1997/98:SfU13, rskr. 1997/98:315 och 1997/98:316, SFS 1998:685).

Ersättning för vilken statlig ålderspensionsavgift skall betalas

17 §

Paragrafen motsvarar nuvarande undantag från avgiftsunderlaget för arbetsgivaravgifter i 2 kap. 4 § första stycket 19 avseende ersättningar som omnämns i 2 kap. 5 § LIP. På dessa ersättningar skall statlig ålderspensionsavgift betalas enligt 2 § lagen (1998:676) om statlig ålderspensionsavgift. Innebörden av paragrafen är alltså densamma som enligt nuvarande bestämmelser.

Ersättning från vinstandelsstiftelse

18 §

Paragrafen motsvarar nuvarande bestämmelse i 2 kap. 4 § första stycket 16 SAL. I utredningens förslag finns motsvarande bestämmelse i 2 kap. 12 § 13. Något behov av att, som i dag, hänvisa till ”de fyra sista meningarna” i det angivna lagrummet i AFL finns inte. Några andra bestämmelser om vinstandelsstiftelser än de omnämnda finns inte i lagrummet.

19 §

Paragrafen motsvarar nuvarande bestämmelse i 2 kap. 4 § första stycket 14 SAL. I utredningens förslag finns motsvarande bestämmelse i 2 kap. 12 § 12.

Ersättning för skiljemannauppdrag

20 §

Paragrafen motsvarar nuvarande bestämmelse i 2 kap. 4 § första stycket 9 SAL. I utredningens förslag finns motsvarande bestämmelse i 2 kap. 12 § 9.

Ersättning som motsvarar utgifter i arbetet

21 §

Nuvarande bestämmelser om undantag för ersättningar som till en del motsvarar utgifter i arbetet som mottagaren av ersättningen haft finns i 2 kap. 4 § första stycket 6 och andra stycket SAL. I utredningens förslag finns motsvarande bestämmelse i 2 kap. 12 § 5.

I *första stycket* anges den huvudregel som gäller, att den del av ersättningen som motsvarar utgifter i arbetet som mottagaren av ersättningen haft är avgiftsfri. Detta förutsätter dock att mottagarens utgifter under året har uppgått till minst 10 procent av ersättningen under samma år.

Den som är skattskyldig för särskild inkomstskatt för utomlands bosatta får inte dra av utgifter i arbetet. Bestämmelserna i första stycket skall därför inte gälla i fråga om ersättning för vilken sådan skatt skall betalas, vilket framgår av *andra stycket*.

Tredje stycket har utformats i enlighet med *Lagrådets* förslag. I nuvarande motsvarande lagrum anges också att regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer får fastställa denna schablon. En erinran om att det behövs verkställighetsföreskrifter för tillämpningen av bestämmelsen återfinns i 4 kap. 3 §.

Ersättning till barn i vissa fall

22 §

Paragrafen motsvarar nuvarande bestämmelse i 2 kap. 4 § första stycket 5 SAL. I utredningens förslag finns motsvarande bestämmelse i 2 kap. 12 § 4.

23 §

Nuvarande bestämmelser om att ersättningar m.m. från fåmansföretag och fåmanshandelsbolag inte skall ingå i underlaget för arbetsgivaravgifter finns i 2 kap. 4 § första stycket 12 SAL. Dessa regler avsåg tidigare även ersättningar som omfattades av de s.k. stoppreglerna skall undantas från arbetsgivaravgifter. Stoppreglerna har numera avskaffats utom vad gäller förbjudna lån (prop. 1999/2000:15, bet. 1999/2000:SkU5, rskr. 1999/2000:117). Sådana lån skall fortfarande tas upp som intäkt i inkomstslaget tjänst hos låntagaren (11 kap. 45 § inkomstskattelagen). Ett lån, om än förbjudet, kan däremot inte betraktas som en ersättning och omfattas därför inte heller av bestämmelserna om avgiftspliktig ersättning enligt 10 §. Det behöver således inte heller anges att ett sådant lånebelopp är avgiftsfritt.

Som avgiftsfria ersättningar anges därför i paragrafen endast kapitalvinster vid avyttring av andelar i handelsbolag och fåmansföretag samt utdelningar från sådana företag, i den mån dessa skall tas upp i inkomstslaget tjänst.

Avgiftsunderlaget

Huvudregel

24 §

Nuvarande huvudregel om underlaget för beräkning av arbetsgivaravgifter finns i 2 kap. 3 § första stycket SAL. I utredningens förslag finns en huvudregel vad gäller avgiftsunderlaget i 2 kap. 15 §.

I paragrafen anges att arbetsgivaravgifterna skall beräknas på summan av de avgiftspliktiga ersättningar som den avgiftsskyldige har utgett under en kalendermånad. Skälen härför redovisas i avsnitt 6.4. Underlaget enligt nuvarande regler skall avse vad arbetsgivaren har utgett *under året*.

Skattemyndigheten kan i vissa fall enligt 10 kap. 12 § skattebetalningslagen gå med på att arbetsgivare som saknar fast driftsställe i Sverige redovisar arbetsgivaravgifterna på något annat sätt eller vid någon annan tidpunkt än vad som normalt gäller. Om det innebär att arbetsgivaravgifterna redovisas för flera månader samtidigt skall avgifterna ändå beräknas på avgiftsunderlaget för respektive kalendermånad.

Bestämmelsen i *andra stycket* kommenteras i avsnitt 6.4.

Fåmansföretag och fåmanshandelsbolag

25 §

Nuvarande bestämmelser om att reglerna vid inkomstbeskattningen om vem som i vissa fall skall beskattas för en ersättning från fåmansföretag och fåmanshandelsbolag också skall tillämpas när avgiftsunderlaget för

arbetsgivaravgifter bestäms finns i 2 kap. 4 § fjärde stycket SAL. I utredningens förslag finns en motsvarande bestämmelse i 2 kap. 11 §. Prop. 2000/01:8

Avgifterna och avgiftsberäkningen

Huvudregel

26 §

Nuvarande bestämmelser om avgifterna och efter vilka procentsatser de skall betalas finns i 2 kap. 1 § SAL. I utredningens förslag finns en motsvarande bestämmelse i 2 kap. 7 §. Av tydlighets skull anges i paragrafen också avgifternas sammanlagda procentsats.

Sjukförsäkringsavgiftens procentsats motsvarar den som regeringen i budgetpropositionen för 2001 (prop. 2000/01:1 avsnitt 9.2.3.) föreslår skall gälla från och med den 1 januari 2001.

Avgifter för personer som har fyllt 65 år

27 §

Att det endast kan bli aktuellt att betala ålderspensionsavgiften på ersättning till personer som vid årets ingång har fyllt 65 år framgår i dag av 2 kap. 5 § andra stycket första meningen SAL. Detta gäller emellertid inte om personen i fråga är född 1937 eller tidigare. På ersättning till en sådan person skall inga arbetsgivaravgifter betalas, om de har fyllt 65 år vid årets ingång. En bestämmelse med den innebörden har förts in i övergångsbestämmelserna till socialavgiftslagen (punkt 5).

Särskilt avdrag vid avgiftsberäkningen

28 och 29 §§

Bestämmelser om avdrag vid beräkning av arbetsgivaravgifterna finns i dag i 2 kap. 5 a § SAL. I utredningens förslag finns motsvarande bestämmelser i 2 kap. 15–17 §§.

I 28 § återges huvudregeln att avdrag skall göras från arbetsgivaravgifterna med 5 procent av avgiftsunderlaget, dock högst med 3 550 kronor. Att avdraget skall göras månadsvis framgår av att arbetsgivaravgifterna skall beräknas på ett underlag som utgörs av avgiftspliktig ersättning som utgetts under en kalendermånad. Avdrag skall beräknas på det underlaget och dras från de avgifter som skall betalas för den månaden.

Hur avdraget skall göras om flera avgiftsskyldiga ingår tillsammans i en koncern framgår av 29 §.

Enligt nuvarande bestämmelser får i vissa fall avdrag göras *varje år* med 5 procent av avgiftsunderlaget, dock högst med 3 550 kronor för varje månad verksamheten bedrivits. Detta förutsätter att dispens har medgetts från skyldigheten att redovisa arbetsgivaravgifterna varje månad med stöd av 10 kap. 12 § skattebetalningslagen. Eftersom underlaget

skall utgöras av den avgiftspliktiga ersättning som utgetts under en kalendermånad fyller den bestämmelsen inte längre någon funktion. Som framgår av kommentaren till 24 § skall, även om redovisning inte behöver lämnas för varje månad, arbetsgivaravgifterna ändå beräknas på avgiftsunderlaget för varje kalendermånad. Det särskilda avdraget som behandlas i 28 § skall beräknas på samma underlag.

3 kap. Egenavgifter

Kapitlet om egenavgifter har sju underrubriker; ”Avgiftsskyldigheten”, ”Situationer när avgifter skall betalas”, ”Avgiftspliktig inkomst av näringsverksamhet”, ”Avgiftspliktig inkomst av tjänst”, ”Avgiftsfri inkomst”, ”Avgiftsunderlaget” och ”Avgifterna och avgiftsberäkningen”. Som framgår av avsnitt 6.3 har skyldigheten att betala egenavgifter knutits till förekomsten av visst slag av inkomst enligt inkomstskattelagen – överskott av näringsverksamhet och vissa tjänsteinkomster.

I kapitlet används uttrycken avgiftspliktig respektive avgiftsfri inkomst för att beteckna inkomster för vilka egenavgifter skall betalas respektive inte skall betalas, på liknande sätt som i 2 kap. om arbetsgivaravgifter.

I kapitlet om arbetsgivaravgifter används genomgående uttrycket ”ersättning” som beteckning på den lön, förmån eller annat av ekonomiskt värde som utges till en person för arbete. I det uttrycket ligger att det är ett bruttobelopp som arbetsgivaravgifterna skall betalas på. Egenavgifter betalas på ett nettobelopp efter det att hänsyn tagits till eventuella kostnader för intäktens förvärvande. När det t.ex. gäller skyldigheten att betala egenavgifter på inkomst i inkomstslaget näringsverksamhet är det överskottet av verksamheten som egenavgifterna betalas på. I fråga om skyldigheten att betala egenavgifter används därför genomgående uttrycket inkomst för att beskriva att det är nettoinkomsten, dvs. det överskott som återstår efter det att intäkten minskats med eventuella kostnader för intäktens förvärvande, som egenavgifter skall betalas på. Detta framgår uttryckligen av 12 § första stycket. När det gäller inkomster i inkomstslaget tjänst skall vid beräkningen av egenavgifterna samma avdrag för kostnader göras som vid beräkningen av pensionsgrundande inkomst enligt 2 kap. 21 § lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension. Det innebär att avdrag från inkomsterna skall göras för kostnader som den avgiftsskyldige haft i arbetet, i den utsträckning kostnaderna, minskade med kostnadsersättning, överstiger 1 000 kr.

Avgiftsskyldigheten

1 §

Nuvarande bestämmelser om skyldigheten att betala egenavgifter finns i 1 kap. 2 § SAL.

I paragrafen anges den regel som gäller för skyldigheten att betala egenavgifter. Endast fysiska personer som har avgiftspliktig inkomst är avgiftsskyldiga. Vilka inkomster som är avgiftspliktiga framgår av 3–

8 §§. Dessa motsvarar i princip de inkomster som enligt 3 kap. 2 a § AFL Prop. 2000/01:8 och 2 kap. LIP anses som inkomst av annat förvärvsarbete.

Situationer när avgifter skall betalas

2 §

Bestämmelserna i denna paragraf kopplar samman avgiftsskyldigheten med de situationer där den avgiftsskyldige omfattas av de svenska arbetsbaserade socialförsäkringarna. Innebörden av bestämmelserna är densamma som i 2 kap. 4 § men nu i fråga om egenavgifter. Beträffande bestämmelsernas innebörd och motiven för dem hänvisas därför till kommentaren till den paragrafen och till avsnitt 6.5.

Avgiftspliktig inkomst av näringsverksamhet

3 §

Nuvarande bestämmelser om skyldighet att betala egenavgifter på näringsinkomster finns i 3 kap. 4 § SAL och 2 kap. 6 § första stycket 1 LIP. Enligt sistnämnda bestämmelse skall inkomst av näringsverksamhet här i landet räknas som inkomst av annat förvärvsarbete och läggas till grund för beräkning av pensionsanknutna egenavgifter. Som framgår av avsnitt 6.3 bör samtliga egenavgifter beräknas på ett och samma underlag. Den avgiftspliktiga inkomsten av näringsverksamhet har därför inte begränsats till att avse enbart verksamhet som bedrivs i Sverige. Om den som har näringsinkomsten arbetat i verksamheten i inte oväsentlig omfattning är inkomsten alltså avgiftspliktig oberoende av var verksamheten bedrivs.

En förutsättning för att egenavgifter skall betalas på inkomsten är att den ingår i den avgiftsskyldiges taxering till inkomstskatt, dvs. att den beskattas i Sverige. Denna förutsättning framgår av 3 kap. 12 § och kommenteras i anslutning till den paragrafen.

Paragrafen saknar direkt motsvarighet i utredningsförslaget. Att egenavgifter enligt utredningens förslag skall betalas på dessa näringsinkomster framgår dock av utredningens förslag till 3 kap. 5 §. En förklaring till skillnaderna mellan regeringens förslag och utredningens är att skattsedeln getts olika lagteknisk betydelse i förslagen. I avsnitt 6.2.4 redogörs närmare för regeringens överväganden i fråga om skattsedelns betydelse för skyldigheten att betala arbetsgivaravgifter respektive egenavgifter.

Sjukpenning som grundar sig på förvärvsinkomst på grund av näringsverksamhet skall tas upp i inkomstlaget näringsverksamhet. I ett överskott av näringsverksamhet kan alltså ingå sjukpenning. Socialavgifter skall inte betalas på sjukpenning. I 10 § anges därför att bl.a. sjukpenning är avgiftsfri. Vid beräkning av egenavgifterna skall således bortses från sjukpenning som ingår i ett överskott av näringsverksamhet.

Inkomst av självständigt bedriven verksamhet

4 §

Nuvarande bestämmelser om att egenavgifter skall betalas på de inkomster som anges i paragrafen finns i 2 kap. 4 § och 2 kap. 6 § första stycket 2 och 3 LIP. De inkomster det är fråga om är i första hand s.k. hobbyinkomster. Men också andra inkomster av självständigt bedriven verksamhet som inte uppfyller kraven för att betraktas som näringsverksamhet är avgiftspliktiga enligt bestämmelserna i denna paragraf. Med näringsverksamhet avses förvärvsverksamhet som bedrivs yrkesmässigt och självständigt (13 kap. 1 § inkomstskattelagen). Vad som är avgiftspliktigt är alltså inkomst av en självständig verksamhet som inte bedrivs yrkesmässigt. Att egenavgifter skall betalas på överskott av näringsverksamhet framgår av 3 §.

Avgiftsplikten enligt denna paragraf omfattar dock inte ersättningar för arbete. Med ersättning för arbete avses sådana ersättningar som är avgiftspliktiga enligt 2 kap. 10 och 11 §§, dvs. i första hand lön och arvode. I fråga om sådana ersättningar är utgångspunkten att arbetsgivaravgifter skall betalas på ersättningen. Undantag härifrån görs endast i fyra olika situationer, vilka anges i 2 kap. 5–9 §§. Det första undantaget avser det förhållandet att arbetsgivaravgifter inte skall betalas på grund av att mottagaren av ersättningen har en F-skattsedel. Om arbetsgivaravgifter inte skall betalas av den anledningen skall ersättningen i de allra flesta fall tas upp i en av mottagaren bedriven näringsverksamhet. Om så mot förmodan inte är fallet är ersättningen emellertid ändå avgiftspliktig enligt 8 §. Det andra undantaget från skyldigheten att betala arbetsgivaravgifter avser mindre ersättningar som utges av privatpersoner. Att egenavgifter skall betalas i sådana fall regleras i 5 §. Det tredje undantaget gäller ersättningar som omfattas av ett avtal om betalning av socialavgifter. Skyldigheten att betala egenavgifter på ersättningar som omfattas av ett sådant avtal regleras i 6 §. Det sista undantaget gäller ersättningar från handelsbolag till delägare i bolaget. Ersättningar från handelsbolag tas antingen upp i inkomstslaget näringsverksamhet eller i inkomstslaget kapital. Om inkomsten från handelsbolaget tas upp i inkomstslaget näringsverksamhet är, som sagts tidigare, ett överskott från verksamheten avgiftspliktigt enligt 3 §.

Paragrafen reglerar därmed avgiftsplikten för inkomster som inte består av ersättningar för arbete och inte heller utgör inkomst av en yrkesmässigt och självständigt bedriven förvärvsverksamhet. De inkomster som alltså är avgiftspliktiga enligt paragrafen är sådana som uppkommer på grund av försäljningsverksamhet av skilda slag men som inte är av den omfattningen eller av det slaget att verksamheten utgör näringsverksamhet.

5 §

Att egenavgifter i vissa fall skall betalas på inkomst av arbete åt privatpersoner framgår enligt nuvarande bestämmelser av 3 kap. 2 a § andra stycket 2 SAL. Socialavgiftslagen har utformats så att dessa fall utgör ett direkt undantag från skyldigheten att betala arbetsgivaravgifter. Egenavgifter skall betalas endast i de fall arbetsgivaravgifter inte skall betalas enligt bestämmelserna i 2 kap. 6 §. I vilka fall egenavgifter skall betalas kommenteras alltså ytterligare i anslutning till 2 kap. 6 och 7 §§.

Inkomsten av arbete åt privatpersoner kan redovisas antingen som näringsverksamhet eller tjänst. Paragrafen reglerar avgiftsskyldigheten om inkomsten tas upp som inkomst av tjänst.

Inkomster som omfattas av avtal om betalning av socialavgifter

6 §

Nuvarande bestämmelser om att egenavgifter skall betalas på inkomster i fall som avses i paragrafen framgår av 3 kap. 2 a § första stycket AFL. Bestämmelserna om dessa avtal har utformats som en möjlighet att avtala bort skyldigheten att betala arbetsgivaravgifter på en ersättning för arbete. Huvudbestämmelsen om dessa avtal finns i 2 kap. 8 §. I anslutning till den paragrafen kommenteras dessa avtalsmöjligheter närmare.

I utredningens förslag behandlas dessa avtal om betalning av socialavgifter i 3 kap. 4 §.

Marie Curie–stipendier

7 §

Om ett forskarstipendium från Europeiska gemenskaperna (Marie Curie-stipendium) utges av en fysisk person som är bosatt utomlands eller en utländsk juridisk person så skall egenavgifter betalas på stipendiet. Det följer enligt nuvarande bestämmelser av 2 kap. 4 § och 6 § första stycket 5 LIP.

Om stipendiet i stället utges av en fysisk person bosatt i Sverige eller av en svensk juridisk person skall arbetsgivaravgifter betalas på stipendiet, vilket framgår av att stipendiet skall likställas med ersättning för arbete enligt 2 kap. 11 § 4. Om arbetsgivaravgifter skall betalas på ersättningen skall stipendiet inte vara avgiftspliktigt för egenavgifter, vilket är innebörden av bestämmelsen i *andra stycket*.

Inkomster för den som har F-skattsedel

8 §

Det kan inträffa att en person som har en F-skattsedel har anställningsinkomster. I sådana fall skall utgivaren av ersättningen enligt bestämmelserna i 2 kap. 5 § inte betala arbetsgivaravgifter. Det behövs därför en

kompletterande bestämmelse som anger att lön, arvode, förmån och annan ersättning för arbete samt annat som utges med anledning av ett avtal om arbete i dessa fall är avgiftspliktig för egenavgifter.

Samma sak skall gälla om ersättningen är av det slag att den skall likställas med ersättning för arbete enligt 2 kap. 11 §, dock med undantag för ersättning från semesterkassa. Även om mottagaren har en F-skattsedel befriar det inte semesterkassan från skyldigheten att betala arbetsgivaravgifter på ersättningen (jfr 2 kap. 5 § tredje stycket). Ersättning som avses i 2 kap. 11 § 3 utgör inte inkomst för en fysisk person och behöver därför inte göras avgiftspliktig för egenavgifter.

Avgiftsfri inkomst

Ersättningar under 1 000 kronor

9 §

Nuvarande bestämmelser om att ersättning för arbete från en utbetalare som sammanlagt under ett år understiger 1 000 kronor inte skall ingå i underlaget för beräkning av egenavgifter finns i 3 kap. 5 § första stycket SAL. Att detta inte gäller om ersättningen utgör en intäkt i näringsverksamhet framgår av samma lagrum.

I utredningens förslag finns motsvarande bestämmelser i 3 kap. 18 § första stycket 1.

Sjukpenning och rehabiliteringspenning

10 §

Att sjukpenning och rehabiliteringspenning som omnämns i paragrafen inte skall ingå i underlaget för beräkning av egenavgifter framgår enligt nuvarande bestämmelser av 3 kap. 5 § andra stycket SAL. I utredningens förslag finns motsvarande bestämmelser i 3 kap. 19 § 1.

Nuvarande bestämmelser hänvisar till vad som gäller vid beräkning av pensionsgrundande inkomst av annat förvärvsarbete. I det avseendet gäller att sjukpenning och rehabiliteringspenning skall utgöra pensionsgrundande inkomst av annat förvärvsarbete *i den utsträckning ersättningen trätt i stället för* annan inkomst av annat förvärvsarbete, t.ex. inkomst av näringsverksamhet.

Egenavgifter skall inte betalas på sjukpenning och rehabiliteringspenning. I socialavgiftslagen behöver dessa ersättningar i princip endast undantas från avgifter om de utgör intäkt i näringsverksamhet. Ersättningarna utgör intäkt i näringsverksamhet bara om de träder i stället för andra intäkter i näringsverksamheten, dvs. om sjukpenningen grundar sig på förvärvsinkomst på grund av näringsverksamhet (jfr 15 kap. 8 § inkomstskattelagen). Att dessa ersättningar är avgiftsfria i den utsträckning de trätt i stället för annan avgiftspliktig inkomst behöver därför inte anges.

11 §

Om arbetsgivaravgifter skall betalas på en ersättning som utgör en intäkt i näringsverksamhet skall den ersättningen undantas från egenavgifter. Den situationen kan t.ex. inträffa om en näringsidkare har fått sin F-skattsedel återkallad.

Avgiftsunderlaget

12 §

I *första stycket* anges på vilket underlag som egenavgifterna skall beräknas. Att underlaget skall utgöras av summan av de avgiftspliktiga inkomsterna vid den avgiftsskyldiges taxering till inkomstskatt innebär att egenavgifter skall betalas på avgiftspliktiga inkomster, endast om de är skattepliktiga i Sverige.

Nuvarande bestämmelser om att den avgiftsskyldiges taxering till statlig inkomstskatt skall läggas till grund för underlaget för beräkning av egenavgifter finns i 3 kap. 5 § tredje stycket SAL och 2 kap. 18 § LIP. I utredningens förslag finns motsvarande bestämmelser i 3 kap. 16 § första stycket. Någon särskild taxering till *statlig* inkomstskatt förekommer inte efter det att inkomstskattelagens bestämmelser börjar tillämpas. Paragrafen har utformats med hänsyn till detta. Med uttrycket "nettoinkomsterna" avses att markera principen att det är det överskott som återstår av intäkterna sedan de har minskats med kostnaderna för att förvärva dem som skall utgöra underlaget för beräkning egenavgifter. Att beskriva underlaget som nettoinkomst är en anpassning till hur uttrycket "inkomst" används i inkomstskattelagen. Den närmare innebörden av vad som avses med nettoinkomsterna i inkomstlagen tjänst kommenteras i anslutning till kapitelrubriken.

Andra stycket motsvarar nuvarande bestämmelse om att ett underskott i en förvärvskälla inte får dras av från inkomst av en annan förvärvskälla vid beräkning av pensionsgrundande inkomst av annat förvärvsarbete. Den bestämmelsen finns i 2 kap. 22 § andra stycket LIP. Den föreslagna bestämmelsen i andra stycket har anpassats till de uttryck som används i inkomstskattelagen.

Bestämmelserna i *tredje stycket* motsvarar i fråga om ålderspensionsavgiften nuvarande bestämmelse i 3 kap. 3 § tredje stycket SAL. Beträffande övriga egenavgifter finns nuvarande bestämmelse i 3 kap. 3 § andra stycket SAL jämförd med 1 kap. 5 § AFL om när en person skall vara inskriven hos allmän försäkringskassa. Tillsammans innebär alltså nuvarande bestämmelser att egenavgifter inte skall betalas för inkomster under dödsfallsåret. Eftersom underlaget för egenavgifter fastställs vid en viss taxering, dvs. normalt året efter det år då inkomsterna uppburits, anges att inget avgiftsunderlag skall fastställas, om den avgiftsskyldige avlidit under *året före taxeringsåret*. Med taxeringsår avses detsamma som enligt taxeringslagen (1990:324).

13 §

Nuvarande bestämmelser om avgifterna och efter vilka procentsatser de skall betalas finns 3 kap. 1 § SAL. I utredningens förslag finns en motsvarande bestämmelse i 3 kap. 12 §. Av tydlighetsskäl anges i paragrafen också avgifternas sammanlagda procentsats.

Sjukförsäkringsavgiftens procentsats motsvarar den som regeringen i budgetpropositionen för 2001 (prop. 2000/01:1, avsnitt 9.2.3) föreslår skall gälla från och med den 1 januari 2001.

*Avgiftsunderlag mindre än 1000 kronor**14 §*

Att egenavgifter inte skall betalas om avgiftsunderlaget är mindre än 1 000 kronor framgår enligt nuvarande bestämmelser av 3 kap. 3 § fjärde stycket SAL. I utredningens förslag finns en motsvarande bestämmelse i 3 kap. 11 §.

*Avgifter för personer som har fyllt 65 år**15 §*

Att inga andra avgifter än ålderspensionsavgiften skall betalas för år efter det år då den avgiftsskyldige fyllt 65 år framgår enligt nuvarande bestämmelser av 3 kap. 3 § första stycket SAL. Egenavgifter fastställs för visst taxeringsår, dvs. normalt under året efter det år inkomsten uppbärs. Den som under hela det år som inkomsten uppbärs är minst 65 år skall alltså endast betala ålderspensionsavgiften. I förhållande till taxeringsåret innebär det att om den avgiftsskyldige har fyllt 65 år vid ingången av året före taxeringsåret skall han eller hon bara betala ålderspensionsavgiften.

Reglerna om att ålderspensionsavgift skall betalas även av den som fyllt 65 år infördes i anslutning till lagen om inkomstgrundad ålderspension. Den reformerade inkomstpensionen gäller endast för personer som är födda 1938 eller senare. För avgiftsskyldiga som är födda 1937 eller tidigare gäller att de inte skall betala några egenavgifter, om de vid ingången av året före taxeringsåret har fyllt 65 år. En bestämmelse med den innebörden har förts in i övergångsbestämmelserna till socialavgiftslagen (punkt 6).

I utredningens förslag finns i princip motsvarande bestämmelse i 3 kap. 9 § 1, dock att utredningen inte kunnat ta hänsyn till de förändringar som pensionsreformen inneburit.

*Avgifter för personer som har pension**16 §*

Att den som har haft hel ålderspension enligt AFL hela året eller haft hel förtidspension någon del av året bara skall betala ålderspensionsavgiften

framgår enligt nuvarande bestämmelser av 3 kap. 3 § andra stycket SAL. Prop. 2000/01:8
Dessa bestämmelser infördes i samband med pensionsreformen.

I utredningens förslag finns i princip motsvarande bestämmelse i 3 kap. 9 § 2, dock utan beaktande av de förändringar som pensionsreformen inneburit.

Sjukförsäkringsavgift vid karenstid för sjukpenning

17 §

Paragrafen har utformats i enlighet med *Lagrådets* förslag.

Möjligheten till nedsatt sjukförsäkringsavgift med hänsyn till den karenstid som gäller vid sjukpenningförsäkringen framgår enligt nuvarande bestämmelser av 3 kap. 2 § SAL.

En erinran om att verkställighetsföreskrifter behövs för tillämpningen av bestämmelsen återfinns i 4 kap. 3 §.

Särskilt avdrag vid avgiftsberäkningen

18 och 19 §§

Bestämmelser om avdrag vid beräkning av egenavgifterna finns i dag i 3 kap. 5 a § SAL. I utredningens förslag finns motsvarande bestämmelser i 3 kap. 20–22 §§.

Bestämmelserna om särskilt avdrag vid avgiftsberäkningen är i sak oförändrade. De har dock omarbetats både lagtekniskt och redaktionellt. En uppdelning av bestämmelserna har gjorts mellan de fall som enbart avser avdrag från egenavgifterna (18 §) och de fall där också avdrag gjorts från arbetsgivaravgifter. Bestämmelserna om i vilken ordning avdraget skall påverka respektive avgift har i enlighet med *Lagrådets* förslag tagits in den föreslagna lagen om fördelning av socialavgifter (13 §).

I 18 § första stycket återges huvudregeln att avdrag skall göras med 5 procent av avgiftsunderlaget, dock högst med 9 000 kr per år.

Vad som gäller i fråga om avdraget om den avgiftsskyldige är delägare i ett handelsbolag framgår av 18 § andra stycket.

I 19 § första stycket anges den regel som gäller i fall den avgiftsskyldige också gjort avdrag från arbetsgivaravgifter enligt 2 kap. 28 och 29 §§.

I 19 § andra stycket finns de regler som gäller om den avgiftsskyldige är delägare i ett handelsbolag och bolaget gjort avdrag från arbetsgivaravgifterna enligt bestämmelserna om särskilt avdrag från dessa avgifter i 2 kap.

Betalning av socialavgifter

1 §

Motsvarande bestämmelser enligt nuvarande ordning om att socialavgifterna bestäms, debiteras, redovisas och betalas enligt skattebetalningslagens föreskrifter finns i 5 kap. 3 § SAL. Dessa föreskrifter inbegriper skattebetalningslagens bestämmelser om befrielse i vissa fall från skyldighet att betala arbetsgivaravgifter. Någon bestämmelse motsvarande den i 5 kap. 1 § SAL har därför inte tagits in i socialavgiftslagen.

I utredningens förslag finns i princip motsvarande bestämmelser i 5 kap. 2 §.

Skattebrott m.m.

2 §

Att socialavgifter skall likställas med skatt vid tillämpningen av de i paragrafen angivna lagarna framgår i dag av 5 kap. 5 § SAL. Motsvarande bestämmelser finns i utredningens förslag i 5 kap. 3 §.

Verkställighetsföreskrifter

3 §

Paragrafen har utformats i enlighet med *Lagrådets* förslag.

Att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter för beräkning av utgifter i arbetet framgår enligt nuvarande bestämmelser av 3 kap. 4 § andra stycket SAL och finns i anslutning till bestämmelserna om underlaget för beräkning av arbetsgivaravgifter. Motsvarande bestämmelser om sjukförsäkringsavgiften vid karenstid finns i dag i 3 kap. 2 § SAL.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Den nya socialavgiftslagen skall träda i kraft den 1 januari 2001 samtidigt som lagen om socialavgifter skall upphöra att gälla (*punkterna 1 och 2*). Om frågan om avgiftsskyldighet för arbetsgivaravgifter uppkommer efter ikraftträdandet men avser en ersättning som betalats ut före ikraftträdandet skall dock bestämmelserna i den upphävda lagen om socialavgifter tillämpas, vilket framgår av *punkt 3*.

Egenavgifter betalas till övervägande del av näringsidkare. Dessa kan i vissa fall ha ett beskattningsår som inte sammanfaller med kalenderåret, t.ex. i samband med att en verksamhet påbörjas. Avgifterna kan då avse inkomster som förvärvats både före och efter ikraftträdandet. Av *punkt 4* framgår att i sådant fall skall, om den avgiftsskyldige inte visar annat, inkomsten proportioneras på beskattningsåret efter hur stor del av det som infaller före respektive efter ikraftträdandet. För inkomst som enligt

den proportioneringen hänförs till tid efter ikraftträdandet skall socialavgiftslagens bestämmelser tillämpas.

Punkterna 5 och 6 föranses av att det nya pensionssystemet inte omfattar personer som är födda år 1937 eller tidigare. I fråga om arbetsgivaravgifter skall alltså inga avgifter betalas på ersättningar till sådana personer som dessutom fyllt 65 år vid årets ingång. När det gäller egenavgifter skall inga avgifter betalas om den avgiftsskyldige fyllt 65 år vid ingången av året före taxeringsåret.

Särskilda övergångsregler gäller beträffande skyldigheten att betala arbetsgivaravgifter på vissa ersättningar för arbetsskador, vilket anges i *punkt 7*.

Möjligheten att ingå förbindelser om att i vissa fall betala ålderspensionsavgift upphör att gälla den 1 januari 2001 då socialförsäkringslagen träder i kraft. Ingångna förbindelser skall dock alltjämt gälla för ytterligare högst fem år. Om arbetsgivaravgifter enligt socialavgiftslagen inte skall betalas på en ersättning som omfattas av en sådan förbindelse skall trots det ålderspensionsavgift betalas i enlighet med en alltjämt gällande förbindelse. Detta framgår av *punkt 8*, som har utformats i enlighet med *Lagrådets* förslag.

9.2 Förslaget till lag om fördelning av socialavgifter

1 §

I socialavgiftslagen (1 kap. 1 §) anges att socialavgifterna utgör avgifter för finansiering av systemen för social trygghet. Bestämmelserna i lagen om fördelning om socialavgifter anger närmare vilka förmåner, ersättningar och kostnader i dessa system som respektive avgift skall finansiera. De språkliga förändringar som har gjorts i förhållande till nuvarande bestämmelser är inte avsedda att medföra några förändringar i materiellt hänseende.

2 §

Av paragrafen framgår att en term eller ett uttryck som används i lagen om fördelning av socialavgifter skall ha samma betydelse som i socialavgiftslagen.

Sjukförsäkringsavgifter

3 §

Paragrafen motsvarar nuvarande bestämmelser i 4 kap. 1 § 1 SAL. I förhållande till nuvarande bestämmelser har endast redaktionella ändringar gjorts, vilka framför allt innebär att de olika slagen av ersättningar enligt lagen om allmän försäkring som sjukförsäkringsavgifter skall finansiera anges i punktform.

4 §

Paragrafen motsvarar nuvarande bestämmelser i 4 kap. 1 § 2–6 SAL.

Lydelsen i *första punkten* motsvarar 4 kap. 1 § 2 SAL i den lydelse punkten har enligt SFS 1999:1400 och som träder i kraft den 1 juli 2001 (prop. 1999/2000:10, bet. 1999/2000:UbU7, rskr. 1999/2000:96) samtidigt med den nya studiestödslagen (1999:1395). Av punkt 4 av övergångsbestämmelserna till lagen om fördelning av socialavgifter framgår att sjukförsäkringsavgifter skall finansiera motsvarande kostnader enligt den äldre studiestödslagen (1973:349) fram till dess den nya studiestödslagen träder i kraft.

Föräldraförsäkringsavgifter

5 §

Paragrafen motsvarar nuvarande 4 kap. 4 § SAL. I förhållande till det lagrummet har endast redaktionella ändringar gjorts, vilka framför allt innebär att de förmåner och kostnader som föräldraförsäkringsavgifterna skall finansiera anges i punktform.

Ålderspensionsavgifter

6 §

Paragrafen innehåller bestämmelser om den preliminära fördelningen av ålderspensionsavgifter och motsvarar nuvarande bestämmelser i 4 kap. 3 § första stycket SAL.

I *första stycket* anges beräkningsgrunden för den andel av ålderspensionsavgifterna som skall föras till staten, som en följd av att avgifterna belöper på inkomster som överstiger inkomsttaket för pensionsrätt.

Av *andra stycket* framgår att den andel av ålderspensionsavgifterna som beräknas motsvara pensionsrätt för premiepension skall föras till Riksgäldskontoret för tillfällig förvaltning. Bestämmelser om den tillfälliga förvaltningen finns i bl.a. 8 kap. 1 § första stycket LIP.

Sedan andelarna som skall föras till staten respektive Riksgäldskontoret har avskiljts skall återstoden av ålderspensionsavgifterna föras till Första–Fjärde AP-fonderna för förvaltning enligt lagen (2000:192) om allmänna pensionsfonder (AP-fonder), vilket anges i *tredje stycket*. Det anges däremot inte, som i nuvarande bestämmelser i lagen om socialavgifter, att pensionsfondernas tillgångar skall täcka kostnaderna för bl.a. inkomstgrundad ålderspension. Vilka kostnader som AP-fondernas tillgångar skall täcka framgår av lagen om allmänna pensionsfonder (AP-fonder).

Storleken på andelarna av ålderspensionsavgifterna som skall föras till staten, Riksgäldskontoret och AP-fonderna fastställs för varje år av regeringen, vilket framgår av 14 § andra stycket.

7 §

I paragrafen finns bestämmelser om den slutliga fördelningen av ålderspensionsavgifterna. Den motsvarar i huvudsak nuvarande bestämmelser i 4 kap. 3 § andra och tredje styckena.

Av *första stycket* framgår att de preliminära avgifterna skall stämmas av mot de slutliga avgiftsbelopp som belöper på fastställda pensionsrätter och pensionspoäng samt på inkomster över inkomsttaket för pensionsrätt.

I *andra stycket* föreskrivs att skillnaden mellan preliminära och slutliga avgifter skall regleras vid en kommande överföring. Att ränta skall beräknas på skillnadsbeloppen framgår av *tredje stycket*. Regeringen utfärdar närmare föreskrifter om dessa regleringar, vilket framgår av 14 § första stycket.

Efterlevandepensionsavgifter

8 §

Nuvarande bestämmelser om vad efterlevandepensionsavgifterna skall finansiera finns i 4 kap. 2 § SAL. I förhållande till det lagrummet har endast redaktionella ändringar gjorts, vilka framför allt innebär att de pensioner och kostnader som avgifterna skall finansiera anges i punktform.

Arbetsmarknadsavgifter

9 §

Nuvarande bestämmelser om vad arbetsmarknadsavgifterna skall finansiera finns i 4 kap. 7 § SAL. I förhållande till den paragrafen har endast mindre redaktionella ändringar gjorts. *Punkten 2* har dock ändrats till att avse kostnaderna för aktivitetsstöd. Ändringen föranleds av ändringar i de arbetsmarknadspolitiska författningarna, jfr prop. 1999/2000:1 och prop. 1999/2000:98.

Arbetsskadeavgifter

10 §

Nuvarande bestämmelser om vad arbetsskadeavgifterna skall finansiera finns i 4 kap. 6 § SAL. Vad som anges i nuvarande bestämmelser om att avgifterna utöver ersättningar enligt arbetsskadeförsäkringen också skall finansiera ersättningar som utgår enligt motsvarande äldre försäkringar har tagits in i punkt 5 av övergångsbestämmelserna till lagen. I övrigt har i förhållande till nuvarande bestämmelser endast redaktionella ändringar gjorts.

11 §

Paragrafen motsvarar med endast mindre redaktionella ändringar nuvarande 2 kap. 6 § SAL. I avsnitt 6.2.1 redovisas skälen för att dessa bestämmelser inte bör tas in i socialavgiftslagen utan i denna lag.

Omföring av egenavgifter

12 §

Paragrafen motsvarar med endast mindre redaktionella ändringar nuvarande 3 kap. 6 § SAL. I avsnitt 6.2.1 redovisas skälen för att dessa bestämmelser bör tas in i denna lag i stället för i socialavgiftslagen.

Procentsatsen i *andra stycket* är anpassad till den procentsats för ålderspensionsavgiften som gäller sedan 1 januari 2000.

Särskilt avdrag vid beräkning av egenavgifter

13 §

Första stycket motsvarar nuvarande bestämmelser i 3 kap. 5 a § sista stycket SAL. I enlighet med *Lagrådets* förslag har bestämmelserna om i vilken ordning avdrag vid avgiftsberäkningen skall avräknas mot respektive avgift tagits i in denna lag i stället för i socialavgiftslagen.

Om det särskilda avdraget vid beräkningen av egenavgifterna enbart avser ålderspensionsavgiften skall avdraget i stället avräknas mot den särskilda löneskatten, vilket anges i *andra stycket*.

Verkställighetsföreskrifter

14 §

Första stycket saknar motsvarighet i nuvarande lag om socialavgifter. Regeringen har utfärdat föreskrifter om slutlig fördelning av ålderspensionsavgifter i 6 § förordningen (1998:1512) om statliga ålderspensionsavgifter m.m. I fråga om dessa avgifter finns en bestämmelse om slutlig avstämning av avgifterna i 9 § lagen (1998:676) om statlig ålderspensionsavgift.

Det bör anges i lagen om fördelning av socialavgifter att regeringen meddelar närmare föreskrifter om de regleringar mellan slutliga och preliminära ålderspensionsavgifter som skall göras enligt 7 § andra och tredje styckena.

Att regeringen fastställer andelarna av inbetalda ålderspensionsavgifter, vilket anges i *andra stycket*, framgår i nuvarande bestämmelser av 4 kap. 3 § andra stycket SAL.

Paragrafen har utformats i enlighet med *Lagrådets* förslag.

Lagen om fördelning av socialavgifter bör träda i kraft samtidigt med socialavgiftslagen. Detta framgår av *punkt 1*. De nya bestämmelserna bör dock endast gälla i fråga om avgifter som hänför sig till tid efter det att lagen har trätt i kraft, vilket framgår av *punkt 2*.

Bestämmelserna om den preliminära fördelningen av ålderspensionsavgifterna bör dock gälla under år 2001 även om avgifterna hänför sig till tid efter ikraftträdandet, vilket anges i *punkt 3*. Anledningen till detta är att andelarna för fördelningen fastställs före ikraftträdandet av lagen om fördelning av socialavgifter och grundar sig på bestämmelserna i SAL. Detta förhållande bör inte ändras förrän efter utgången av år 2001.

Av *punkt 4* framgår att sjukförsäkringsavgiften skall täcka vissa av Centrala studiestödsnämndens kostnader enligt studiestödslagen (1973:349) fram till den 1 juli 2001 då den nya studiestödslagen (1999:1395) träder i kraft. Det framgår också att sjukförsäkringsavgifter skall finansiera dessa kostnader beträffande studiestöd som beviljats enligt den äldre lagen eller enligt övergångsbestämmelserna till den nya studiestödslagen, jfr kommentaren till 4 §.

Ersättningar för arbetsskador utgår inte endast enligt nuvarande lag (1976:380) om arbetsskadeförsäkring utan också enligt vissa upphävda författningar, t.ex. lagen (1954:243) om yrkesskadeförsäkring. Enligt nuvarande bestämmelser (4 kap. 6 § SAL) skall arbetsskadeavgifter finansiera även dessa ersättningar. Så bör också ske fortsättningsvis, vilket anges i *punkt 5*.

9.3 Förslaget till lag om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring

19 kap.

1 §

Ändringen är endast en konsekvens av införandet av socialavgiftslagen.

9.4 Förslaget till lag om ändring i lagen (1999:1366) om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring

3 kap.

2 §

Ändringen föranleds av förslaget i avsnitt 7.2 om att lönetillägg vid utlandsarbete som betingas av ökade levnadskostnader och andra särskilda förhållanden i sysselsättningslandet i fortsättningen skall läggas till grund för beräkning av sjukpenninggrundande och pensionsgrundande inkomst. Ändringen beträffande sjukpenninggrundande inkomst berör dock endast den som har statlig arbetsgivare. Dessa lönetillägg vid utlandsarbete skall alltså i fråga om statligt anställda i fortsättningen beaktas vid beräkningen av sjukpenninggrundande inkomst.

9.5 Förslaget till lag om ändring i lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring

Prop. 2000/01:8

7 kap.

1 §

Ändringen är endast en konsekvens av införandet av socialavgiftslagen.

2 §

7 kap. 2 §, som föreslås upphöra att gälla, innehåller bestämmelser om grunderna för att bestämma procentsatsen för avgiften till arbetsskadeförsäkring. Av 4 kap. 6 § SAL följer att arbetsskadeavgifter skall finansiera kostnaderna som omnämns i 7 kap. 2 § lagen om arbetsskadeförsäkring. Avgiften skall bestämmas så att den täcker kostnaderna.

Bestämmelser motsvarande de i 4 kap. 6 § SAL föreslås i lagen om fördelning av socialavgifter. Vilka ersättningar och kostnader som avgifterna skall finansiera regleras i lagen om fördelning av socialavgifter. Eftersom bestämmelserna i 7 kap. 2 § lagen om arbetsskadeförsäkring inte längre behövs bör de upphävas.

9.6 Förslaget till lag om ändring i skattebetalningslagen (1997:483)

8 kap.

22 §

Andra stycket har utformats i enlighet med *Lagrådets* förslag.

9 kap.

3 §

Paragrafen, som har omarbetats lagtekniskt och redaktionellt, tar sikte på den situationen att en arbetsgivares ersättning för arbete också skall täcka utgifter som arbetstagaren har i arbetet. Under vissa förutsättningar får då arbetsgivaren minska underlaget för beräkning av arbetsgivaravgifterna med utgifterna.

Bestämmelsen har utformats så att den är tillämplig om en arbetsgivare utger ersättning som är avgiftsfri enligt angivna bestämmelser i socialavgiftslagen. Om så sker tillämpas vissa bestämmelser i skattebetalningslagen om hur utgifterna skall beräknas.

Övriga ändringar

Övriga ändringar i skattebetalningslagen är endast konsekvenser av införandet av socialavgiftslagen.

9.7 Förslaget till lag om ändring i lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension Prop. 2000/01:8

2 kap.

16 §

Ändringen föranleds av förslaget i avsnitt 7.2 om att lönetillägg vid utlandsarbete som betingas av ökade levnadskostnader och andra särskilda förhållanden i sysselsättningslandet i fortsättningen skall läggas till grund för beräkning av sjukpenninggrundande och pensionsgrundande inkomst. Ändringen innebär att dessa lönetillägg vid utlandsarbete i fortsättningen skall räknas som pensionsgrundande inkomst.

Övriga ändringar

Övriga ändringar i lagen om inkomstgrundad ålderspension är endast konsekvenser av införandet av socialavgiftslagen och lagen om fördelning av socialavgifter.

9.8 Förslaget till lag om ändring i lagen (1990:325) om självdeklaration och kontrolluppgifter

2 kap.

25 §

Hänvisningen till 2 kap. 5 a § SAL om avdrag från arbetsgivaravgifterna har ändrats till att avse motsvarande bestämmelse i socialavgiftslagen.

3 kap.

9 §

Hänvisningen till SAL har ändrats till att avse socialavgiftslagen.

60 §

Hänvisningen till bestämmelsen i SAL om att utgifter i arbetet i vissa fall skall undantas från underlaget för beräkning av arbetsgivaravgifter har ändrats till att avse den bestämmelse i socialavgiftslagen som har motsvarande innebörd.

9.9 Förslaget till lag om ändring i lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster

1 §

Bestämmelserna i 2 kap. 3–5 §§ SAL skall i princip tillämpas när underlaget för den särskilda löneskatten på förvärvsinkomster skall bestämmas. Till skillnad mot vad som gäller vid bestämmande av underlaget för arbetsgivaravgifter skall dock inte bortses från sådana ersättningar som särskild löneskatt skall betalas för. Inte heller skall vid

bestämmande av underlaget för den särskilda löneskatten göras något undantag för ersättningar till arbetstagare som fyllt 65 år vid årets ingång.

Dessa hänvisningar till bestämmelser i SAL har ändrats till att avse socialavgiftslagens bestämmelser med motsvarande innebörd.

2 §

Hänvisningen till 3 kap. 4 § andra stycket SAL innebär att särskild löneskatt i dessa fall skall betalas med 24,26 procent av *pensionsgrundande* inkomst av annat förvärvsarbete. Som framgår av avsnitt 6.3 bör samtliga egenavgifter fortsättningsvis beräknas på ett och samma avgiftsunderlag. Någon skillnad i fråga om skyldigheten att betala egenavgifter beroende på om inkomsten är pensionsgrundande eller sjukpenninggrundande kommer alltså inte att finnas i fortsättningen.

Innebörden av hänvisningen i *första stycket* till socialavgiftslagen är således att särskild löneskatt skall betalas med den angivna procentsatsen på alla slags inkomster som är avgiftspliktiga för egenavgifter, dvs. sådana inkomster som avses i 3 kap. 3–8 §§ socialavgiftslagen.

I *andra stycket* har hänvisningen till bestämmelserna om avgiftsunderlaget för egenavgifter ändrats till att avse de bestämmelser i socialavgiftslagen som har motsvarande innebörd.

3 §

Hänvisningen till 5 kap. SAL har ändrats till att avse 4 kap. socialavgiftslagen, som innehåller bestämmelser med motsvarande innebörd.

9.10 Förslaget till lag om ändring i lagen (1990:912) om nedsättning av socialavgifter

2 §

Uttrycken "arbetsgivare" och "försäkrade" används inte i socialavgiftslagen för att peka ut den som är skyldig att betala socialavgifter. Paragrafen har därför ändrats på så sätt att den anger att lagen om nedsättning av socialavgifter gäller för sådana personer som är skyldiga att betala socialavgifter enligt socialavgiftslagen.

5 och 8 §§

Som nämnts ovan används inte i socialavgiftslagen uttrycken "arbetsgivare" och "försäkrade" för att peka ut den som är skyldig att betala socialavgifter. Dessa uttryck har ersatts med "avgiftsskyldig" i 5 § och 8 § *första stycket*. Av samma skäl har "arbetsgivare" och "försäkrad" i 8 § *första stycket 1* och *2* ersatts med "arbetsgivaravgifter" respektive "egenavgifter".

I 8 § *andra stycket* har hänvisningen till SAL ändrats till att avse socialavgiftslagen.

- 9.11 Förslaget till lag om ändring i lagen (1999:1379) om ändring i lagen (1990:912) om nedsättning av socialavgifter Prop. 2000/01:8

1 §

Hänvisningen till SAL har ändrats till att avse socialavgiftslagen.

3 a och 4 §§

Eftersom uttrycken ”arbetsgivare” och ”försäkrade” inte används i socialavgiftslagen för att peka ut den som är skyldig att betala socialavgifter har dessa uttryck ersatts med ”avgiftsskyldig” i paragraferna.

- 9.12 Förslaget till lag om ändring i lagen (1991:1047) om sjuklön

17 §

Hänvisningen till avgifter enligt SAL har ändrats till att avse avgifter enligt socialavgiftslagen.

- 9.13 Förslaget till lag om ändring i lagen (1999:1271) om ändring i lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta

5 §

Hänvisningen till egenavgifter enligt SAL har ändrats till att avse sådana avgifter enligt socialavgiftslagen.

- 9.14 Förslaget till lag om ändring i lagen (1991:687) om särskild löneskatt på pensionskostnader

3 §

Hänvisningen till 1 kap 2 § SAL har ändrats till att avse bestämmelserna om arbetsgivaravgifter i 2 kap. socialavgiftslagen.

- 9.15 Förslaget till lag om ändring i lagen (1993:16) om försäkring mot vissa semesterlönekostnader

1 §

Hänvisningen till avgifter enligt SAL har ändrats till att avse avgifter enligt socialavgiftslagen.

9.16 Förslaget till lag om ändring i lagen (1994:1920) om allmän löneavgift Prop. 2000/01:8

1 §

Skyldigheten att betala arbetsgivaravgifter enligt socialavgiftslagen har kopplats till den som ger ut avgiftspliktig ersättning i stället för till den som anses som arbetsgivare, som gäller enligt nuvarande ordning (se avsnitt 6.2.2). Som en konsekvens av detta har skyldigheten att betala allmän löneavgift kopplats till den som skall betala arbetsgivaravgifter enligt 2 kap. socialavgiftslagen.

2 §

Hänvisningen till 1 kap. 2 § SAL har ändrats till att avse skyldigheten att betala egenavgifter enligt 3 kap. socialavgiftslagen.

4 §

Hänvisningen till 5 kap. SAL har ändrats till att avse socialavgiftslagens bestämmelser med motsvarande innebörd, vilka återfinns i den lagens 4 kap.

9.17 Förslaget till lag om ändring i lagen (1995:439) om beskattning, förtullning och folkbokföring under krig eller krigsfara m.m.

2 §

Hänvisningen till SAL har ändrats till att avse socialavgiftslagen.

9.18 Förslaget till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

2 kap.

26 §

Hänvisningen till egenavgifter enligt 3 kap. SAL har ändrats till att avse egenavgifter enligt 3 kap. socialavgiftslagen.

43 kap.

12, 15 och 16 §§

Hänvisningarna till avgifter enligt 2 kap. 3 § SAL har ändrats till att avse arbetsgivaravgifter enligt 2 kap. socialavgiftslagen.

9.19 Förslaget till lag om ändring i lagen (2000:192) om allmänna pensionsfonder (AP-fonder) Prop. 2000/01:8

1 kap.

2 §

Hänvisningen till 4 kap. 3 § SAL har ändrats till att avse motsvarande bestämmelse i lagen om fördelning av socialavgifter.

9.20 Förslaget till lag om ändring i lagen (2000:461) om efterlevandepension och efterlevandestöd till barn

1 kap.

8 §

Hänvisningen till efterlevandepensionsavgifter enligt SAL har ändrats till att avse efterlevandepensionsavgifter enligt socialavgiftslagen.

Utredningens sammanfattning av betänkandet Socialavgiftslagen (SOU 1998:67)

Prop. 2000/01:8
Bilaga 1

En ny socialavgiftslag

Utredningen om socialförsäkringens personkrets föreslår i detta betänkande att den nuvarande lagen (1981:691) om socialavgifter (SAL) ersätts med en ny socialavgiftslag (NSAL). Samtidigt föreslås ändringar i lagen (1994:1744) om allmän pensionsavgift (APL) och flera andra författningar.

Förslagen är föranledda av dels en lagteknisk översyn av SAL som vi har gjort, dels konsekvenser som i avgiftshänseende följer av EG-rätt och annan internationell rätt om social trygghet. Vi har även beaktat förslag som vi lagt fram i vårt huvudbetänkande (SOU 1997:72) En lag om socialförsäkringar.

Uppdraget

Vi skall enligt våra utredningsdirektiv göra en översyn av de regler som gäller för betalning av socialavgifter och allmänna egenavgifter (numera allmän pensionsavgift). Vi skall beakta de konsekvenser som följer av EG-rätt om social trygghet när anställda, egenföretagare eller deras familjemedlemmar flyttar inom gemenskapen. Översynen skall också avse avgiftsfrågor i förhållande till områden utanför EU och EES. Mera allmänt har vi i uppdrag att göra en teknisk översyn av SAL. Översynen skall syfta till att avgiftslagstiftningen blir mer fristående från lagen (1962:381) om allmän försäkring (AFL). Det skall på ett lättillgängligt sätt gå att utläsa vem som är skyldig att betala socialavgifter och för vilka slags ersättningar sådana avgifter skall betalas. Vidare skall vi beakta intresset av att underlagen för skatt och avgifter blir så lika som möjligt.

Vårt uppdrag består således av två huvuddelar. Den ena är av mer formell karaktär och innefattar en teknisk översyn av avgiftslagstiftningen. Den andra delen är av materiellt slag och innebär att vi skall lämna lagförslag som gör det möjligt att ta ut de socialförsäkringsavgifter som Sverige har rätt att ta ut med stöd av EG-rätten eller internationella avtal om social trygghet.

Avgiftsgrundande ersättningar

Den i dag gällande huvudprincipen för uttag av socialförsäkringsavgifter (socialavgifter och allmän pensionsavgift) är att alla skattepliktiga förvärvsinkomster som till sin natur är förmånsgrundande, dvs. kan ligga till grund för beräkning av bl.a. pensionsgrundande och sjukpenninggrundande inkomst enligt AFL, skall vara föremål för uttag av avgifter. Flera skäl talar för att en koppling mellan försäkringstillhörighet och uttag av socialförsäkringsavgifter bör finnas även i en ny avgiftslagstiftning.

Vi har i vårt huvudbetänkande föreslagit dels att vissa gemensamma bestämmelser för socialförsäkringen skall samlas i en ny socialförsäkringslag (SofL), dels att socialförsäkringssystemet skall indelas i två huvudgrenar, en bosättningsbaserad och en arbetsbaserad del. Enligt SofL skall alla som arbetar i Sverige vara omfattade av det arbetsbaserade socialförsäkringsskyddet, oavsett bosättning och medborgarskap.

De socialförsäkringsavgifter som tas ut i dag finansierar främst sådana förmåner - oftast ersättningar för inkomstförluster - som kan hänföras till den föreslagna arbetsbaserade delen av försäkringen. Det framstår därför som naturligt att ersättning för arbete, som medför att inkomsttagaren skall omfattas av den arbetsbaserade delen av socialförsäkringen, också skall vara föremål för uttag av avgifter. Den grundläggande principen bör således vara att socialförsäkringsavgifter skall tas ut på ersättning som en fysisk person får för arbete i Sverige. Vi föreslår därför att socialavgifter - arbetsgivaravgifter eller egenavgifter - och allmän pensionsavgift normalt skall beräknas på den försäkrades ersättning för arbete i Sverige.

I vissa fall kan emellertid den situationen uppstå att en person, på grund av EG-rätten eller en socialförsäkringskonvention, är försäkrad för svenska arbetsbaserade socialförsäkringsförmåner även för arbete som inte utförs i Sverige. Även i sådana fall bör socialförsäkringsavgifter tas ut, och vi föreslår att uttryckliga bestämmelser om detta tas in i den nya socialavgiftslagen. Avgifter skall å andra sidan inte tas ut för arbete i Sverige om den som utför arbetet inte omfattas av svensk socialförsäkring på grund av gemenskapsrätt eller överenskommelser med andra stater. Detta regleras också i den nya lagen. Bestämmelser med motsvarande innebörd föreslås införda även i APL.

Skattepliktig ersättning

En annan grundläggande princip bakom den nuvarande avgiftslagstiftningen är att avgifter skall betalas på ersättningar som är skattepliktiga enligt svensk lag. Denna princip bör bestå, och våra lagförslag innebär att socialavgifter och allmän pensionsavgift skall beräknas på ersättning som är skattepliktig enligt kommunalskattelagen (1928:370, KL).

Tillämpningen av EG-rätten och olika konventioner om social trygghet medför att även personer som inte är skattskyldiga i Sverige i vissa fall skall omfattas av den svenska socialförsäkringen. Motsvarande gäller utomlands bosatta personer som beskattas enligt lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta (SINK) eller lagen (1991:591) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta artister m.fl. (LSI). Även det förslag till socialförsäkringslag (SofL) som vi lagt fram i vårt huvudbetänkande kan medföra att svensk socialförsäkring skall omfatta personer som inte är skattskyldiga här i landet eller som beskattas enligt SINK eller LSI. Även i dessa fall bör avgifter tas ut. Med skattepliktig ersättning avses därför enligt våra förslag ersättning som till sin natur inte är skattefri enligt KL. Det krävs däremot inte att den som tar emot ersättningen är skattskyldig i Sverige. Det avgörande skall i stället vara att ersättningen skulle ha tagits upp som intäkt, om inkomsttagaren hade taxerats i Sverige.

Som framgått ovan skall enligt vårt förslag den grundläggande principen framdeles vara att socialavgifter skall tas ut på all ersättning för arbete som medför att inkomsttagaren skall vara försäkrad i Sverige. Det är därför inte möjligt att som i dag låta uttaget av egenavgifter och allmän pensionsavgift vara helt beroende av om den enskilde skall inkomsttaxeras i Sverige. Flertalet försäkrade taxeras emellertid, och av bl.a. administrativa skäl är det därför lämpligt att behålla den nuvarande kopplingen till inkomsttaxeringen. Om egenavgifter och allmän pensionsavgift generellt skall kunna tas ut på inkomst som är förmånsgrundande, behövs därutöver metoder för att fastställa avgiftsunderlag och avgifter när inkomsten inte taxeras i Sverige. Dessutom behövs betalningsrutiner som fungerar även i sådana fall.

För att uttag av egenavgifter och allmän pensionsavgift skall kunna verkställas även när de avgiftspliktiga inkomsterna inte taxeras i Sverige måste således ett särskilt förfarande tillskapas. Vi föreslår ett system för detta som innebär att preliminära avgifter skall betalas under inkomståret. Den avgiftsskyldige skall när han börjar sitt arbete i Sverige lämna en preliminär avgiftsdeklaration. Är han anställd hos en svensk arbetsgivare skall i stället arbetsgivaren lämna en preliminär inkomstuppgift. Avgiftsdeklarationen eller inkomstuppgiften skall läggas till grund för beslut om uttag av preliminära avgifter. Den avgiftsskyldige får året efter inkomståret lämna en slutlig avgiftsdeklaration. Detta skall dock normalt vara frivilligt. Lämnas inte en slutlig deklaration kommer de preliminära avgifterna - med vissa undantag - att fastställas som slutliga. I förekommande fall skall den avgiftsskyldiges svenske arbetsgivare svara för inbetalningen av de preliminära avgifterna efter avdrag på lönen.

Lagstiftningens struktur

De förslag som vi lägger fram föranleder vissa överväganden rörande regelverkets struktur. Den nuvarande lagstiftningen är strukturerad så att bestämmelser om skyldighet att betala avgifter och om beräkning av avgiftsunderlag finns i den särskilda lagstiftningen om socialförsäkringsavgifter (SAL, etc.) medan förfarandebestämmelser, dvs. regler om redovisning och uppbörd m.m., finns i skattelagstiftningen och då huvudsakligen i skattebetalningslagen (1997:483, SBL).

Vi föreslår att samtliga materiella bestämmelser om socialavgifter från arbetsgivare eller egna företagare samlas i en ny socialavgiftslag (NSAL), som blir mer fristående och tydlig än dagens sammanvävning av SAL och AFL. Detta gäller såväl när fråga är om uttag av avgifter i förhållanden där endast intern svensk rätt är tillämplig som i fall då hänsyn måste tas till internationella överenskommelser och, inte minst, EG-rätten. När det gäller de materiella reglerna om uttag av allmän pensionsavgift väljer vi att behålla den ordning som finns i dag, dvs. att dessa bestämmelser är samlade i en särskild lag.

Slutligen innebär den väg vi har valt att särskilda lagregler föreslås angående det förfarande som är nödvändigt för att socialförsäkringsavgifter

skall kunna tas ut i vissa internationella förhållanden. Dessa regler innehåller ett i väsentliga delar enhetligt förfarande för uttag av såväl allmän pensionsavgift som socialavgifter i form av egenavgifter. Vi har övervägt att samla bestämmelser om detta förfarande i en särskild lag men slutligen stannat för att i stället föreslå kompletterande bestämmelser i den befintliga lagstiftningen (huvudsakligen SBL).

Lagtekniska förenklingar

Enligt SAL skall arbetsgivaravgifter betalas av arbetsgivare. I lagen finns emellertid varken någon definition av begreppet eller någon bestämmelse som klart utpekar vem som är arbetsgivare, utan detta framgår endast indirekt genom koppling till bestämmelser i AFL. Vi har övervägt olika lösningar på frågan om hur arbetsgivarbegreppet skall definieras i en ny socialavgiftslag. Den lösning vi förordar är praktiskt betingad. Arbetsgivare enligt NSAL är helt enkelt den som betalar ut ersättning för vilken han enligt bestämmelserna därom är skyldig att betala arbetsgivaravgifter. Begreppet arbetsgivare har alltså i detta sammanhang ingen självständig betydelse, utan används i stället som ett gemensamt begrepp för dem som är skyldiga att betala avgifterna. Härigenom undviks de problem som i dag kan uppstå på grund av tveksamhet i fråga om innebörden av det mera allmänna begreppet arbetsgivare.

Socialavgifter betalas antingen som arbetsgivaravgifter eller som egenavgifter. Avgörande för i vilken form avgifterna skall betalas är enligt gällande ordning betalningsmottagarens skattsedelsinnehav. Detta framgår emellertid endast indirekt av lagtexten. I NSAL har dessa regler gjorts tydligare. Huvudregeln är enligt förslaget att arbetsgivaravgifter skall betalas av den som för arbete i Sverige utger skattepliktig ersättning till en fysisk person som saknar skattsedel på preliminär skatt eller som har en A-skattsedel eller en ej åberopad F-skattsedel med villkor enligt 4 kap. 9 § SBL. Egenavgifter skall enligt huvudregeln betalas av den som tar emot ersättning för arbete om han har en F-skattsedel. Om F-skattsedeln är förenad med villkor enligt 4 kap. 9 § SBL, skall egenavgifter betalas endast om skattsedeln åberopas skriftligen i arbetsförhållandet.

För uttag av egenavgifter skall enligt gällande rätt beräknas två olika avgiftsunderlag. Det ena (för pensionsanknutna avgifter) har sin grund i sådan inkomst av annat förvärvsarbete än anställning som utgör pensionsgrundande inkomst enligt 11 kap. AFL, medan det andra (för övriga avgifter) utgår från sådan inkomst av annat förvärvsarbete än anställning som utgör sjukpenninggrundande inkomst enligt 3 kap. samma lag. Vi har gjort bedömningen att skillnaderna i inkomstbegreppen enligt 3 kap. respektive 11 kap. AFL inte längre är av sådan art att olika underlag behövs för de olika egenavgifterna. Tvärtom kommer, genom de materiella förändringar som föreslås i SofL och följdändringar i andra lagar på grund av den lagen, de få faktiska skillnader som finns i dag att försvinna. Vi föreslår således att det införs ett gemensamt underlag för uttag av samtliga egenavgifter.

Arbetsgivaravgifter för sjömän

Arbetsgivare som sysselsätter sjömän (redare) betalar f.n. en något lägre sjukförsäkringsavgift och folkpensionsavgift än andra arbetsgivare. Reduktionen - som för 1998 uppgår till 1,36 respektive 1,15 procent av avgiftsunderlaget - har motiverats bl.a. med att en del av besättningen inte är bosatt i Sverige och därför inte heller berättigad till förmåner som avgifterna är avsedda att täcka. Samtidigt betalar redarna en särskild sjömanspensionsavgift om 1,20 procent av underlaget. Sjömanspensioneringen är under avveckling och den senaste tidpunkt som sjömanspension kan nybeviljas infaller nu under april 1998.

Det ursprungliga motivet för reduktion av sjukförsäkringsavgiften och folkpensionsavgiften för redare är inte längre relevant, och vi föreslår därför att reduktionen skall slopas. Vi föreslår samtidigt att sjömanspensionsavgiften skall avskaffas och att återstående sjömanspensioner skall finansieras genom statsmedel.

Utomlands bosatta artister

Utomlands bosatta artister och idrottsmän betalar för ersättning för artistisk eller idrottslig verksamhet i Sverige skatt enligt lagen (1991:591) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta artister m.fl. (LSI). Skatten är en definitiv källskatt och tas ut med 15 procent av beskattningsunderlaget. Någon inkomsttaxering sker således inte i dessa fall. Ersättning för vilken det skall betalas skatt enligt LSI skall enligt gällande lagstiftning undantas från underlaget för arbetsgivaravgifter. Eftersom sådana ersättningar inte inkomsttaxeras i Sverige, kan inte heller egenavgifter tas ut på ersättningarna.

Vi föreslår att inkomster som beskattas enligt LSI skall kunna ingå i underlaget för arbetsgivaravgifter på samma sätt som andra ersättningar för arbete i Sverige. På samma sätt skall egenavgifter - om det blir aktuellt - kunna tas ut på sådana ersättningar under samma förutsättningar som gäller för andra arbetsersättningar.

Lönetillägg vid utlandsarbete

Enligt nuvarande regler skall lönetillägg som utgår vid arbete utomlands och som betingas av ökade levnadskostnader och andra särskilda förhållanden i sysselsättningslandet inte inräknas i underlaget för arbetsgivaravgifter. Sådana lönetillägg skall enligt bestämmelserna i AFL inte tas med vid beräkningen av pensionsgrundande inkomst. Vid beräkning av sjukpenninggrundande inkomst skall inte hänsyn tas till lönetillägg såvitt avser personer som är utsända av en statlig arbetsgivare.

Vi anser att det är principiellt tveksamt att särbehandla lönetilläggen vid utlandsarbete på det angivna sättet. Dessa lönetillägg skall därför enligt vårt förslag vara såväl pensionsgrundande som sjukpenninggrun-

dande hos mottagaren, och de skall ingå i underlaget för arbetsgivaravgifter enligt allmänna regler.

Prop. 2000/01:8
Bilaga 1

Allmän löneavgift

Allmän löneavgift skall enligt lagen (1994:1920) om allmän löneavgift betalas av arbetsgivare och av den som enligt SAL skall betala egenavgifter. Avgiften beräknas på underlaget för folkpensionsavgift enligt SAL. Avgiften används till finansieringen av Sveriges medlemskap i EU samt som allmän förstärkning av statens finanser.

Den allmänna löneavgiften är i både rättslig och ekonomisk mening en skatt. Vi har mot bakgrund av detta gjort bedömningen att allmän löneavgift inte bör tas ut av utländska rättssubjekt och förslår en ändring i lagen som gör klart att avgift skall betalas bara av arbetsgivare som är bosatta i Sverige eller har fast driftställe här i landet (svenska arbetsgivare). Bestämmelserna om skyldighet för egenföretagare m.fl. att betala allmän löneavgift ges efter en mindre ändring samma innehåll. Motsvarande förslag lämnas i fråga om pålagor enligt lagen (1990:659) om särskild löneskatt på förvärvsinkomster.

Genomförandet

NSAL föreslås träda i kraft den 1 januari 2001. Ikraftträdandet av övriga lagförslag har anpassats till detta förslag.

Våra förslag kommer enligt de beräkningar som vi gjort att sammantaget öka statens avgiftsintäkter med ca 120 milj kr per år.

Förslag till socialavgiftslag

1 kap. Inledande bestämmelser

Tillämpningsområde

1 § I denna lag finns bestämmelser om avgifter för finansiering av socialförsäkringen och vissa andra sociala ändamål (socialavgifter).

Socialavgifterna utgörs av arbetsgivaravgifter och egenavgifter. Avgifterna betalas på ersättningar och inkomster som fysiska personer får för arbete.

Definitioner

2 § I denna lag avses med

arbete i Sverige: detsamma som i 2 kap. 7-9 §§ socialförsäkringslagen (0000:000),

arbetsgivare: den som betalar ut ersättning för vilken han enligt 2 kap. 1-6 §§ denna lag är skyldig att betala arbetsgivaravgifter,

arbetstagarare: den som tar emot ersättning för vilken någon annan enligt 2 kap. 1-6 §§ är skyldig att betala arbetsgivaravgifter,

egenföretagare: den som har inkomst för vilken han enligt 3 kap. 1-8 §§ är skyldig att betala egenavgifter,

skattepliktig ersättning: ersättning som till sin natur inte är skattefri enligt kommunalskattelagen (1928:370),

skattepliktig inkomst: inkomst som till sin natur inte är skattefri enligt kommunalskattelagen,

skattsedel: detsamma som i 4 kap. 6 § skattebetalningslagen (1997:483),

år: kalenderår, om inget annat anges.

Utländska motsvarigheter till svenska begrepp

3 § Begrepp som används i denna lag omfattar i tillämpliga fall också motsvarande utländska företeelser, om inget annat anges.

Hänvisningar till andra lagar

4 § Bestämmelser i denna lag tillämpas även när det föreskrivs i lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster och i lagen (1994:1920) om allmän löneavgift.

5 § I lagen (1994:1744) om allmän pensionsavgift finns bestämmelser om allmän pensionsavgift för finansiering av försäkringen för tilläggs pension

enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring. I 19 kap. sistnämnda lag finns också bestämmelser om försäkringens finansiering.

Prop. 2000/01:8
Bilaga 2

6 § I lagen (1990:912) om nedsättning av socialavgifter finns bestämmelser om nedsättning av avgifter som regionalpolitiskt stöd.

Internationella undantag

7 § Denna lag tillämpas inte i fråga om ersättning till personer som när arbetet utförs omfattas av en annan stats lagstiftning om social trygghet enligt vad som följer av

1. gemenskapsrätt om fri rörlighet för personer inom Europeiska unionen (EU) eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES), eller

2. sådana överenskommelser mellan Sverige och andra stater eller internationella organ som avses i 1 kap. 4 § andra stycket socialförsäkringslagen (0000:000).

Första stycket 2 gäller inte i fråga om Sveriges överenskommelser om social trygghet med

- Amerikas Förenta Stater den 27 maj 1985,
- Kanada den 10 april 1985, eller
- Québec den 20 september 1986.

2 kap. Arbetsgivaravgifter

Avgiftsskyldigheten

Huvudregel vid arbete i Sverige

1 § Arbetsgivaravgifter skall betalas av den som för arbete i Sverige betalar ut skattepliktig ersättning till en fysisk person som

1. saknar skattsedel på preliminär skatt,
2. har en A-skattsedel, eller
3. har en F-skattsedel med villkor enligt 4 kap. 9 § skattebetalningslagen (1997:483) och inte skriftligen åberopar skattsedeln.

Första stycket gäller inte i fall som avses i 3 kap. 1-4 §§.

Huvudregel vid arbete utomlands

2 § Arbetsgivaravgifter skall betalas av den som för arbete utomlands betalar ut skattepliktig ersättning till en fysisk person som avses i 1 § första stycket och som när arbetet utförs omfattas av svensk lagstiftning om social trygghet enligt vad som följer av gemenskapsrätt om fri rörlighet för personer inom EU eller EES eller av överenskommelser mellan Sverige och andra stater eller internationella organ.

Första stycket gäller inte i fall som avses i 3 kap. 1-4 §§ jämförda med 3 kap. 6 §.

3 § Arbetsgivaravgifter skall, oavsett betalningsmottagarens innehav av skattsedel på preliminär skatt, betalas av

1. Sveriges författarfond och Konstnärsnämnden när det gäller sådant bidrag som avses i 11 kap. 2 § första stycket m lagen (1962:381) om allmän försäkring,

2. svensk semesterkassa när det gäller semesterersättning som betalas ut därifrån, och

3. den som betalar ut sådant forskarstipendium (Marie Curie-stipendium) som avses i punkt 12 sjunde stycket av anvisningarna till 32 § kommunalskattelagen (1928:370), om denne är en fysisk person bosatt i Sverige eller en svensk juridisk person.

Kundrabatter m.m.

4 § I fråga om skattepliktig intäkt av tjänst i form av rabatt, bonus eller annan förmån som ges på grund av kundtrohet eller liknande skall vid tillämpning av denna lag den som slutligt har stått för de kostnader som ligger till grund för förmånen anses ha utgett denna.

Definition av ersättning för arbete, m.m.

5 § Med ersättning för arbete avses i detta kapitel

1. lön eller annan ersättning i pengar för arbete,

2. förmåner som utges på grund av arbete,

3. kostnadsersättning som inte enligt 8 kap. 19 eller 20 § skattebetalningslagen (1997:483) skall undantas vid beräkning av skatteavdrag,

4. garantibelopp enligt lönegarantilagen (1992:497),

5. annat som utges med anledning av ett arbetsavtal, dock inte pension, och

6. ersättning som utges till en allmän försäkringskassa enligt 24 § första stycket lagen (1991:1047) om sjuklön, varvid ersättningen skall anses ha betalats ut till den person som sjuklönen avser.

6 § Med ersättning för arbete skall likställas

1. ersättningar eller förmåner som utges i samband med sådan utbildning eller verksamhet som avses i 11 kap. 2 § lagen (1962:381) om allmän försäkring, och

2. sociala förmåner som anges i nämnda paragraf.

Avgifterna

Huvudregel

7 § En arbetsgivare skall på det avgiftsunderlag som anges i 10-13 §§ för varje år betala

1. sjukförsäkringsavgift med 7,90 procent,
2. folkpensionsavgift med 6,83 procent,
3. tilläggsavgift med 6,40 procent,
4. delpensionsavgift med 0,20 procent,
5. arbetsskadeavgift med 1,38 procent,
6. arbetsmarknadsavgift med 5,42 procent,
7. arbetarskyddsavgift med 0,17 procent, och
8. lönegarantiavgift med 0,25 procent.

Vissa internationella fall

8 § För fall då frågan om en arbetstagare omfattas av svensk lagstiftning om social trygghet skall avgöras med tillämpning av gemenskapsrätt om fri rörlighet för personer inom EU eller EES eller av en sådan överenskommelse som anges i 1 kap. 7 § andra stycket får regeringen föreskriva undantag från 7 § detta kapitel. Sådana undantag skall göras med hänsyn till i vilken utsträckning gemenskapsrätten eller överenskommelsen omfattar sådana sociala ändamål som avses i den paragrafen.

Konstnärsbidrag m.m.

9 § Sveriges författarfond och Konstnärsnämnden skall i fråga om bidrag som avses i 3 § 1 betala endast tilläggsavgift.

Avgiftsunderlaget

Huvudregel

10 § Underlag för beräkning av arbetsgivaravgifter skall vara summan av sådana ersättningar som avses i 1-6 §§.

Fåmansföretag

11 § I fråga om inkomst från fåmansföretag och fåmansägt handelsbolag skall föreskrifterna i punkt 13 av anvisningarna till 32 § kommunal-skattelagen (1928:370) om fördelning av ersättning mellan företagsledare och make eller barn tillämpas när avgiftsunderlaget bestäms.

Undantag

12 § När avgiftsunderlaget bestäms skall bortses från följande ersättningar:

1. Ersättning till en och samma arbetstagare om den under året inte har uppgått till 1 000 kr.
2. Ersättning till arbetstagare som vid årets ingång har fyllt 65 år.

3. Ersättning till arbetstagare vid sjukdom eller ledighet för vård av barn eller med anledning av barns födelse, till den del ersättningen motsvarar sjukpenning, föräldrapenning eller rehabiliteringspenning som arbetsgivare får uppbära enligt 3 kap. 16 §, 4 kap. 18 § eller 22 kap. 12 § lagen (1962:381) om allmän försäkring.

4. Ersättning som en arbetsgivare har betalat ut till barn för arbete som utförts i hans förvärvsverksamhet, om avdrag för sådan ersättning enligt 20 § andra stycket kommunalskattelagen (1928:370) inte får göras vid inkomsttaxering.

5. Ersättning till den del denna motsvarar kostnader i arbetet som arbetstagaren har haft att täcka med ersättningen. Detta gäller emellertid endast om kostnaderna kan beräknas uppgå till minst 10 procent av arbetstagarens ersättning från arbetsgivaren under året. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får fastställa schablon för beräkning av arbetstagarens kostnader i viss verksamhet. Schablonen skall avse bestämda yrkesgrupper och grundas på de genomsnittliga kostnaderna inom respektive grupp. Denna punkt gäller inte ersättning som beskattas enligt lagar som anges i punkterna 6 och 7.

6. Ersättning som, enligt 6 § 2 och 3 lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta, undantas från skatteplikt.

7. Ersättning som, enligt 8 § första stycket 1, 5 och 6 lagen (1991:591) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta artister m.fl., undantas från skatteplikt.

8. Ersättning som, enligt 5 § lagen (1984:947) om beskattning av utländska forskare vid tillfälligt arbete i Sverige, inte utgör skattepliktig intäkt.

9. Ersättning för skiljemannauppdrag i fall där parterna i skiljeförfarandet är av utländsk nationalitet.

10. Intäkt av tjänst som avses i 32 § 1 mom. första stycket h och i kommunalskattelagen i form av utdelning på aktier i fåmansföretag, vinst vid avyttring av aktier i fåmansföretag eller andelar i handelsbolag, förmåner och ersättningar m.m. från fåmansföretag eller otillåtna penninglån. Detta gäller även beträffande utländska arbetsgivare.

11. Ersättningar från avtalsförsäkringar m.m. som enligt 1 § första stycket 2-6 lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster utgör underlag för nämnda skatt.

12. Ersättning till en och samma idrottsutövare från en sådan ideell förening som avses i 7 § 5 mom. lagen (1947:576) om statlig inkomstskatt och som har till huvudsakligt syfte att främja idrottslig verksamhet, om ersättningen från föreningen under året inte har uppgått till ett halvt basbelopp enligt lagen om allmän försäkring.

13. Sådan ersättning från en vinstandelsstiftelse eller en annan juridisk person med motsvarande ändamål från vilken enligt de fyra sista meningarna i 3 kap. 2 § andra stycket lagen om allmän försäkring skall bortses vid beräkning av sjukpenninggrundande inkomst.

14. Ersättning för arbetsskada som har inträffat före utgången av juni 1993 om ersättningen avser tid därefter samt ersättning för arbetsskada som inträffat före utgången av år 1992 om skadan anmälts till allmän försäkringskassa efter utgången av juni 1993, allt under förutsättning att ersättningen utgår på grund av ansvarighetsförsäkring vilken meddelas

enligt grunder som fastställts i kollektivavtal mellan arbetsmarknadens huvudorganisationer. Detta gäller emellertid endast ersättning som inte avser de första 180 dagarna efter skadetillfället och som för en och samma arbetstagare beräknas på lönedelar som inte överstiger sju och en halv gånger basbeloppet enligt lagen om allmän försäkring.

13 § När avgiftsunderlaget bestäms skall även bortses från sådana sociala ersättningar och förmåner som anges i 11 kap. 2 § första stycket a-d, f-l, n, p och r lagen (1962:381) om allmän försäkring.

Beräkning av avgifter

14 § I skattebetalningslagen (1997:483) finns bestämmelser om att arbetsgivaravgifter i regel skall beräknas särskilt för varje månad fortlöpande under året.

Särskilt avdrag vid avgiftsberäkningen

Månatligt avdrag

15 § Vid beräkning av arbetsgivaravgifter får en arbetsgivare från arbetsgivaravgifterna varje månad göra avdrag med 5 procent av avgiftsunderlaget, dock högst med 3 550 kronor.

Avdrag inom koncern

16 § Om flera arbetsgivare ingår tillsammans i en koncern, skall de vid bedömningen av avdragsrätten enligt 15 § anses som en arbetsgivare. Avdraget skall i sådant fall i första hand göras av moderföretaget. Om avdraget inte kan utnyttjas av moderföretaget, får det utnyttjas av dotterföretagen i den ordning moderföretaget bestämmer.

Årligt avdrag

17 § Om en arbetsgivare med stöd av 10 kap. 12 § skattebetalningslagen (1997:483) har medgivits dispens från skyldigheten att redovisa arbetsgivaravgifterna varje månad, får han, i stället för vad som föreskrivs i 15 §, från arbetsgivaravgifterna varje år göra avdrag med 5 procent av avgiftsunderlaget, dock högst med 3 550 kronor för varje månad verksamheten bedrivits.

Fördelning av redovisade avgifter

18 § Arbetsgivaravgifter skall i den mån de inflyter fördelas mellan olika avgiftsändamål så som de belöper på dessa enligt arbetsgivarnas redovis-

ningar eller avvikande beskattningsbeslut enligt skattebetalningslagen (1997:483). Avdrag som görs enligt 15-17 §§ skall avse arbetsmarknadsavgiften. Prop. 2000/01:8
Bilaga 2

Bestämmelserna i första stycket skall tillämpas också på avgifts- och räntebelopp som betalas ut till arbetsgivare.

Föreskrifter om fördelningen får meddelas av regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Riksförsäkringsverket.

3 kap. Egenavgifter

Avgiftsskyldigheten

Huvudregel vid arbete i Sverige

1 § Egenavgifter skall betalas av en fysisk person som tar emot skattepliktig ersättning för arbete i Sverige,

1. om han när ersättningen bestäms eller när den betalas ut har en F-skattsedel utan villkor enligt 4 kap. 9 § skattebetalningslagen (1997:483), eller

2. om han när ersättningen bestäms eller när den betalas ut har en F-skattsedel med villkor enligt 4 kap. 9 § skattebetalningslagen och skriftligen åberopar skattsedeln.

I fall som avses i första stycket skall bestämmelserna i 20 kap. 2 § sjätte stycket lagen (1962:381) om allmän försäkring tillämpas angående uppgift om innehav av F-skattsedel.

Vissa mindre ersättningar

2 § Egenavgifter skall betalas av en fysisk person som tar emot skattepliktig ersättning för arbete i Sverige, om

- ersättningen från en och samma utbetalare under året kan antas komma att understiga 10 000 kronor,
- utbetalaren är en fysisk person eller ett dödsbo, och
- ersättningen inte utgör utgift i en av utbetalaren bedriven näringsverksamhet.

Delägare i handelsbolag m.fl.

3 § Egenavgifter skall betalas av en fysisk person som tar emot skattepliktig ersättning för arbete i Sverige,

1. om han är delägare i ett handelsbolag och ersättningen betalas ut av bolaget, eller

2. om han är medlem i en europeisk ekonomisk intressegruppering och ersättningen betalas ut av grupperingen.

4 § Egenavgifter skall betalas av en fysisk person som tar emot skattepliktig ersättning för arbete i Sverige,

1. om ersättningen, i ett anställningsförhållande, betalas ut av en fysisk person bosatt utomlands eller av en utländsk juridisk person eller ett annat utländskt organ och parterna har träffat en överenskommelse om att ersättningen vid tillämpning av lagen (1962:381) om allmän försäkring skall hänföras till inkomst av annat förvärvsarbete än anställning, eller

2. om ersättningen, utan att ett anställningsförhållande föreligger, betalas ut av en fysisk person bosatt utomlands eller av en utländsk juridisk person eller ett annat utländskt organ och ersättningen utgör inkomst av tjänst enligt kommunalskattelagen (1928:370).

Andra inkomster av arbete i Sverige

5 § Egenavgifter skall även betalas av en fysisk person som har annan skattepliktig inkomst av arbete i Sverige än som avses i 1-4 §§. Detta gäller emellertid endast om inkomsten inte utgörs av ersättning för arbete för vilken någon annan är skyldig att betala arbetsgivaravgifter enligt 2 kap.

Arbete utomlands

6 § Egenavgifter skall betalas av en fysisk person som har skattepliktig inkomst av arbete utomlands i fall som i övrigt avses i 1-5 §§, om han när arbetet utförs omfattas av svensk lagstiftning om social trygghet enligt vad som följer av gemenskapsrätt om fri rörlighet för personer inom EU eller EES eller av överenskommelser mellan Sverige och andra stater eller internationella organ.

Vissa stipendier m.m.

7 § Egenavgifter skall, oavsett innehav av skattsedel på preliminär skatt, betalas av en fysisk person som tar emot sådant forskarstipendium (Marie Curie-stipendium) som avses i punkt 12 sjunde stycket av anvisningarna till 32 § kommunalskattelagen (1928:370), om utbetalaren är någon annan än en fysisk person bosatt i Sverige eller en svensk juridisk person.

Av 2 kap. 3 § följer att egenavgifter inte skall betalas av den som tar emot Marie Curie-stipendium eller annan ersättning i fall som avses där.

Förmåner m.m. som likställs med inkomst av arbete

8 § Med ersättning för eller inkomst av arbete enligt 1-7 §§ skall likställas

1. andra förmåner på grund av arbete än pengar,

2. ersättningar eller förmåner som utges i samband med sådan utbildning eller verksamhet som avses i 11 kap. 2 eller 3 § lagen (1962:381) om allmän försäkring, och Prop. 2000/01:8 Bilaga 2
3. sociala förmåner som anges i sistnämnda paragrafer.

Undantag från avgiftsskyldigheten

Ålderspensionering m.m.

9 § Egenavgifter skall inte betalas

1. för år efter det då egenföretagaren har fyllt 65 år,
2. för år då egenföretagaren för hela året har uppburit hel ålderspension enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring, eller
3. för det år då egenföretagaren har avlidit.

Förtidspensionering

10 § Andra avgifter än tilläggspensionsavgift enligt 12 § 3 skall inte betalas för år då egenföretagaren för någon del av året har uppburit hel förtidspension enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring.

Lägsta avgiftsunderlag

11 § Egenavgifter skall inte betalas för år då det avgiftsunderlag som anges i 15-19 §§ understiger 1 000 kronor.

Avgifterna

Huvudregel

12 § En egenföretagare skall på det avgiftsunderlag som anges i 15-19 §§ för varje år betala

1. sjukförsäkringsavgift med 8,66 procent,
2. folkpensionsavgift med 6,83 procent,
3. tilläggspensionsavgift med 6,40 procent,
4. delpensionsavgift med 0,20 procent,
5. arbetsskadeavgift med 1,38 procent, och
6. arbetsmarknadsavgift med 3,30 procent.

Vissa internationella fall

13 § För fall då frågan om en egenföretagare omfattas av svensk lagstiftning om social trygghet skall avgöras med tillämpning av gemenskapsrätt om fri rörlighet för personer inom EU eller EES eller av en sådan överenskommelse som anges i 1 kap. 7 § andra stycket får regeringen före-

skriva undantag från 12 §. Sådana undantag skall göras med hänsyn till i vilken utsträckning gemenskapsrätten eller överenskommelsen omfattar sådana sociala ändamål som avses i 12 §.

Prop. 2000/01:8
Bilaga 2

Fall med karenstid för sjukpenning

14 § En egenföretagare för vilken sjukpenningförsäkringen enligt 3 kap. 11 § lagen (1962:381) om allmän försäkring gäller med karenstid skall betala sjukförsäkringsavgift efter den procentsats som regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Riksförsäkringsverket fastställer med hänsyn till hur karenstiden bedöms påverka försäkringens utgifter.

Avgiftsunderlaget

Huvudregel

15 § Underlag för beräkning av egenavgifter skall vara sådan inkomst som avses i 1-8 §§.

Taxerad inkomst

16 § När avgiftsunderlaget bestäms skall till grund för beräkning av inkomsten under ett visst år läggas egenföretagarens taxering till statlig inkomstskatt avseende det året. Avser taxeringen beskattningsår som inte sammanfaller med kalenderår, skall inkomst under beskattningsåret hänföras till det kalenderår som närmast föregått taxeringsåret.

Vid tillämpning av första stycket gäller även 4 § tredje och femte styckena lagen (1959:551) om beräkning av pensionsgrundande inkomst enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring.

Andra inkomster

17 § I fråga om inkomster för vilka taxering till statlig inkomstskatt inte skall ske tillämpas 11 kap. 9 § första stycket andra meningen skattebetalningslagen (1997:483).

Undantag

18 § När avgiftsunderlaget bestäms skall bortses från

1. ersättning från en och samma utbetalare, om den under året inte har uppgått till 1 000 kr och inte anses som inkomst av näringsverksamhet enligt 21 § kommunalskattelagen (1928:370), och

2. inkomst av näringsverksamhet som avses i 21 § kommunalskattelagen och som inte utgör aktiv näringsverksamhet enligt 11 kap. 3 § första stycket lagen (1962:381) om allmän försäkring.

I fall som avses i 6 § skall vid tillämpning av första stycket 2 inte bortses från inkomst enbart på grund av att näringsverksamheten bedrivs i utlandet.

Prop. 2000/01:8
Bilaga 2

19 § När avgiftsunderlaget bestäms skall även bortses från

1. sådan sjukpenning eller rehabiliteringspenning som anges i 11 kap. 3 § första stycket d lagen (1962:381) om allmän försäkring, och

2. sådana sociala ersättningar och förmåner som anges i 11 kap. 2 § första stycket b-d, f-l, n och p lagen om allmän försäkring.

Särskilt avdrag vid avgiftsberäkningen

Årligt avdrag

20 § Vid beräkning av egenavgifter får avdrag göras med 5 procent av avgiftsunderlaget, dock högst med 9 000 kronor per år. Om egenföretagaren under året även har betalat ut lön eller annan förmån till arbetstagare och som arbetsgivare gjort avdrag från arbetsgivaravgifterna enligt 2 kap. 15-17 §§, får dock avdrag från egenavgifterna medges högst med ett så stort belopp att det sammanlagda avdraget från egenavgifterna och arbetsgivaravgifterna inte överstiger 42 600 kronor per år.

Delägare i handelsbolag

21 § Om egenföretagaren är delägare i ett handelsbolag, får det sammanlagda avdraget från de egenavgifter som är hänförliga till handelsbolagets inkomster för samtliga delägare i handelsbolaget inte överstiga 42 600 kronor per år.

Avdraget skall fördelas mellan delägarna i proportion till hur den skattepliktiga inkomsten från handelsbolaget fördelas mellan dem. Kan en eller flera av delägarna helt eller delvis inte utnyttja avdraget, får resterande avdrag fördelas mellan övriga delägare på motsvarande sätt. Om handelsbolaget under året även har betalat ut lön eller annan förmån till arbetstagare och som arbetsgivare gjort avdrag från arbetsgivaravgifterna enligt 2 kap. 15-17 §§, skall delägarna medges avdrag från egenavgifterna högst med så stort belopp att delägarnas sammanlagda avdrag från de egenavgifter som är hänförliga till inkomsten från handelsbolaget och handelsbolagets avdrag från arbetsgivaravgifterna inte överstiger 42 600 kronor per år.

Fördelning av avdrag

22 § Avdrag enligt 20 § skall i angiven ordning avse arbetsmarknadsavgiften, sjukförsäkringsavgiften, arbetsskadeavgiften, folkpensionsavgiften, delpensionsavgiften och tilläggsavgiften.

23 § Riksförsäkringsverket får varje år från vederbörlig inkomstittel i statsbudgeten tillgodoföra sig ett belopp som motsvarar summan av de under nästföregående år debiterade egenavgifterna minskad med summan av de avgifter som under samma år satts ned eller restituerats.

Riksförsäkringsverket får under respektive period om tolv månader som preliminär skatt betalas enligt skattebetalningslagen (1997:483) som förskott på belopp enligt första stycket tillgodoföra sig 5,4 procent av den preliminära skatt som har debiterats fysiska personer före den 1 februari under perioden. Förskottet tillgodoförs med en tolfedel varje månad. Riksskatteverket skall varje år senast den 15 februari lämna Riksförsäkringsverket uppgift om summan av den före den 1 februari samma år debiterade preliminära skatten för fysiska personer.

Om Riksförsäkringsverket under en sådan tolv månadersperiod som anges i andra stycket har tillgodoförts förskott som överstiger beloppet enligt första stycket, skall skillnaden regleras genom avräkning på belopp som närmast därefter skall tillgodoföras enligt första eller andra stycket.

4 kap. Fördelning av influtna socialavgifter

Sjukförsäkringsavgifter

1 § Sjukförsäkringsavgifter förs till staten för finansiering av

1. kostnader för ersättning för sjukvård m.m. enligt 2 kap., sjukpenning m.m. enligt 3 kap., föräldrapenningförmåner enligt 4 kap., folkpension i form av förtidspension enligt 7 kap. och rehabiliteringsersättning m.m. enligt 22 kap. lagen (1962:381) om allmän försäkring samt pensionstillskott till förtidspension enligt lagen (1969:205) om pensionstillskott,

2. kostnader enligt lagen (1974:525) om ersättning för viss födelsekontrollerande verksamhet m.m.,

3. kostnader för förmåner enligt lagen (1996:1150) om högkostnads-skydd vid köp av läkemedel m.m.,

4. Centrala studiestödsnämndens kostnader med anledning av att sådana studielån som belöper på en studerandes sjukperiod enligt studiestödslagen (1973:349) inte skall återbetalas,

5. vissa av de allmänna försäkringskassornas förvaltningskostnader,

6. kostnader enligt lagen (1988:1465) om ersättning och ledighet för närståendevård, och

7. den allmänna försäkringens kostnader enligt lagen (1991:1047) om sjuklön.

Folkpensionsavgifter

2 § Folkpensionsavgifter förs till staten som bidrag till finansieringen av folkpensioneringen enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring.

3 § Av inbetalda tilläggsavgifter förs 7 procent till staten och placeras 22,4 procent på konto hos Riksgäldskontoret. Återstoden förs till en fond, Allmänna pensionsfonden, med vars tillgångar kostnaderna för försäkringen för tilläggspension enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring skall täckas. Fonden förvaltas enligt grunder som riksdagen fastställer särskilt.

Delpensionsavgifter

4 § Delpensionsavgifter förs till en fond, Delpensionsfonden, med vars tillgångar kostnaderna för pensioner enligt lagen (1979:84) om delpensionsförsäkring och motsvarande äldre bestämmelser skall täckas. Fonden förvaltas enligt grunder som riksdagen fastställer särskilt.

Arbets-skadeavgifter

5 § Arbets-skadeavgifter förs till en fond, Arbets-skadefonden, med vars tillgångar kostnaderna för ersättningar enligt lagen (1976:380) om arbets-skadeförsäkring och motsvarande äldre bestämmelser samt förvaltningskostnader skall täckas. Fonden förvaltas enligt grunder som riksdagen fastställer särskilt.

Arbetsmarknadsavgifter

6 § Arbetsmarknadsavgifter förs till staten för finansiering av

1. arbetslöshetsersättning enligt lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring,
2. kostnader för tillsyn av arbetslöshetskassornas utbetalning av arbetslöshetsersättning enligt lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor, och
3. utbildningsbidrag till sådan deltagare i arbetsmarknadsutbildning enligt förordningen (1987:406) om arbetsmarknadsutbildning eller yrkesinriktad rehabilitering enligt förordningen (1987:405) om den arbetsmarknadspolitiska verksamheten som uppfyller villkoren för inkomstrelaterad ersättning enligt lagen om arbetslöshetsförsäkring.

Arbetarskyddsavgifter

7 § Arbetarskyddsavgifter förs till staten för finansiering av Arbetarskyddsverkets och övriga arbetslivsmyndigheters verksamhet.

8 § Lönegarantiavgifter förs till staten för finansiering av kostnader enligt lönegarantilagen (1992:497).

Fondförvaltning

9 § Fonder som avses i detta kapitel skall, i den mån annat inte föreskrivs, förvaltas enligt grunder som regeringen fastställer.

5 kap. Övriga bestämmelser

Befrielse från betalningsskyldighet

1 § I 13 kap. skattebetalningslagen (1997:483) finns bestämmelser om befrielse i vissa fall från skyldighet att betala arbetsgivaravgifter.

Uppbörd m.m.

2 § I skattebetalningslagen (1997:483) finns bestämmelser om bestämmande, debitering, redovisning och betalning av avgifter enligt denna lag.

Skattebrott m.m.

3 § Vad som föreskrivs i skattebrottslagen (1971:69) om skatt gäller även i fråga om avgift enligt denna lag.

Avgift enligt denna lag omfattas även av lagen (1971:1072) om förmånsberättigade skattefordringar m.m. och lagen (1978:880) om betalningssäkring för skatter, tullar och avgifter.

Internationella överenskommelser

4 § Regeringen får träffa överenskommelse med andra stater eller internationella organ om utsträckt tillämpning av denna lag eller om undantag i vissa fall från lagens bestämmelser.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001.
  2. Genom lagen upphävs lagen (1981:691) om socialavgifter.
  3. Äldre bestämmelser om arbetsgivaravgifter gäller fortfarande i fråga om ersättning som betalas ut före den 1 januari 2001.
  4. Äldre bestämmelser om egenavgifter gäller fortfarande i fråga om inkomster som upp bärs före den 1 januari 2001. Om det i fall då inkomsttaxering skall ske är fråga om ett beskattningsår som omfattar tid

såväl före som efter utgången av år 2000 skall, om den avgiftsskyldige inte visar annat, så stor del av beskattningsårets inkomst anses hänförlig till tiden efter utgången av år 2000 som svarar mot förhållandet mellan den del av beskattningsåret som infaller under denna tid och hela beskattningsåret.

Prop. 2000/01:8

Bilaga 2

Förteckning över remissinstanser som har yttrat sig över betänkandet Socialavgiftslagen (SOU 1998:67)

Följande remissinstanser har avgett yttrande. Svea hovrätt, Kammarrätten i Stockholm, Länsrätten i Stockholms län, Länsrätten i Skåne län, Statens Invandrarverk, Riksförsäkringsverket, Statskontoret, Riksrevisionsverket, Riksskatteverket, Arbetsgivarverket, Statens löne- och pensionsverk, Arbetsmarknadsstyrelsen, Arbetslöshetskassornas Samorganisation, Forum Syd, Företagarnas Riksorganisation, Försäkringskassaförbundet, Landsorganisationen i Sverige, Lantbrukarnas Riksförbund, Stockholms läns allmänna försäkringskassa, Svenska Arbetsgivareföreningen, SMBF/Sjöbefälen, Svenska Revisorsamfundet SRS, Sveriges Advokatsamfund, Sveriges Akademikers Centralorganisation, Sveriges Industriförbund, Sveriges Riksidrottsförbund, Teatrarnas Riksförbund och Tjänstemännens centralorganisation.

Svenska Arbetsgivareföreningen och Sveriges Industriförbund har avgett ett gemensamt yttrande.

Föreningen Auktoriserade Revisorer, Landstingsförbundet, SEKO – Facket för Service och Kommunikation, SIOS – Samarbetsorgan för invandrar- och flyktingorganisationer i Sverige, Svenska Kommunförbundet, Sveriges Fartygsbefälsförening, Svenska Industritjänstemannaförbundet, Sveriges Redareförening och Sveriges Redareförening för mindre passagerarfartyg har inbjudits att lämna synpunkter, men har avstått.

1. Förslag till socialavgiftslag

Härigenom föreskrivs följande.

1 kap. Innehåll och definitioner

Innehåll

1 § I denna lag finns bestämmelser om avgifter för finansiering av systemen för social trygghet (socialavgifter).

Bestämmelser om avgifter för finansiering av ålderspensioneringen finns även i lagen (1994:1744) om allmän pensionsavgift och lagen (1998:676) om statlig ålderspensionsavgift.

Bestämmelser om fördelning av socialavgifter finns i lagen (2000:000) om fördelning av socialavgifter.

2 § Socialavgifter skall betalas i form av arbetsgivaravgifter enligt 2 kap. eller egenavgifter enligt 3 kap.

3 § Gemenskapsrätten inom Europeiska unionen (EU) eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) eller avtal om social trygghet som ingåtts med andra stater kan medföra begränsningar i skyldigheten att betala avgifter enligt denna lag.

Definitioner

4 § Termer och uttryck som används i denna lag omfattar också motsvarande utländska företeelser, om inget annat anges.

5 § I denna lag avses med

F-skattsedel: sådan skattsedel som innebär att innehavaren skall betala F-skatt enligt skattebetalningslagen (1997:483),

näringsverksamhet: näringsverksamhet enligt inkomstskattelagen (1999:1229),

inkomst av tjänst: inkomst i inkomstslaget tjänst enligt inkomstskattelagen.

Vad som sägs i denna lag om handelsbolag och om delägare i dem, gäller också i fråga om europeiska ekonomiska intressegrupperingar (EEIG) och delägare i dem.

6 § Med arbete i Sverige avses förvärvsarbete i verksamhet här i landet.

Om en fysisk person som bedriver näringsverksamhet har sådant fast driftställe i Sverige som avses i 2 kap. 29 § inkomstskattelagen (1999:1229) skall verksamhet hänförlig dit anses bedriven här i landet.

Arbete på fartyg

7 § Arbete som sjöman anses som arbete i Sverige i samma utsträckning som enligt 2 kap. 8 § socialförsäkringslagen (1999:799).

Utsändning

8 § Arbete för en arbetsgivare i ett annat land än det där arbetsgivaren bedriver sin verksamhet anses som arbete i Sverige i samma utsträckning som enligt 2 kap. 9 § socialförsäkringslagen (1999:799).

Diplomater

9 § Arbete som utförs av en person som tillhör en utländsk stats beskickning eller karriärkonsulat anses som arbete i Sverige endast om det är förenligt med bestämmelserna om immunitet och privilegier i de konventioner som anges i 2 och 3 §§ lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall. Detta gäller även en sådan persons personliga tjänare.

Ett sådant arbete som medför att en person på grund av anknytning till en internationell organisation omfattas av bestämmelserna i 4 § lagen om immunitet och privilegier i vissa fall, anses som arbete i Sverige endast i den utsträckning det är förenligt med vad som följer av tillämplig stadga eller avtal som anges i bilagan till den lagen.

Arbete i utlandet

10 § Med arbete i utlandet avses annat arbete än arbete i Sverige.

2 kap. Arbetsgivaravgifter

Avgiftsskyldigheten

1 § Den som utger avgiftspliktig ersättning skall betala arbetsgivaravgifter enligt bestämmelserna i detta kapitel.

Bestämmelser om avgiftspliktig ersättning finns i 10 och 11 §§.

2 § Bestämmelsen i 1 § första stycket skall inte tillämpas om en avgiftspliktig ersättning utgörs av rabatt, bonus eller annan ersättning på

grund av kundtrohet eller liknande. I fråga om sådana avgiftspliktiga ersättningar skall arbetsgivaravgifter i stället betalas av den som slutligt har stått för de kostnader som ligger till grund för ersättningen.

Prop. 2000/01:8
Bilaga 4

3 § Bestämmelsen i 1 § första stycket skall inte tillämpas om en avgiftspliktig ersättning utges av en fysisk person som är bosatt utomlands eller en utländsk juridisk person och ersättningen har sin grund i en anställning i Sverige. I sådant fall skall arbetsgivaravgifter i stället betalas av den hos vilken mottagaren är anställd i Sverige, om det inte finns ett anställningsförhållande mellan mottagaren av ersättningen och den i utlandet bosatta personen eller den utländska juridiska personen.

Situationer när avgifter skall betalas

4 § Arbetsgivaravgifter skall, om inte annat följer av 5–9 §§, betalas på avgiftspliktig ersättning för

1. arbete i Sverige, och
2. arbete i utlandet till en person som när arbetet utförs omfattas av svensk socialförsäkring enligt gemenskapsrätt inom Europeiska unionen (EU) eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) eller enligt avtal med andra stater.

Undantag

Mottagaren av ersättningen har F-skattsedel

5 § Arbetsgivaravgifter skall inte betalas om den som tar emot ersättning för arbete har en F-skattsedel antingen när ersättningen bestäms eller när den betalas ut. En uppgift om innehav av en F-skattsedel får godtas om uppgiften lämnas i en anbudshandling, en faktura eller någon jämförlig handling som även innehåller utbetalarens och betalningsmottagarens namn och adress samt betalningsmottagarens personnummer eller organisationsnummer. Uppgiften om innehav av en F-skattsedel får dock inte godtas om den som betalar ut ersättningen känner till att uppgiften är oriktig.

Om betalningsmottagaren har en F-skattsedel med sådant villkor som avses i 4 kap. 9 § skattebetalningslagen (1997:483), skall arbetsgivaravgifter inte betalas om F-skattsedeln åberopas skriftligen.

Första och andra styckena gäller inte ersättning från semesterkassa.

Ersättning som utges av privatpersoner

6 § Arbetsgivaravgifter skall inte betalas av en fysisk person eller ett dödsbo, om det kan antas att den sammanlagda avgiftspliktiga ersättningen till mottagaren under året kommer att understiga 10 000 kronor och annat inte anges i 7 §.

7 § Bestämmelserna i 6 § gäller inte om den avgiftspliktiga ersättningen utgör

1. en utgift i en av utgivaren bedriven näringsverksamhet, eller
2. sådan ersättning till en förmyndare, god man eller förvaltare som avses i 12 kap. 16 § föräldrabalken.

Bestämmelserna i 6 § gäller inte heller om utgivaren och mottagaren har kommit överens om att arbetsgivaravgifter skall betalas på ersättningen. En sådan överenskommelse gäller dock inte om mottagaren har en F-skattsedel utan sådant villkor som avses i 4 kap. 9 § skattebetalningslagen (1997:483).

Avtal om betalning av socialavgifter

8 § Arbetsgivaravgifter skall inte betalas av en fysisk person som är bosatt utomlands eller en utländsk juridisk person, om utgivaren och mottagaren har kommit överens om att arbetsgivaravgifter inte skall betalas på ersättningen.

Ersättningar från handelsbolag till delägare i bolaget

9 § Handelsbolag skall inte betala arbetsgivaravgifter på ersättning till delägare i handelsbolaget.

Avgiftspliktig ersättning

10 § Löner, arvoden, förmåner och andra ersättningar för arbete är avgiftspliktiga. Detsamma gäller annat som utges med anledning av ett arbetsavtal, dock inte pension.

Bestämmelser om värdering av förmåner finns i 9 kap. 2 § skattebetalningslagen (1997:483).

11 § Med ersättning för arbete likställs i denna lag

1. kostnadsersättning, utom sådan som enligt 8 kap. 19 eller 20 § skattebetalningslagen (1997:483) skall undantas vid beräkning av skatteavdrag,

2. garantibelopp enligt lönegarantilagen (1992:497),

3. ersättning som utges till en allmän försäkringskassa enligt 24 § första stycket lagen (1991:1047) om sjuklön, varvid ersättningen skall anses ha betalats ut till den person som sjuklönen avser,

4. forskarstipendium från Europeiska gemenskaperna (Marie Curie-stipendium), om stipendiet utges av en fysisk person bosatt i Sverige eller av en svensk juridisk person, och

5. ersättning från semesterkassa.

12 § I 13–24 §§ anges vilka ersättningar som är avgiftsfria.

Skattefria ersättningar

13 § En ersättning är avgiftsfri om den

1. är skattefria enligt inkomstskattelagen (1999:1229), eller
2. undantas från skatteplikt enligt 6 § 2 eller 3 lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta.

Ersättning till utomlands bosatta artister

14 § En ersättning för vilken särskild inkomstskatt skall betalas enligt lagen (1991:591) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta artister m.fl. eller som enligt den lagen undantas från skatteplikt, är avgiftsfri.

Ersättning understigande visst belopp

15 § En ersättning till en person är avgiftsfri om ersättningen till den personen under året inte uppgått till 1 000 kronor.

Vissa ersättningar vid sjukdom m.m.

16 § En ersättning till en person vid sjukdom eller ledighet för vård av barn eller med anledning av barns födelse är avgiftsfri, till den del ersättningen motsvarar sjukpenning, föräldrapenning eller rehabiliteringspenning som arbetsgivare får uppbära enligt 3 kap. 16 §, 4 kap. 18 § eller 22 kap. 12 § lagen (1962:381) om allmän försäkring.

Vissa ersättningar för vilka särskild löneskatt skall betalas

17 § Ersättningar från avtalsförsäkringar m.m. som enligt 1 § första stycket 1–5 lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster utgör underlag för nämnda skatt, är avgiftsfria.

Ersättning för vilken statlig ålderspensionsavgift skall betalas

18 § En ersättning för vilken statlig ålderspensionsavgift skall betalas enligt lagen (1998:676) om statlig ålderspensionsavgift, är avgiftsfri.

19 § En sådan ersättning från en vinstandelsstiftelse eller en annan juridisk person med motsvarande ändamål som enligt 3 kap. 2 § andra stycket lagen (1962:381) om allmän försäkring inte utgör sjukpenninggrundande inkomst, är avgiftsfri.

Ersättning till idrottsutövare

20 § En ersättning till en idrottsutövare från en sådan ideell förening som avses i 7 kap. 7–13 §§ inkomstskattelagen (1999:1229) och som har till huvudsakligt syfte att främja idrottslig verksamhet är avgiftsfri, om ersättningen från föreningen under året inte har uppgått till ett halvt prisbasbelopp enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring.

Ersättning för skiljemannauppdrag

21 § En ersättning för skiljemannauppdrag är avgiftsfri om parterna i skiljeförfarandet är av utländsk nationalitet.

Ersättning som motsvarar utgifter i arbetet

22 § Om en ersättning till viss del motsvarar utgifter i arbetet är ersättningen till den delen avgiftsfri, om ifrågavarande utgifter under året kan beräknas uppgå till minst 10 procent av ersättningen från utgivaren under samma år.

Detta gäller inte ersättning som beskattas enligt lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta.

I 4 kap. 3 § finns bestämmelser om att utgifterna i vissa fall får bestämmas schablonmässigt.

Ersättning till barn i vissa fall

23 § Ersättning för arbete till barn är avgiftsfri, om avdrag för ersättningen inte får göras enligt 60 kap. 2 § inkomstskattelagen (1999:1229).

Vissa förmåner och ersättningar från fåmansföretag och fåmanshandelsbolag

24 § Sådan utdelning och kapitalvinst som enligt 49 kap. 16 §, 50 kap. 7 § eller 57 kap. inkomstskattelagen (1999:1229) skall tas upp i inkomstslaget tjänst, är avgiftsfri.

Huvudregel

25 § Underlaget för beräkning av arbetsgivaravgifter (avgiftsunderlaget) är summan av de avgiftspliktiga ersättningar som den avgiftsskyldige har utgett under en kalendermånad.

I avgiftsunderlaget skall också ingå tidigare under året utgiven avgiftsfri ersättning som sammanräknad med en ersättning som utgetts under kalendermånaden blir avgiftspliktig.

Fåmansföretag och fåmanshandelsbolag

26 § När avgiftsunderlaget bestäms skall ersättning till företagsledare, make och barn anses ha utgetts till den som enligt bestämmelserna i 60 kap. 12–14 §§ inkomstskattelagen (1999:1229) skall beskattas för ersättningen.

Avgifterna och avgiftsberäkningen*Huvudregel*

27 § Arbetsgivaravgifterna är 29,83 procent av avgiftsunderlaget och utgörs av

1. sjukförsäkringsavgift	8,50 %
2. föräldraförsäkringsavgift	2,20 %
3. ålderspensionsavgift	10,21 %
4. efterlevandepensionsavgift	1,70 %
5. arbetsmarknadsavgift	5,84 %
6. arbetsskadeavgift	1,38 %

Avgifter för personer som har fyllt 65 år

28 § På ersättning till personer som vid årets ingång har fyllt 65 år skall bara ålderspensionsavgift betalas.

Särskilt avdrag vid avgiftsberäkningen

29 § Vid beräkning av arbetsgivaravgifterna skall avdrag göras med 5 procent av avgiftsunderlaget, dock högst med 3 550 kronor.

30 § Om flera avgiftsskyldiga ingår tillsammans i en koncern, skall de vid bedömningen av avdragsrätten enligt 29 § anses som en avgiftsskyldig. Avdraget skall i sådant fall i första hand göras av moderföretaget. Till den del avdraget inte kan utnyttjas av moderföretaget, får det utnyttjas av dotterföretagen i den ordning moderföretaget bestämmer.

Avgiftsskyldigheten

1 § En fysisk person som har avgiftspliktig inkomst skall betala egenavgifter enligt bestämmelserna i detta kapitel.

Bestämmelser om avgiftspliktig inkomst finns i 3–8 §§.

Situationer när avgifter skall betalas

2 § Egenavgifter skall betalas på avgiftspliktig inkomst av

1. arbete i Sverige, och
2. arbete i utlandet om den avgiftsskyldige när arbetet utförs omfattas av svensk socialförsäkring enligt gemenskapsrätt inom Europeiska unionen (EU) eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) eller enligt avtal med andra stater.

Avgiftspliktig inkomst av näringsverksamhet

3 § Överskott av näringsverksamhet är avgiftspliktig, om den som har inkomsten har arbetat i verksamheten i inte oväsentlig omfattning.

Avgiftspliktig inkomst av tjänst

Inkomst av självständigt bedriven verksamhet

4 § Inkomst av tjänst från verksamhet som bedrivs självständigt men som inte räknas som näringsverksamhet, är avgiftspliktig.

Ersättning som ges ut av privatpersoner

5 § En ersättning för arbete som utförts åt en fysisk person eller ett dödsbo och som skall tas upp i inkomstslaget tjänst är avgiftspliktig, om arbetsgivaravgifter inte skall betalas på ersättningen enligt bestämmelserna i 2 kap. 6 §.

Inkomster som omfattas av avtal om betalning av socialavgifter

6 § En ersättning för arbete som utförts åt en fysisk person som är bosatt utomlands eller en utländsk juridisk person och som skall tas upp i inkomstslaget tjänst är avgiftspliktig, om arbetsgivaravgifter inte skall betalas på ersättningen enligt bestämmelserna i 2 kap. 8 §.

7 § Forskarstipendium från Europeiska gemenskaperna (Marie Curie-stipendium) är avgiftspliktigt.

Detta gäller inte om stipendiet utges av en fysisk person bosatt i Sverige eller av en svensk juridisk person.

Inkomster för den som har F-skattsedel

8 § Löner, arvoden, förmåner och andra ersättningar för arbete är avgiftspliktiga, om den som gett ut ersättningen enligt bestämmelserna i 2 kap. 5 § inte skall betala arbetsgivaravgifter. Detsamma gäller annat som utges med anledning av ett arbetsavtal samt sådan ersättning som enligt 2 kap. 11 § 1, 2 eller 4 likställs med ersättning för arbete.

Avgiftsfri inkomst

Ersättningar under 1 000 kronor

9 § Sådana ersättningar för arbete från en utbetalare som sammanlagt under året understiger 1 000 kronor, är avgiftsfria.

Detta gäller inte om ersättningen utgör inkomst av näringsverksamhet.

Sjukpenning

10 § Sjukpenning och rehabiliteringspenning enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring är avgiftsfri.

Detta gäller också sjukpenning enligt lagen (1976:380) om arbetskadeförsäkring och motsvarande ersättning som utges enligt annan författning eller på grund av regeringens förordnande.

Ersättning till näringsidkare utan F-skattsedel

11 § En ersättning för arbete som utgör inkomst av näringsverksamhet är avgiftsfri, om den som utger ersättningen skall betala arbetsgivaravgifter på den enligt bestämmelserna i 2 kap.

Avgiftsunderlaget

12 § Underlaget för beräkning av egenavgifter (avgiftsunderlaget) är summan av de avgiftspliktiga inkomsterna vid den avgiftsskyldiges taxering till statlig inkomstskatt.

Ett underskott i en näringsverksamhet får inte minska ett överskott i en annan näringsverksamhet.

Avgiftsunderlag skall inte fastställas, om den avgiftsskyldige avlidit under året före taxeringsåret.

Prop. 2000/01:8
Bilaga 4

Avgifterna och avgiftsberäkningen

13 § Egenavgifterna är 28,02 procent av avgiftsunderlaget och utgörs av

1. sjukförsäkringsavgift	9,23 %
2. föräldraförsäkringsavgift	2,20 %
3. ålderspensionsavgift	10,21 %
4. efterlevandepensionsavgift	1,70 %
5. arbetsmarknadsavgift	3,30 %
6. arbetsskadeavgift	1,38 %

Avgiftsunderlag mindre än 1000 kronor

14 § Inga egenavgifter skall betalas om avgiftsunderlaget är mindre än 1 000 kronor.

Avgifter för personer som har fyllt 65 år

15 § Den som vid ingången av året före taxeringsåret har fyllt 65 år skall bara betala ålderspensionsavgift.

Avgifter för personer som har pension

16 § Den som har haft hel ålderspension enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring hela året före taxeringsåret skall bara betala ålderspensionsavgift. Detsamma gäller den som har haft hel förtidspension enligt den lagen någon del av året före taxeringsåret.

Sjukförsäkringsavgift vid karenstid för sjukpenning

17 § Den för vilken sjukpenningförsäkringen enligt 3 kap. 11 § lagen (1962:381) om allmän försäkring gäller med karenstid skall betala sjukförsäkringsavgift efter den procentsats som föreskrivits särskilt.

Särskilt avdrag vid avgiftsberäkningen

18 § Vid beräkning av egenavgifter skall avdrag göras med 5 procent av avgiftsunderlaget, dock högst med 9 000 kronor per år.

Om den avgiftsskyldige är delägare i ett handelsbolag, får det sammanlagda avdraget från de egenavgifter som är hänförliga till inkomsten från handelsbolaget för samtliga delägare i bolaget inte överstiga 42 600 kronor per år. Avdraget skall fördelas mellan delägarna i proportion till

hur den skattepliktiga inkomsten från handelsbolaget fördelas mellan dem.

Prop. 2000/01:8
Bilaga 4

Vad som gäller om särskilt avdrag gjorts från arbetsgivaravgifter

19 § Om den avgiftsskyldige under året även har gjort avdrag från arbetsgivaravgifter enligt 2 kap. 29 och 30 §§, får avdraget från egenavgifterna tillsammans med avdraget från arbetsgivaravgifterna inte överstiga 42 600 kronor per år.

Om den avgiftsskyldige är delägare i ett handelsbolag och bolaget under året har gjort avdrag från arbetsgivaravgifter enligt 2 kap. 29 och 30 §§, får det sammanlagda avdraget från de egenavgifter som är hänförliga till inkomsten från handelsbolaget för samtliga delägare i bolaget tillsammans med avdraget från arbetsgivaravgifterna inte överstiga 42 600 kronor per år.

Vilka avgifter som avdraget avser

20 § Avdrag enligt 18 § skall i angiven ordning avse arbetsmarknadsavgiften, sjukförsäkringsavgiften, arbetsskadeavgiften, efterlevandepensionsavgiften och föräldraförsäkringsavgiften.

4 kap. Förfarandet

Betalning av socialavgifter

1 § Föreskrifter om bestämmande, debitering, redovisning och betalning av avgifter enligt denna lag finns i skattebetalningslagen (1997:483).

Skattebrott m.m.

2 § I fråga om avgift som avses i denna lag gäller vad som föreskrivs om skatt i

- skattebrottslagen (1971:69),
- lagen (1971:1072) om förmånsberättigade skattefordringar m.m., och
- lagen (1978:880) om betalningssäkring för skatter, tullar och avgifter.

Verkställighetsföreskrifter

3 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer skall fastställa schablon för beräkning av arbetstagarens utgifter enligt 2 kap. 22 § i viss verksamhet. Schablonen skall avse bestämda yrkesgrupper och grundas på de genomsnittliga utgifterna inom respektive grupp.

4 § Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Riksförsäkringsverket skall fastställa den procentsats som skall gälla för sjukförsäkringsavgift som skall betalas av den för vilken sjukpenningförsäkringen enligt 3 kap. 11 § lagen (1962:381) om allmän försäkring gäller med karenstid. Procentsatsen skall fastställas med hänsyn till hur karenstiden bedöms påverka försäkringens utgifter.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001.
  2. Genom lagen upphävs lagen (1981:691) om socialavgifter.
  3. Äldre bestämmelser om arbetsgivaravgifter gäller fortfarande i fråga om ersättning som betalas ut före ikraftträdandet.
  4. Äldre bestämmelser om egenavgifter gäller fortfarande i fråga om inkomster som uppbärs före ikraftträdandet. Om beskattningsåret omfattar tid såväl före som efter utgången av år 2000 skall, om den avgiftsskyldige inte visar annat, så stor del av beskattningsårets inkomst anses hänförlig till tiden efter utgången av år 2000 som svarar mot förhållandet mellan den del av beskattningsåret som infaller under denna tid och hela beskattningsåret.
  5. Bestämmelserna i 2 kap. 28 § gäller inte för den som är född 1937 eller tidigare. På ersättning till sådan person skall inga avgifter betalas om denne vid årets ingång har fyllt 65 år.
  6. Bestämmelserna i 3 kap. 15 § gäller inte för avgiftsskyldiga som är födda 1937 eller tidigare. På inkomster som en sådan person har skall inga avgifter betalas, om den avgiftsskyldige har fyllt 65 år vid ingången av året före taxeringsåret.
  7. Arbetsgivaravgifter skall inte betalas på ersättning för arbetsskada som har inträffat före utgången av juni 1993 om ersättningen avser tid därefter samt ersättning för arbetsskada som inträffat före utgången av år 1992 om skadan anmälts till allmän försäkringskassa efter utgången av juni 1993, allt under förutsättning att ersättningen utgår på grund av ansvarighetsförsäkring vilken meddelats enligt grunder som fastställts i kollektivavtal mellan arbetsmarknadens huvudorganisationer. Detta gäller emellertid endast ersättning som inte avser de första 180 dagarna efter skadetillfället och som för en och samma arbetstagare beräknas på lönedelar som inte överstiger sju och en halv gånger prisbasbeloppet enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring.
  8. Den som åtagit sig att svara för ålderspensionsavgiften på en ersättning enligt en sådan förbindelse som avses i 2 kap. 11 eller 12 § eller 15 kap. 18 § lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension i dess lydelse före den 1 januari 2001 skall, om arbetsgivaravgifter inte skall betalas på ersättningen enligt 2 kap. 4 §, alltså vara skyldig att betala ålderspensionsavgift på sådan ersättning som omfattas av förbindelsen.

2. Förslag till lag om fördelning av socialavgifter

Härigenom föreskrivs följande.

1 § Denna lag innehåller bestämmelser om fördelning av socialavgifterna enligt socialavgiftslagen (2000:000) för finansiering av systemen för social trygghet.

2 § Termer och uttryck som används i denna lag har samma betydelse som i socialavgiftslagen (2000:000).

Sjukförsäkringsavgifter

3 § Sjukförsäkringsavgifter skall finansiera kostnader för följande ersättningar som utges enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring:

1. sjukpenning och andra ersättningar enligt 3 kap.,
2. folkpension i form av förtidspension enligt 7 kap. för personer som har rätt till tilläggspension i form av förtidspension enligt 13 kap.,
3. tilläggspension i form av förtidspension enligt 13 kap., och
4. rehabiliteringspenning och andra ersättningar enligt 22 kap.

4 § Sjukförsäkringsavgifter skall också finansiera

1. Centrala studiestödsnämndens kostnader med anledning av att studielån som avser en sjukperiod inte behöver återbetalas enligt studiestödslagen (1999:1395) eller bestämmelser som har meddelats med stöd av den lagen,
2. kostnader enligt lagen (1988:1465) om ersättning och ledighet för närståendevård,
3. den allmänna försäkringens kostnader enligt lagen (1991:1047) om sjuklön,
4. vissa av de allmänna försäkringskassornas förvaltningskostnader, och
5. sådana statliga ålderspensionsavgifter enligt lagen (1998:676) om statlig ålderspensionsavgift som betalas för förmåner enligt 1 och 2 ovan samt 3 §.

Föräldraförsäkringsavgifter

5 § Föräldraförsäkringsavgifter skall finansiera

1. föräldrapenningförmåner enligt 4 kap. lagen (1962:381) om allmän försäkring,
2. kostnader för administration av föräldrapenningförmåner, och
3. sådana statliga ålderspensionsavgifter enligt lagen (1998:676) om statlig ålderspensionsavgift som belöper på föräldrapenningförmåner.

6 § Den andel av inkomsterna av ålderspensionsavgifter som beräknas utgöra avgifter för inkomster som överstiger 8,07 förhöjda prisbasbelopp enligt 1 kap. 6 § lagen (1962:381) om allmän försäkring skall föras till staten.

Den andel av avgifterna som beräknas motsvara pensionsrätt för premiepension för samma år skall föras till Riksgäldskontoret för tillfällig förvaltning.

Återstoden av avgifterna skall föras till Första–Fjärde AP-fonderna för förvaltning enligt lagen (2000:192) om allmänna pensionsfonder (AP-fonder).

7 § Beräknade ålderspensionsavgifter enligt 6 § skall stämmas av mot de slutliga avgifter som avser fastställda pensionsrätter och pensionspoäng samt på inkomster som överstiger 8,07 förhöjda prisbasbelopp enligt 1 kap. 6 § lagen (1962:381) om allmän försäkring.

Skillnaden mellan beräknade belopp och de belopp som slutligt framräknas för det aktuella året skall regleras vid en kommande överföring.

Medel som regleras gentemot staten skall beräknas med sådan ränta som anges i 19 kap. 3 § skattebetalningslagen (1997:483). Medel som regleras gentemot Riksgäldskontoret skall beräknas med sådan ränta som anges i avtal som avses i 8 kap. 1 § första stycket lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension.

Efterlevandepensionsavgifter

8 § Efterlevandepensionsavgifter skall finansiera

1. folkpension i form av efterlevandepension enligt 8 kap. lagen (1962:381) om allmän försäkring och tilläggspension i form av efterlevandepension enligt 14 kap. samma lag,

2. änkepension enligt övergångsbestämmelserna till lagen (1988:881) om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring, och

3. kostnader för administration av efterlevandepension och änkepension.

Arbetsmarknadsavgifter

9 § Arbetsmarknadsavgifter skall finansiera

1. arbetslöshetsersättning enligt lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring och kostnader för tillsyn av utbetalning av sådan ersättning enligt lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor,

2. utbildningsbidrag i form av dagpenning till deltagare i arbetsmarknadsutbildning, yrkesinriktad rehabilitering eller sådan verksamhet för ungdomar mellan 20 och 24 år som anordnas av en kommun,

3. kostnader enligt lönegarantilagen (1992:497), och

4. sådana statliga ålderspensionsavgifter enligt lagen (1998:676) om statlig ålderspensionsavgift som betalas på ersättningar enligt 1–3.

Arbets-skadeavgifter

10 § Arbets-skadeavgifter skall finansiera

1. ersättningar enligt lagen (1976:380) om arbets-skadeförsäkring,
2. kostnader för administration av ersättningar enligt 1, och
3. sådana statliga ålderspensionsavgifter enligt lagen (1998:676) om statlig ålderspensionsavgift som betalas på ersättningar enligt 1.

Verkställighetsföreskrifter

11 § Regeringen skall meddela närmare föreskrifter om de regleringar som avses i 7 § andra och tredje styckena.

Regeringen skall för varje år fastställa de beräknade andelarna av in-flutna ålderspensionsavgifter som avses i 6 § efter förslag från Riksförsäkringsverket.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001.
  2. Äldre bestämmelser om fördelningen av socialavgifter i 4 kap. lagen (1981:691) om socialavgifter gäller fortfarande i fråga om avgifter som hänför sig till tid före ikraftträdandet.
  3. Äldre motsvarande bestämmelser till 6 § om andelar för fördelning av ålderspensionsavgifter skall tillämpas till och med år 2001.
  4. Hänvisningen i 4 § 1 till studiestödslagen (1999:1395) skall fram till den 1 juli 2001 i stället avse studiestödslagen (1973:349). Sjukförsäkringsavgifter skall därefter även finansiera Centrala studiestödsnämndens kostnader enligt 4 § 1 i fråga om studiestöd som beviljats enligt studiestödslagen (1973:349) eller enligt övergångsbestämmelserna till studiestödslagen (1999:1395).
  5. Utöver vad som sägs i 10 § skall arbets-skadeavgifter alltjämt finansiera ersättningar på grund av obligatorisk försäkring enligt den upphävda lagen (1916:235) om försäkring för olycksfall i arbete, den upphävda lagen (1929:131) om försäkring för vissa yrkessjukdomar och den upphävda lagen (1954:243) om yrkesskadeförsäkring.

3. Förslag till lag om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring

Härigenom föreskrivs att 19 kap. 1 § lagen (1962:381) om allmän försäkring skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

19 kap.

1 §¹

Om avgifter för finansiering av sjukförsäkringen m.m., föräldraförsäkringen och efterlevandepensioner föreskrivs i *lagen (1981:691) om socialavgifter*.

Om avgifter för finansiering av sjukförsäkringen m.m., föräldraförsäkringen och efterlevandepensioner föreskrivs i *socialavgiftslagen (2000:000)*.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001.

---

¹ Senaste lydelse 1998:677.

4. Förslag till lag om ändring i lagen (1999:1366) om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring.

Härigenom föreskrivs att 3 kap. 2 § lagen (1962:381) om allmän försäkring i stället för dess lydelse enligt lagen (1999:1366) om ändring i nämnda lag skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.

2 §

Sjukpenninggrundande inkomst är den årliga inkomst i pengar som en försäkrad kan antas komma att tills vidare få för eget arbete här i landet, antingen såsom arbetstagare i allmän eller enskild tjänst (inkomst av anställning) eller på annan grund (inkomst av annat förvärvsarbete). *I fråga om arbete som utförs utomlands av den som av en statlig arbetsgivare sänts till ett annat land för arbete för arbetsgivarens räkning bortses vid beräkningen av sjukpenninggrundande inkomst från sådana lönetillägg som betingas av ökade levnadskostnader och andra särskilda förhållanden i sysselsättningslandet.* Som inkomst av anställning eller inkomst av annat förvärvsarbete räknas inte heller inkomst som avses i 10 kap. 3 § 1–3 inkomstskattelagen (1999:1229) eller sådan ersättning som anges i 1 § första stycket 1-5 och fjärde stycket lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster. Som inkomst av annat förvärvsarbete räknas inte sådan ersättning enligt gruppsjukförsäkring eller trygghetsförsäkring vid arbetsskada som enligt 2 § första stycket lagen om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster utgör underlag för nämnda skatt. Den sjukpenninggrundande inkomsten fastställs av försäkringskassan.

Sjukpenninggrundande inkomst är den årliga inkomst i pengar som en försäkrad kan antas komma att tills vidare få för eget arbete här i landet, antingen såsom arbetstagare i allmän eller enskild tjänst (inkomst av anställning) eller på annan grund (inkomst av annat förvärvsarbete). Som inkomst av anställning eller inkomst av annat förvärvsarbete räknas inte inkomst som avses i 10 kap. 3 § 1–3 inkomstskattelagen (1999:1229) eller sådan ersättning som anges i 1 § första stycket 1-5 och fjärde stycket lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster. Som inkomst av annat förvärvsarbete räknas inte sådan ersättning enligt gruppsjukförsäkring eller trygghetsförsäkring vid arbetsskada som enligt 2 § första stycket lagen om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster utgör underlag för nämnda skatt. Den sjukpenninggrundande inkomsten fastställs av försäkringskassan. Inkomst av anställning och inkomst av annat förvärvsarbete skall därvid var för sig avrundas till närmast lägre hundratal kronor.

Inkomst av anställning och inkomst av annat förvärvsarbete skall därvid var för sig avrundas till närmast lägre hundratal kronor.

Vid beräkning av sjukpenninggrundande inkomst bortses från sådan inkomst av anställning och annat förvärvsarbete som överstiger sju och en halv gånger prisbasbeloppet. Det belopp som sålunda skall undantas skall i första hand räknas av från inkomst av annat förvärvsarbete. Ersättning för utfört arbete i annan form än pension räknas som inkomst av anställning, såvida ersättningen under ett år uppgår till minst 1 000 kronor, även om mottagaren inte är anställd hos den som utger ersättningen. I nu angivna fall skall den som utför arbetet anses såsom arbetstagare och den som utger ersättningen såsom arbetsgivare. Kan ersättning för arbete för någon annans räkning under året inte antas uppgå till minst 1 000 kronor, skall ersättningen från denne inte tas med vid beräkningen av den sjukpenninggrundande inkomsten i annat fall än då den utgör inkomst av näringsverksamhet. Vid beräkning av sjukpenninggrundande inkomst av anställning skall bortses från ersättning som enligt 2 a § skall anses som inkomst annat förvärvsarbete samt ersättning som idrottsutövare får från sådan ideell förening som avses i 7 kap. 7 § första stycket inkomstskattelagen (1999:1229) och som har till huvudsakligt syfte att främja idrottslig verksamhet, om ersättningen från föreningen under året inte kan antas uppgå till minst ett halvt prisbasbelopp. Vid beräkning av sjukpenninggrundande inkomst av anställning bortses även från ersättning från en stiftelse som har till väsentligt ändamål att tillgodose ekonomiska intressen hos dem som är eller har varit anställda hos en arbetsgivare som lämnat bidrag till stiftelsen (vinstandelsstiftelse) eller från en annan juridisk person med motsvarande ändamål, om ersättningen avser en sådan anställd och inte utgör ersättning för arbete för den juridiska personens räkning. Detta gäller dock endast om de bidrag arbetsgivaren lämnat till den juridiska personen varit avsedda att vara bundna under minst tre kalenderår och att på likartade villkor tillkomma en betydande del av de anställda. Om arbetsgivaren är ett fåmansföretag eller ett fåmanshandelsbolag skall vid beräkningen inte bortses från ersättning som den juridiska personen lämnar till sådan företagsledare eller delägare i företaget eller en person som är närstående till någon av dem. Med fåmansföretag, fåmanshandelsbolag, företagsledare och närstående person avses detsamma som i inkomstskattelagen. Vid beräkning av sjukpenninggrundande inkomst av anställning skall alltid bortses från ersättning från en vinstandelsstiftelse som härrör från bidrag som arbetsgivaren lämnat under åren 1988–1991.

Beräkningen av den sjukpenninggrundande inkomsten skall, där förhållandena inte är kända för försäkringskassan, grundas på de upplysningar som kassan kan inhämta av den försäkrade eller dennes arbetsgivare eller som kan framgå av den uppskattning, som vid taxering gjorts av den försäkrades inkomst. Semesterlön får inte inräknas i den sjukpenninggrundande inkomsten till högre belopp än vad som skulle ha utgivits i lön för utfört arbete under motsvarande tid. En liknande begränsning skall gälla semesterersättning. Inkomst av arbete för egen räkning får ej

beräknas högre än som motsvarar skälig avlöning för liknande arbete för annans räkning.

Prop. 2000/01:8
Bilaga 4

5. Förslag till lag om ändring i lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring

dels att 7 kap. 2 § skall upphöra att gälla,
dels att 7 kap. 1 § skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 kap.

1 §¹

Om avgifter för finansiering av arbetsskadeförsäkringen föreskrivs i *lagen (1981:691) om socialavgifter*.

Om avgifter för finansiering av arbetsskadeförsäkringen föreskrivs i *socialavgiftslagen (2000:000)*.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001. Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om avgifter som hänför sig till tid före ikraftträdandet.

---

¹ Senaste lydelse 1995:900.

stycket lagen (1981:691) om socialavgifter är tillämplig på arbetstagaren, skall kostnaderna beräknas enligt schablonen. Finns det inte någon schablon skall skattemyndigheten på begäran av arbetsgivaren bestämma hur kostnaderna skall beräknas.

avgiftslagen (2000:000) är tillämplig på arbetstagaren, skall kostnaderna beräknas enligt schablonen. Finns det inte någon schablon skall skattemyndigheten på begäran av arbetsgivaren bestämma hur kostnaderna skall beräknas.

Om arbetstagarens kostnader har beräknats enligt andra stycket, skall arbetsgivaren underrätta arbetstagaren om detta.

9 kap.

1 §

Arbetsgivaravgifter skall beräknas för varje redovisningsperiod efter de procentsatser och på det underlag som anges i

1. 2 kap. 1–5 §§ *lagen (1981:691) om socialavgifter*, 1. 2 kap. *socialavgiftslagen (2000:000)*,

2. 1 § *lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster*, och

3. 1 och 3 §§ *lagen (1994:1920) om allmän löneavgift*.

3 §

*En arbetsgivare får vid beräkningen av arbetsgivaravgifter göra avdrag för sådana kostnader som avses i 2 kap. 4 § första stycket 6 *lagen (1981:691) om socialavgifter* och som arbetstagaren haft, om kostnaderna kan beräknas uppgå till minst 10 % av arbetstagarens ersättning för arbete från arbetsgivaren under beskattningsåret.*

Vid beräkningen av kostnaderna gäller 8 kap. 22 § andra och tredje styckena.

*Om en arbetsgivare har utgett ersättning som till viss del motsvarar utgifter i arbetet och ersättningen till den delen är avgiftsfri enligt 2 kap. 22 § *socialavgiftslagen (2000:000)*, gäller vid beräkningen av utgifterna bestämmelserna i 8 kap. 22 § andra och tredje styckena.*

11 kap.

10 §²

I slutlig skatt ingår

1. skatt som avses i 1 kap. 1 § första stycket *taxeringslagen (1990:324)*,
2. egenavgift som avses i 3 kap. *lagen (1981:691) om socialavgifter*, 2. egenavgift som avses i 3 kap. *socialavgiftslagen (2000:000)*,

3. skatt som avses i 2 § *lagen (1990:659) om särskild löneskatt på vissa förvärvsinkomster*,

4. begravningsavgift enligt *begravningslagen (1990:1144)*, om den inte ingår i avgiften enligt 7,

² Senaste lydelse 1999:315.

5. sådan mervärdesskatt som enligt 10 kap. 31 § första stycket denna lag skall redovisas i självdeklaration,
6. avgift som avses i 2 § lagen (1994:1920) om allmän löneavgift, och
7. avgift som avses i lagen (1999:291) om avgift till registrerat trossamfund.

12 §³

När den slutliga skatten bestäms gäller att

1. egenavgifter enligt *lagen (1981:691) om socialavgifter* debiteras på grundval av uppgifter om försäkringsförhållanden som lämnas av den allmänna försäkringskassan,
1. egenavgifter enligt *socialavgiftslagen (2000:000)* debiteras på grundval av uppgifter om försäkringsförhållanden som lämnas av den allmänna försäkringskassan,
2. begravningsavgift enligt begravningslagen (1990:1144), som inte ingår i avgift enligt 3, räknas ut med ledning av den avgiftssats som för inkomståret gäller för den skattskyldige enligt de uppgifter som lämnats för den församling eller kommun som avgiften skall betalas till, och att
3. avgift som avses i lagen (1999:291) om avgift till registrerat trossamfund räknas ut med ledning av den avgiftssats som för inkomståret gäller för den skattskyldige enligt de uppgifter som lämnats av trossamfundet.

16 kap.

Fördelning av arbetsgivaravgifter

14 §

Influtna arbetsgivaravgifter skall fördelas mellan de avgiftsändamål som anges i lagen (2000:000) om fördelning av socialavgifter enligt beskattningsbeslut som följer av 11 kap. Avdrag som görs enligt 2 kap. 29 och 30 §§ socialavgiftslagen (2000:000) skall avse arbetsmarknadsavgiften.

Bestämmelserna i första stycket skall tillämpas också på avgifts- och räntebelopp som betalas ut till arbetsgivare.

Föreskrifter om fördelningen får meddelas av regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Riksförsäkringsverket.

---

³ Senaste lydelse 1999:1300.

Omföring av egenavgifter

15 §

Riksförsäkringsverket får varje år tillgodoföra sig ett visst belopp från varje inkomstitel på statsbudgeten där egenavgifter redovisats. Beloppet motsvarar summan av de under föregående året debiterade egenavgifterna minskad med summan av de avgifter som under samma år satts ned eller återbetalats.

Riksförsäkringsverket får under respektive period om tolv månader som preliminär skatt betalas som förskott på belopp enligt första stycket tillgodoföra sig 5,4 % av den preliminära skatt som debiterats fysiska personer före den 1 februari under perioden. Förskottet tillgodoförs med en tolfte del varje månad. Riksskatteverket skall varje år senast den 15 februari lämna Riksförsäkringsverket uppgift om summan av den före den 1 februari samma år debiterade preliminära skatten för fysiska personer.

Om Riksförsäkringsverket under en sådan tolv månadersperiod som anges i andra stycket tillgodoförts förskott som överstiger beloppet enligt första stycket skall skillnaden regleras genom avräkning på belopp som närmast därefter skall tillgodoföras enligt första eller andra stycket.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001.

7. Förslag till lag om ändring i lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 2 §, 2 kap. 16 § och 8 kap. 1 § lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

2 §

Försäkringen och kostnaderna för förvaltningen av den skall finansieras genom ålderspensionsavgifter enligt *lagen (1981:691) om socialavgifter*, allmänna pensionsavgifter enligt lagen (1994:1744) om allmän pensionsavgift och statliga ålderspensionsavgifter enligt lagen (1998:676) om statlig ålderspensionsavgift samt genom avkastning på avgiftsmedel.

Försäkringen och kostnaderna för förvaltningen av den skall finansieras genom ålderspensionsavgifter enligt *socialavgiftslagen (2000:000)*, allmänna pensionsavgifter enligt lagen (1994:1744) om allmän pensionsavgift och statliga ålderspensionsavgifter enligt lagen (1998:676) om statlig ålderspensionsavgift samt genom avkastning på avgiftsmedel

2 kap.

16 §⁴

Intäkt som avses i 10 kap. 3 § 1–4 inkomstskattelagen (1999:1229) är inte pensionsgrundande inkomst.

Pensionsgrundande inkomst är inte heller sådana lönetillägg som, vid arbete som har utförts utomlands, har betingats av ökade levnadskostnader och andra särskilda förhållanden i sysselsättningslandet.

8 kap.

1 §

Premiepensionsmyndigheten skall ansvara för förvaltningen av de avgiftsmedel som enligt 4 kap. 3 § *lagen (1981:691) om socialavgifter* skall placeras på konto hos Riksgäldskontoret till dess att de förs över enligt 2 § till annan förvaltning. Myndigheten skall träffa avtal med kontoret om för-

Premiepensionsmyndigheten skall ansvara för förvaltningen av de avgiftsmedel som enligt 6 § *lagen (2000:000) om fördelning av socialavgifter* skall placeras på konto hos Riksgäldskontoret till dess att de förs över enligt 2 § till annan förvaltning. Myndigheten skall träffa avtal med kontoret om

⁴ Senaste lydelse 1999:1301.

räntning och andra villkor för placeringen av medlen. Myndigheten skall sträva efter att med ett lågt risktagande och med hänsyn till kravet på betalningsberedskap uppnå så god avkastning på medlen som möjligt.

Avkastningen skall fördelas mellan pensionsspararna i förhållande till storleken av vars och ens fastställda pensionsrätt.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2001. Äldre bestämmelser skall fortfarande tillämpas i fråga om inkomster som uppburits före ikraftträdandet.

förräntning och andra villkor för placeringen av medlen. Myndigheten skall sträva efter att med ett lågt risktagande och med hänsyn till kravet på betalningsberedskap uppnå så god avkastning på medlen som möjligt.

Prop. 2000/01:8
Bilaga 4

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2000-08-31

Närvarande: f.d. justitierådet Staffan Vängby, justitierådet Leif Thorsson, regeringsrådet Rune Lavin.

Enligt en lagrådsremiss den 8 juni 2000 (Finansdepartementet) har regeringen beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. socialavgiftslag,
2. lag om fördelning av socialavgifter,
3. lag om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring,
4. lag om ändring i lagen (1999:1366) om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring,
5. lag om ändring i lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring,
6. lag om ändring i skattebetalningslagen (1997:483),
7. lag om ändring i lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension.

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av kammarrättsassessorn Ulf Rehnberg.

Förslagen föranleder följande yttrande av Lagrådet:

Lagförslagen innehåller få sakliga nyheter. De båda förslagen till socialavgiftslag och lag om fördelning av socialavgifter ersätter den nuvarande lagen om socialavgifter. I förhållande till denna har lagförslagets teknik och disposition betydande fördelar, bl.a. genom att antalet hänvisningar främst till lagen om allmän försäkring minskat betydligt. Förslagen står också i god samklang med den nya lagstiftningen på socialförsäkringsområdet, t.ex. lagen om inkomstgrundad ålderspension och socialförsäkringslagen.

På enstaka punkter har de föreslagna bestämmelserna blivit så abstrakta att den genomsnittlige läsaren har svårt att förstå deras betydelse och genomskåda om de i förening med andra bestämmelser täcker alla praktiska situationer. Dessa bestämmelser är med andra ord föga pedagogiska. Lagrådet tänker härvid främst på bestämmelserna om avgiftspliktig inkomst i 3 kap. 3 och 4 §§ och har bl.a. frågat sig om det i förhållande till dessa är tillräckligt att i 3 kap. 10 § göra undantag endast för sjukpenning och rehabiliteringspenning. En närmare analys synes emellertid ge vid handen att bestämmelserna är korrekt utformade. Att då bygga ut dem ytterligare i pedagogiskt syfte skulle kunna medföra att de brister i stringens. En lösning kan vara att författningskommentaren görs fylligare, inte såsom lagstiftning genom motiv utan enbart för att förklara syftet med bestämmelserna.

1 kap. 3 §

Enligt den föreslagna bestämmelsen kan, förutom gemenskapsrätten inom Europeiska unionen (EU) eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES), avtal om social trygghet som ingåtts med andra stater medföra begränsningar i skyldigheten att betala avgifter enligt denna lag. Bestämmelsen indikerar att avtalen om social trygghet kan innehålla föreskrifter som utgör en del av den svenska rättsordningen. Detta förutsätter dock att avtalen inkorporerats med den svenska rätten genom beslut i den ordning som gäller för författningars beslutande.

De ifrågavarande avtalen är i allmänhet inkorporerade i svensk rätt, men detta har i vissa fall skett genom en förordning som beslutats av regeringen. Socialavgifterna är enligt svensk rättsuppfattning att jämställa med skatter, vilket bl.a. framgår av att lagförslaget i åtskilliga hänseenden knyter an till inkomstskattelagen och skattebetalningslagen. Enligt 8 kap. 3 § regeringsformen skall riksdagen besluta föreskrifter om skatt till staten. Regeringen får på sin höjd besluta verkställighetsföreskrifter till en skattelag. De hänvisningar till avtal om social trygghet som lagförslaget innehåller åsyftar regler som materiellt sett skall komplettera socialavgiftslagen. Lagrådet vill här påpeka att i den mån föreskrifterna skulle finnas i en av regeringen beslutad förordning de inte kan anses ha beslutats i den för skattelag gällande ordningen.

2 kap. 12 §

Paragrafen anger endast innehållet av följande paragrafer. Detta innehåll framgår emellertid dels av avsnittets rubrik, dels av varje enskild paragraf i det inte alltför långa avsnittet. Paragrafen saknar varje praktisk funktion och bör därför utgå, så mycket mer som andra avsnitt i lagen saknar motsvarande innehållsförteckning.

2 kap. 22 §

Enligt vad som anförs under 4 kap. 3 och 4 §§ bör den materiella regel som 4 kap. 3 § andra meningen innehåller komma till uttryck i förevarande paragraf. Lagrådet förordar att tredje stycket ges följande lydelse: "Utgifterna får för bestämda yrkesgrupper beräknas enligt schablon grundad på de genomsnittliga utgifterna inom respektive grupp."

3 kap. 17 §

Enligt vad som anförs under 4 kap. 3 och 4 §§ bör den materiella regel som 4 kap. 4 § tredje meningen innehåller komma till uttryck i förevarande paragraf. Lagrådet förordar att paragrafen ges följande lydelse: "Den för vilken sjukpenningsförsäkring enligt 3 kap. 11 § lagen (1962:381) om allmän försäkring gäller med karenstid skall betala sjukförsäkringsavgift efter en procentsats som beräknas med hänsyn till hur karenstiden bedöms påverka försäkringens utgifter."

3 kap. 20 §

Paragrafen anger i vilken ordning särskilda avdrag vid avgiftsberäkningen skall avräknas på de olika avgiftsformerna. Detta är emellertid en fråga som saknar betydelse för förhållandet mellan den enskilda och det allmänna och som inte bör regleras i förevarande lag. Paragrafen bör därför utgå. Enligt Lagrådets mening är det, av skäl motsvarande dem som utvecklats under 16 kap. 14 och 15 §§ förslaget till lag om ändring i skattebetalningslagen, tveksamt om bestämmelsen över huvud taget bör finnas i lag. Om frågan anses böra lagregleras, har paragrafen närmast sin plats i förslaget till lag om fördelning av socialavgifter.

4 kap. 3 och 4 §§

Bestämmelser om socialavgifter tillhör det obligatoriska lagområdet. Eftersom det i konstitutionellt hänseende är fråga om skatt finns inte utrymme för något normbemyndigande enligt 8 kap. 7 § regeringsformen. Det är därför endast föreskrifter enligt 8 kap. 13 § regeringsformen som regeringen kan meddela. Att detta också är regeringens ståndpunkt framgår av att paragraferna föregås av rubriken "Verkställighetsföreskrifter".

När verkställighetsföreskrifter används för att komplettera en lag inom det obligatoriska lagområdet får regleringen inte tillföras något väsentligt nytt genom föreskrifterna. Det sakliga innehållet i paragrafernas andra respektive tredje mening måste därför ges lagform. Bestämmelser i ämnet bör emellertid ges i anslutning till bestämmelserna i 2 kap. 22 § och 3 kap. 17 §.

Lagrådet ser inte något hinder i och för sig mot att verkställighetsföreskrifter skall kunna meddelas för tillämpningen av de aktuella bestämmelserna. Huruvida sådana föreskrifter blir konstitutionellt godtagbara beror självfallet på deras innehåll.

Det bör inte komma i fråga att riksdagen ålägger regeringen att meddela verkställighetsföreskrifter (jfr Håkan Strömberg, Normgivningsmakten enligt 1974 års regeringsform, 3 uppl. 1999, s. 145 f). Lagen bör därför endast innehålla en erinran om att det behövs tillämpningsföreskrifter. En sådan erinran kan för båda de berörda frågorna ges i samma paragraf, 4 kap. 3 §, av förslagsvis följande innehåll: "Närmare föreskrifter för tillämpningen av 2 kap. 22 § tredje stycket och 3 kap. 17 § meddelas av regeringen eller myndighet som regeringen bestämmer."

Övergångsbestämmelserna

Enligt punkt 8 skall betalningsskyldigheten enligt tidigare ingångna förbindelser att betala ålderspensionsavgift kvarstå efter socialavgiftslagens ikraftträdande. I vissa fall kommer sådana förbindelser att bli överflödiga på grund av att avgiftsskyldigheten utvidgas genom den föreslagna lagen. I övriga fall skall förbindelserna alltså gälla. Övergångsbestämmelsen

bör utformas så att den avspeglar sistnämnda förhållande och inte, som i det remitterade förslaget, synas ålägga betalningsskyldighet. Bestämmelsen kan lämpligen ges följande lydelse: "8. En förbindelse som avses i 2 kap. 11 eller 12 § eller 15 kap. 18 § lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension i dess lydelse före den 1 januari 2001 skall alltså gälla, om arbetsgivaravgifter enligt 2 kap. 4 § denna lag inte skall betalas på den ersättning som omfattas av förbindelsen."

Förslaget till lag om fördelning av socialavgifter

11 §

Bestämmelserna torde vara avsedda att utgöra en erinran om att regeringen meddelar föreskrifter i de angivna ämnena. De bör därför inte utformas som ett åläggande för regeringen att meddela föreskrifterna. Enklast kan detta rättas till genom att ordet "skall" utmönstras ur texten till de båda bestämmelserna.

Förslaget till lag om ändring i skattebetalningslagen

8 kap. 22 §

Under hänvisning till vad som anförts under 2 kap. 22 § förslaget till socialavgiftslag förordar Lagrådet att andra stycket första meningen ges följande lydelse: "Av 2 kap. 22 § tredje stycket socialavgiftslagen (2000:000) följer att arbetstagarens kostnader i vissa fall skall beräknas enligt schablon."

16 kap. 14 och 15 §§

I de föreslagna föreskrifterna regleras, som framgår av rubrikerna, fördelning av arbetsgivaravgifter respektive omföring av egenavgifter. Det är alltså inte fråga om den betalningsskyldighet som åvilar enskild enligt skattebetalningslagen. När de föreslagna föreskrifterna kommer att aktualiseras, har avgifterna redan influerat till statskassan. Vad som regleras i föreskrifterna är den interna, statliga fördelningen av medlen. Med hänsyn härtill hör föreskrifterna knappast hemma i skattebetalningslagen. Av de lagförslag som är aktuella i ärendet skulle föreskrifterna hellre kunna passa in i lagen om fördelning av socialavgifter.

Bestämmelser av ifrågavarande art berör inte förhållandet mellan enskilda och det allmänna och faller således inte inom ramen för 8 kap. 3 § regeringsformen. Rätten att förfoga över statens medel utgör i själva verket en del av finansmakten, vilken huvudsakligen regleras i 9 kap. regeringsformen. Redan i 1 kap. 4 § andra stycket regeringsformen föreskrivs att riksdagen bestämmer hur statens medel skall användas. I 9 kap. 2 § första stycket sägs vidare att statens medel inte får användas på annat sätt än riksdagen har bestämt. Det framgår inte av 9 kap. i vilken form riksdagen skall besluta om användningen av statsmedel. Riksdagen bör självfallet ha rätt att välja att ge beslutet i form av lag (märk här möjligheten till s.k. specialdestination i sista meningen andra stycket av 2 §). Jfr

t.ex. lagen (2000:192) om allmänna pensionsfonder (AP-fonder). Om normgivning på finansmaktens område, se uttalanden av departementschefen i prop. 1973:90 s. 212 samt också s. 347 f. (beträffande tillämpningen av 9 §). Avsikten med bestämmelsen i 9 kap. 2 § första stycket är dock inte att riksdagen i detalj skall bestämma över statens utgifter. I 9 kap. 8 § föreskrivs också uttryckligen att statens medel och dess övriga tillgångar står till regeringens disposition.

Enligt Lagrådets mening bör i den fortsatta beredningen av ärendet övervägas om föreskrifterna är av det slag att de bör finnas i en lag eller om innehållet i dem skulle kunna ges som direktiv i regleringsbrev.

Prop. 2000/01:8
Bilaga 5

Finansdepartementet

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 7 september 2000

Närvarande: statsrådet Hjelm-Wallén, ordförande, och statsråden Freivalds, Thalén, Winberg, Ulvskog, Lindh, Sahlin, von Sydow, Klingvall, Pagrotsky, Östros, Messing, Engqvist, Rosengren, Larsson, Wärnerson, Lejon, Lövdén, Ringholm

Föredragande: statsrådet Ringholm

Regeringen beslutar proposition 2000/01:8 Ny socialavgiftslag

Rättsdatablad

Författningsrubrik	Bestämmelser som inför, ändrar, upphäver eller upprepar ett normgivningsbemyndigande	Celexnummer för bakomliggande EG-regler
Lag om fördelning av socialavgifter	11 §	
